

Wakù Itekale

Luke Nùmenukappù

Sàlà Kaleta Yawon

Luke kaletayi yau Jesus usene màlà Israel Pùikattànài pe, yeunoko teppù lùppù pe, molopai tamù'nawolon kon kappon yamùk pùikattànài pe. Itepulu yakkwalù winà ikà'masak pe Jesus wechi yekamasak ya màlà, italumayi'chan piyak wakù itekale ne'nài pe. Molopai sàlà Itekale yau usentuppantok kappon yamùk pàk wechi màlà eke pe, entuppak tawon pe yà'là yekkwà là i'che tok wettok pàk. Luke yau nàlà màlà utauchinpantok yelemu yamùk wechi, Zachariah yelemu, Mary yelemu molopai inchelù yamùk yelemu.

Luke kaletayi neken yau màlà inchelù yamùk uselenpappù, kaalinilu mainanpannan uya Jesus wentusak kaklanpappù, Jesus wechi Kaatù yùwùk tau mulek tùwechi yau, wakù pe Samaria pon wettok pantomù molopai iwe'la'chimasak kappon mumu pantomù tawon wechi. Molopai nen uchi wàpùlemantok pàk kulu iichelupasak màlà, Wakù Akkwàlù pàk molopai Jesus ponalok pe nossan yamùk nùkupùppù pàk molopai Kaatù usentuppatok kappon yamùk makuyi pàk, pàk.

Ipantapàssak

Yà'là pàk tùuselupa yekamatok ya 1:1-4

John molopai Jesus tawonnan wentu yekale 1:5—2:52

John, molopai Jesus yenpatauka molopai yamùipappù 3:1—4:13

Jesus we'wotokomatok molopai enupantok ya 4:14—19:27

Tewinan nùppù suntayakka molopai iwelittok 19:28—23:56

Jesus we'wuluuka, iichenpoikapàtù molopai iwenuku 24:1-53

Iwepyattàtok

1 ¹Tùnamasen Theophilus! Tukkan kon uya tùnùttu kon menukasak man màlà yamùk iwekkupù màlà teppù lùppù wekkussak kùklottau'nokon pàk. ²Sàlà yamùk yennài nan nùssan iwepyattà motapai molopai Kaatù Maimu yekamannan nekamappù kasa lùppù yekamasak nai'nùk ina pàk màlà menukasak tok uya man. ³Màlàpàk tùnamasen Theophilus, tamù'nawàlà sàlà yamùk pàk usenupasak wakù pe kulu iwepyattà motapai pàk, iwekkussak lùppù yawàlà wakù pe ikasa imenuka

pàk usenumenkasak man. ⁴Sàlà kupù uya sàlà, ailon ittu pa màlà yamùk eyenupappù lùssan pàk.

John Enpataukanài Wentutok Yekamatok

⁵Herod wechi Judea po kin pe yattai, molo iwechippù màlà paatele, Zechariah itesek Abijah yamùk tonpa. Inoppù Elizabeth wechippù màlà Aaron pa pe nàlà. ⁶Asaklàma tok wemapùppù màlà wakù pe Kaatù yenu yau, molopai tok uya tamù'nawàlà Itepulu uya enupantok kupùppù màlà. Molopai ànù'là uselupatok àli pe tok pàk woton pùla iwechippù. ⁷Tùse imunkà pùla tok wechippù màlà masapùla Elizabeth uya mule yepolo pùla iwechi pàk, kokko pe iwechippù molopai Zechariah wechippù nàlà amoko pe.

⁸Tewin wei yattai Zechariah wechippù màlà tùwotokoyi kupù pàk Kaatù yùwùk tau, tùwotokoyi kuttok ya yattai pe iwechippù màlà tùtonpa yamùk pokonpe. ⁹⁻¹⁰Paatele yamùk yeselu yawàlà yanùnsak wechippù màlà, Itepulu yùwùk tak appoi'nan pottàse iità toppe. Màlàpàk iitàppù màlà, tukkan kon kappon yamùk wàpùlemappù màlà polopo appoi'nan pottàtok yattai pe iwechi yau. ¹¹Màlà yattai Kaatù inchelùyi, usenpoikappù màlà ipyak, satik pe kamik pen appoi'nan pottà patassek latoi winà. ¹²Yensak tùuya yau Zechariah utaimelunpasak wechippù molopai iichenalippappù kulu. ¹³Tùse Inchelù uya, “Kesenalippai, Zechariah! Kaatù uya àwàpùlema yetasak man molopai ànoppù Elizabeth wentu màlà walawok pe. Mesettàik John pe,” teppù ipàk. ¹⁴“Autachinpa kulu màlà molopai tukkan kon utachinpa màlà mule wentusak yau. ¹⁵Masapùla eke pe iwechi màlà Itepulu yenu yau. Wain wapùla tùulon nà meluntà tinchisen inchitak. Iwentu motapai Wakù Akkwalù ke iwanùssak wechi màlà. ¹⁶Tukkan kon kappon yamùk Israel payan mùnappo ya màlà Itepulu tok Kaatùyi piyak. ¹⁷Kaatù yekale yekamanài pe iità màlà iwapiya, meluntà pe molopai apàikkèk pe Kaatù Maimu yenpoikanài Elijah wechippù kasa. Papai yamùk molopai imunkà yamùk mùnappo ya màlà echipyak. Kaatù Maimu yawolon kon pen lattà ya màlà wakù iwalai pàk neken usenumenkantok yak. Itepulu ponalok kon kappon yamùk kupù ya màlà tok wekoneka toppe iponalok pe,” teppù ya.

¹⁸Zechariah uya inchelù pàk, “Yà'là kasa ken uchi sàlà wechi wa ittu uya? Amoko pe nen wessaik, molopai unoppù nàlà kokko pe man,” teppù. ¹⁹“Iulà mùkkàlà Gabriel,” tukaik inchelù uya imaimu yeikuppù. “Kaatù yemlotopo tùwessen iulà, uyeunossak ya sàlà eyelupase, sàlà wakù itekale yekamase àpàk. ²⁰Tùse unekama pàk ailon tesak auya pùla man, màlà tùwekkupù woton iweyu yattai pàk. Wa iwechi pàk, euselupa pen màlà, sàlà àpàk tekamapàssai'nùk wekkukkapù ponalà,” teppù ya.

²¹Màlà yattai kappon yamùk wechippù màlà Zechariah màmuku pàk. Tok usenumenkappù, “Yà'là pe lùssa' uchi iwechi pàk tachin pe kulu

Kaatù yùwùk tau nai ko?” tukaik. ²²Tùwepakkasak yau imaimu pùla iwechippù. Màlàpàk Kaatù yùwùk tau we'neppà'nàtok walai yeneppù ya pe tok uya ittuppù. Molopai tùuselupa pùla iwechi pàk, ittutok tok uya ipàkàlà woton kupùppù ya màlà temyatù ke.

²³Tùwe'wotokomatok Kaatù yùwùk tau weyu wenukassak yau, Zechariah wemeikuppù màlà. ²⁴Màlà tùpo inoppù Elizabeth wenappù monok pe, molopai tùwùk nàmàppù ya pen màlà mùyak etoiken kaichalà kapù. ²⁵“Itepulu uya sàlà kussak man uponalok pe. Wekkuli'matok kappon yamùk yemlotopo mukkappù ya man uwinàpai,” teppù Elizabeth uya.

Jesus Wentutok Yattai Yekamatok

²⁶ pe kapù Elizabeth wechi monok pe yattai Kaatù uya inchelù Gabriel, yeunokoppù pata Galilee pon Nazareth pona. ²⁷Kàyik ittunàippù pen ema'non Mary itesek, Joseph itesek kàyik Kin David pa pokonpe tùwemali'ma woton piyak. ²⁸Inchelù uyàpùppù màlà ipyak molopai, “Talà na' messan? Àmàlà mùkkàlà wakù yepoyai'nùk Kaatù winàpai molopai Itepulu apyau man!” teppù ya. ²⁹Mary usenumenkappù kulu màlà inchelù nekama pàk, “Yà'là te ya là lùssa' uchi màlà ko?” tukaik. ³⁰Inchelù uya ipàk, “Kettalipai Mary, masapùla Kaatù uya wakù pe tùwettok yenpoikasak man àpàk. ³¹Monok pe ewena màlà molopai walawok pe ewentu màlà, yesettà auya màlà Jesus pe. ³²Eke pe iwechi màlà molopai, ‘Eke Kaatù Mumu,’ tukaik yesatù màlà. Itepulu Kaatù uya màlà kin pe ikupù, itamo David wechippù kasa. ³³Molopai Jacob payan yesak pe iwechi màlà tàwàlàlà. Itepulu pe iwettok wenukapù pen màlà!” teppù.

³⁴Mary uya inchelù pàk, “Yà'là kasa ken uchi sàlà wechi wa? Kàyik ittunàippù pen nen iulà,” teppù. ³⁵Inchelù uya yeikuppù, “Wakù Akkwalù uyàpù màlà àpona molopai eke Kaatù yapàikketù uya màlà awaputtà. Màlàpàk pùsàlà wakù mule yesatù màlà Kaatù Mumu tukaik,” teppù ya. ³⁶“Àtonpa nàlà Elizabeth tùwentusen pen tetok uya mule yepolo màlà kokko pe lànen echii'ma, sàlà màlà 6 pe iku'nài kapù. ³⁷Masapùla yà'làlà Kaatù nùkupù pen woton pùla iwechi màlà,” teppù inchelù uya.

³⁸“Itepulu yapyoto iulà, tàwàichi nekkupù upàk mekamapàssai'nùk kasa,” teppù Mary uya. Molopai inchelù uya inàmàppù.

Mary Uya Elizabeth Kaklanpa

³⁹Màlà ye'mappùtak Mary wessalattàppù molopai tùsemittàpaik iitàppù wùk kùlottawon pata Judea yak. ⁴⁰Iitàppù Zechariah yùwùk tak molopai, “Talà na' messan?” teppù ya Elizabeth pàk. ⁴¹Wate Mary uya yeta Elizabeth uya yattai, imle welaikappù ilotta yau. Molopai Elizabeth wanùpùppù Wakù Akkwalù ke. ⁴²Molopai iichelupappù eke pe, “Ipùlemasak àmàlà nossan yamùk kùlotta! Ipùlemasak mùkkàlà

mule ewentutok woton ike! ⁴³Yà'là pe kulu sa' uchi iwechi pàk sàlà eke wekkuppù uwinàkàik ko, Uyepulu yan uya ukaklanpasak lù? ⁴⁴Masapùla asse'ne amaimu yeta uya yau, mule ulotta yau nai'nùk utauchinpa nelaikai. ⁴⁵Tùutauchinpasen mùkkàlà ailon tawon Itepulu yekale wekkupù ailon pe pàk,” tukaik.

Mary Uya Kaatù Yapulà Yelemu

⁴⁶Mary uya,

“Itepulu yapulàyan uyakkwalù,” teppù.

⁴⁷“Uyakkwalù nùtauchinpayan Kaatù upùikattànài yau.

⁴⁸Entuppa'no sa'ne tapyoto ittusak ya pàk!

Molopai sàlà motapai tamù'nawolon kon kapon yamùk uya uyesatù màlà, ‘Ipùlemasak,’ tukaik.

⁴⁹Masapùla apàikkek Kaatù uya eke ton kussak uponalok pe pàk. Itesek màlà wakù esukenan.

⁵⁰Tùusentuppasen mùkkàlà tamù'nawolon kon tùnammannan pàk,

sàlà yattaino kon kapon yamùk molopai ewanawolok kon pàk.

⁵¹Eke ton ku'nài mùkkàlà kamik pen temyatù ke,

Molopai tùtonpa kon yentai tùwessan tùusenumenkatok kon yau ta'nù'nài mùkkàlà.

⁵²Eke ton kin yamùk nuttappù ya tok yapon poi molopai entuppa'no kon yanùmùppù ya.

⁵³Iwan ton yewetùppù ya wakù ton ke

molopai tukkan itemamin ton yeunokoppù ya itemyawon pùla.

⁵⁴Tapyoto Israel pùikattàsak ya man, tùusentuppaik tùwettok tùttuse.

⁵⁵Molopai tùusentuppatok yenpoikatok tùuya Abraham pàk ittuppù ya,

molopai tamù'nawolon kon ipayan yamùk pàk tàwàlàlà, Kùkàipùnù kon pàk wateppù tùuya kasa,” teppù ya.

⁵⁶Mary uko'mamùppù Elizabeth piyau àsolùwau kapùì kaichalà, molopai nen uchi iwemeikuppù.

John Enpataukan Woton Wentutok

⁵⁷Elizabeth wentutok yattai uyàpùppù màlà molopai iwentuppù wala-wok pe. ⁵⁸Itonpa yamùk uya eke pe Itepulu Kaatù usentuppasak ipàk yekale yetappù, molopai tok utauchinappù ipokonpe.

⁵⁹Mule wechi 8 pe wei iwentu tùpo yau, tok uyàpùppù yattàse, Jew yamùk usattàtok yeselu yawàlà. Tok wechippù enesettàpai màlà Zechariah

tukaik, ikàipùnù yesek yau. ⁶⁰Tùse ichan uya, “Kane! Itesek wechi màlà John pe,” teppù. ⁶¹“Tùse ànù'là àtonpa pùla man John itesek!” teppù tok uya ipàk. ⁶²Màlàyau yentok ipàkàlà ikàipùnù uya woton kupùppù tok uya yekamappo pe, ànùk pe walawok yesek wechi i'che iwechi. ⁶³Zechariah uya imenukatok tùuya ipàk woton yennappù molopai imenukappù ya, “John màlà itesek,” tukaik. Tok usenumenkasak kulu wechippù màlà. ⁶⁴Màlà yattai là Zechariah wepyattàppù tùuselupa pàk Kaatù yapulà pe. ⁶⁵Tok tonpa yamùk usenalippappù kulu màlà, molopai sàlà yekale useta-ppù màlà wùk kùlottawolon pata Judea pon kon yawà. ⁶⁶Tamù'nawolon kon sàlà yetannan nùssan usenumenkappù ipàk. Molopai tok usekamappopàtùppù, “Ànùk pe ken uchi pùsàlà mule wechi kupù màlà?” tukaik. Masapùla Itepulu meluntàlù wechippù yau.

Zechariah Yelemu

⁶⁷Ikàipùnù Zechariah wanùssak wechippù Wakù Akkwalù ke molopai Kaatù Maimu yenpoikappù ya.

⁶⁸“Israel Kaatùyi Itepulu, yapulàpai'nokon man!

Masapùla iyàssak man kappon yamùk tùponalok kon mukkase.

⁶⁹Meluntà pùikattàn woton yeunossak ya man kùponalok kon pe, tapyoto David pa pe,

⁷⁰wateppù tùuya kasa penalok kon wakù ton tùmaimu yenpoikannan winà.

⁷¹Wepùikattàntok pe kùyeyaton kon winàpai, molopai tamù'nawolon kon kùyeya'nomannan meluntàlù winàpai.

⁷²Tùsentsuppatok yenpoikase kùtamo kon pàk, molopai ‘Ikupù uya màlà,’ teppù tùuya tùttuse.

⁷³Ailon ikupù tùuya tetok tùuya kùtamo kon Abraham pàk kupùppù ya.

⁷⁴Kùyeyaton kon yemyapai kùmokka toppe tùuya. Molopai kùkupùppù kon ya tùusenalippaik pùla we'wotokoman toppe iponalok pe,

⁷⁵esuken molopai ikasa we'nà toppe itemlotopo tàwàlàlà wema'nà yawàlà.

⁷⁶Àmàlà umu, yesatù màlà Eke Tùnamasen Kaatù Maimu yenpoikanài tukaik, Itepulu wapiya àutà màlà ite'ma konekaik iponalok pe.

⁷⁷Iponalok kon kappon yamùk pàk tok wepùikattàtok yekama auya màlà, tok makuyi pàk iichentuppatok winà.

- 78 Masapùla Kaatù usentuppasak pàkànsau,
wei ulenpansak wechi màlà kaupai kùponalok kon pe.
- 79 Molopai iilenpantoppe ewalupàttau tùwemassan weyu pe.
Molopai weli'nàtok yewalupàyi yau,
kùtta kon yanài pe wakù pe echitonpa pe we'nàtok
ye'matawà,” tukaik.
- 80 Mule usemökkappù màlà molopai meluntà pe iwenappù takkwalù
yau, iwemapùppù wontaik yau tùusenpoikatok Israel yamùk piyak weyu
wesepolo ponalà.

Jesus Wentutok
(Matthew 1:18-25)

2 ¹Màlà yattai Caesar Augustus uya tùmainimu yeunokoppù màlà tamù'nawolon kon wolù yawon kon uya tesek kon menuka toppe yà'là kaichalà là tùwechi kon ittu toppe. ²Wapiyalok esek yamùk menukatok wekkupùppù màlà Quirinius itesek wechi itepulu pe Syria po yattai. ³Tamù'nawolon kon utàppù màlà tesek kon menukase tùpatassek kon yak. ⁴Màlàpàk Joseph utàppù màlà Nazareth, Galilee pon poi Judea pona, pata Bethlehem pona, Kin David pata lùppù yak. Joseph utàppù màlà motak masapùla David pa pe tùwechi pàk. ⁵Iitàppù màlà tesek menukase Mary, imali'ma pàk tùwekkupùppù lùppù pokonpe, molopai monok pe iwechippù màlà. ⁶Molo Bethlehem po tok wechi tùse Mary wentutok yattai pe iwechippù. ⁷Màlàyau wapiyalok walawok tùmle ke iwentupppù paaka yamùk yùwùk tau, masapùla tok patassek pùla iwechi pàk. Molopai iwontàppù ya kuyalikku pùkkù lùppù ke. Inonkappù ya paaka yamùk yeipa yen yak.

Kaalinilu Yamùk Mainanpannan

⁸Molo kaalinilu yamùk mainanpannan tonpa yamùk wechippù, màlà pata pùkkù yau kaalinilu yamùk yene pàk tùwessan ewalupàttau. ⁹Itepulu inchelùyi usenpoikappù màlà tok piyak molopai Itepulu yakkwayi ulenpamùppù tok woi. Tok wettalipasak kulu wechippù màlà. ¹⁰Tùse inchelù uya tok pàk, “Kettalipatàu! Masapùla wakù Itekale nessak uya sàlà àponalok kon pe. Eke pe utauchinpantok nepù woton tamù'nawolon kon kappon yamùk piyak. ¹¹Sàlàpe David pata po àpùikattànài'nokon wentusak man, mùkkàlà Itepulu! ¹²Sàlà uya yekama màlà àpàkù'nokon. Mule yepolo auya'nokon màlà iwontàsak kuyalikku pùkkù lùppù ke molopai aittoupe paaka yamùk yeipa yen yau,” teppù.

¹³Asse'ne tukkan kon inchelù yamùk usenpoikappù màlà pùsàlà inchelù piyak tùselenpai'ma'nokon Kaatù yapulà pe.

¹⁴“Kaatù epùn pon, yapulàpai!

Molopai yapulànnan kappon yamùk non pon kon ponalok pe wàlàkka'nàtok nechii!" tukaik.

¹⁵Inchelù yamùk wennappoppù epùn pona patappù yau, kaalinilu yamùk mainanpannan uya tiyiwalà'nokon, "Utànpai'nokon Bethlehem pona, sàlà iwekkussak lùppù Itepulu nekamapàssai'nùk yense," teppù. ¹⁶Màlàyau tùu-semittàpaik tok utàppù. Tok uya Mary molopai Joseph tawonnan yepoloppù. Mule yenepù tok uya aittoupe paaka yamùk yeipa yen yau. ¹⁷Yensak tùuya'nokon yau, kaalinilu yamùk mainanpannan uya, mule yekale inchelù nekamappù tùpàkù'nokon yekamappù tamù'nawolon kon pàk. ¹⁸Molopai mùkyamlo yetannan nùssan usenumenkappù kulu màlà tok nekamappù pàk. ¹⁹Tùse Mary uya sàlà yamùk kupùppù tewan yau, molopai iichenumenkappù kulu ipàk eke pe. ²⁰Kaalinilu yamùk mainanpannan wennappoppù màlà Kaatù yapulà pe eke pe, tamù'nawolon tùnètappù kon molopai tùnèneppù kon pàk. Inchelù uya yekamappù kasa kulu iwechippù màlà.

Jesus Yesettà

²¹8 pe wei tùpo Jew yamùk usattàtok yawàlà yattàtok yattai pe iwechi yau, yesettàppù màlà Jesus tukaik, monok pe Mary wena wapiya inchelù uya ilepappù lùppù esek ke.

Jesus Tùlù Kaatù Yùwùk Tau

²²Joseph molopai Mary tawonnan wekolùkatok yattai uyàpùppù, Law Moses winàpaino yawàlà. Màlàpàk tok uya mule yalàppù màlà Jerusalem pona Itepulu Kaatù yemyak itùse. ²³Sàlàichi màlà iwe'menukasak Kaatù Maimu yau lùppù, Itepulu winàpaino Law yau. "Tamù'nawàlà wapiyalok pe iwentusak lùppù walawok tùlù màlà Itepulu yemyak," tawon. {EXO 13:2, 12} ²⁴Tok utàppù nàlà màlà tùntùlù kon tùse, Itepulu winàpaino Law yawàlà, "Asa'là wakokkwa wapùla là asa'là wakokkwaimà yamùk," tawonnan. {LEV 12:8}

²⁵Màlà yattai molo kàyik wechippù tùwemassen Jerusalem po, Simeon itesek. Mùkkàlà wechippù màlà wakù pe molopai Kaatù namanài pe, molopai Israel wepùikattà màmuku pàk iwechippù. Wakù Akkwalù wechippù màlà ipyau. ²⁶Wakù Akkwalù uya yeunoko tùuya tetok Itepulu uya, Christ yene ya ponalà tùweli'che pùla iwettok yenpoikappù màlà. ²⁷Wakù Akkwalù uya Simeon yalàppù Kaatù yùwùk tak. Mule Jesus nessak ichan yamùk uya Kaatù yùwùk tak, Law wettok ikupù i'che kusse yau. ²⁸Simeon uya mule yekkwatùppù tenak, molopai Kaatù yapulàppù ya.

²⁹"Uyepulu, 'Ikupù uya,' teppù lùppù auya, kussak auya man, molopai tàwàichi ayapyoto nùtài wàlàkka'nàtok yau.
³⁰⁻³¹Masapùla ewinàpaino wepùikattàntok yensak uyenu uya man,

pùsàlà ànkonekappù tamù'nawolon kon yemlotopo.

³²Eye'ma yekamatok auya Jew yamùk pen pàk weyu.

Molopai àponalok kon Israel yamùk pona apulàntok ne'nài,"
teppù ya.

³³Mule kàipùnù molopai ichan tawonnan usenumenkappù kulu màlà Simeon uselupa ipàk pàk. ³⁴Simeon uya tok pùlemappù. Molopai ichan, Mary pàk, "Pùsàlà mule yanùnsak Kaatù uya màlà, tukkan kon Israel pon kon wuttà toppe, tùulon kon wenuttoppe, molopai yentok ipàkàlà pe iwinàkàik usàulàman toppe, ³⁵tukkan kon yewan usenumenkatok yenpoika toppe ya. Molopai usewankono'mantok yàkek kasupala walai uya eyewan yassokka màlà," teppù ya.

³⁶Molo nossan, Kaatù Maimu yenpoikanài wechippù màlà Anna itesek, Phanuel yenchi, Asher kok. Kokko pe kulu iwechippù màlà, tütayappù ke iwechippù màlà 7 pe neken kili'chimo'chi. ³⁷Tütayappù welikù tupo iiko'mamùppù tachin pe, 84 pe ikili'chimo'chiyi wechippù.^a Kaatù yùwùk nàmàppù ya pen, wei kaichalà, ewalupàttawà, tùwàpùlema pàk iwechippù tùuta'lettàik pùla. ³⁸Màlà yattai làma iwelepamùppù màlà tok piyak, tenki teppù ya Kaatù pàk, molopai iichelupappù mule pàk Jerusalem wemokkatok màmuku pàk tùwessan yelupappù ya.

Tok Wennappotok Nazareth Pona

³⁹Tamù'nawolon Itepulu winàpaino Law wettok ikupù i'che yenuka'nùssak tùuya'nokon yau, tok wennappoppù Galilee pon, tùpata kon Nazareth pona. ⁴⁰Mule usemokkappù, meluntà pe iwenappù. Pukkeek pe tùwettok ke iwanùssak wechippù, molopai Kaatù wettok wakù pe wechippù ipo.

Walawok Muleppù Jesus Wechi Kaatù Yùwùk Tau

⁴¹Kili'chimo'chi kaichalà Jesus yan yamùk utàpàtùppù màlà Jerusalem pona Entaka'nàppà yattai Uta'lettàntok yense. ⁴²12 pe ikili'chimo'chiyi Jesus wechi yattai tok utàppù uta'lettàntok yense tùwessek kon kasa là. ⁴³Uta'lettàntok weyu wenukassak yau tok wemeiku tuse, Jesus wà'nàmàppù Jerusalem po. Ichan yamùk uya iwà'nàmàppù ittuppù pen màlà. ⁴⁴Tukkan kon kapon yamùk kùlottau iwechi pe tok uya yekamappù. Màlàpàk tok utàppù tewin wei ipla, màlà tupo nen uchi tok uya iwappù, tùtonpa kon yamùk molopai tùwechiyakonnon yamùk kùlottau. ⁴⁵Tok uya yepolo pùla iwechippù. Màlàpàk tok wennappoppù màlà iwase Jerusalem pona. ⁴⁶Àsolùwau wei tupo tok uya Jesus yepoloppù Kaatù yùwùk tau, chichiu pe enupannan pokonpe, tok yeta pàk molopai tok

^a 2:37 Wapùla itayappù pùla ikko'mamùppù 84 pe kili'chimo'chi.

yekamappopàtù pàk. ⁴⁷Tamù'nawolon kon yetannan usenumenkappù kulu màlà ittu ya pàk molopai ikasa mayin yeippàtù ya pàk. ⁴⁸Ichan yamùk usenumenkappù màlà yensak tùuya'nokon yau. Màlàyau ichan uya, “Umle, yà'là peichi iwechi pàk sàlà kussak auya màlà ina winàkàik? Àkàipùnù molopai iulà tawonnan nùtaimelunpatai eyiwa pàk,” teppù ipàk. ⁴⁹Tok maimu yeikuppù ya, “Yà'là pe ken iwechi pàk kiyiwayatàu? Ukàipùnù yùwùk tau ken na' wettok ittu auya'nokon pùla nai?” tukaik. ⁵⁰Tùse tok uya watesak ya lùppù tùpàkù'nokon ittu pùla iwechippù.

⁵¹Màlàyau Jesus wennappoppù tok ya'là Nazareth pona. Màlà motau tok maimu yawàlà iwechippù. Ichan uya tamù'nawàlà sàlà yamùk kupùppù tewan yau. ⁵²Màlàyau Jesus usemökkappù molopai pukkek pe iwenappù, Kaatù yewan yailà iwechippù, molopai kappon yamùk yewan yailà nàlà.

John Enpataukanài

(Matthew 3:1-12; Mark 1:1-8; John 1:19-28)

3 ¹15 pe kili'chimo'chi iwechippù màlà Tiberius Caesar wechi itepulu pe yattai. Pontius Pilate wechippù Judea po kopùna pe. Herod wechippù Galilee yepulu pe, molopai yakon Philip wechippù Itturea molopai Trachonitis yawolon kon pata yepulu pe. Lysanias wechippù Abilene yepulu pe. ²Annas molopai Caiaphas wechippù Eke ton paatele yamùk yepulu pe. Màlà yattai Kaatù Maimu uyàpùppù Zachariah mumu John piyak wontaik yau. ³John utàppù màlà tamù'nawàlà pata Jordan polon kon yawàlà. “Amakuyi kon winàpai elattàtək Kaatù winàkàik, esenpataukatàk kon. Molopai Kaatù usentuppa màlà amakuyi kon pàk,” teppù ya. ⁴Kaatù Maimu yenpoikanài Isaiah uya imenukasak tukaletayi yau kasa, “Kappon nentaimeyan wontaik yau.

‘Itepulu ye'ma ikonekatàk kon iponalok pe.

Tossalà asanta ikonekatàk kon! tukaik.

⁵Tamù'nawàlà waitok yamùk yanùkkapàttàk kon.

Tamù'nawàlà wùk inomonkapàttàk kon.

Sekun sekun pan asanta itossalonokkapàttàk kon.

Àli ton asanta ikonekatàk ekayu pe.

⁶Molopai tamù'nawolon kon kappon yamùk uya Kaatù uya pùikattàntok yene màlà!’” {ISA 40:3-5}

⁷Tukkan kon kappon yamùk uyàpùppù màlà John piyak tenpataukatok kon pe ya. “Àkài yamùk! Anùk ken Kaatù we'naikatok iyàpù winàkàik nai'nùk winàpai ewepe kon pa nekamatai?” teppù ya tok pàk.

⁸“Amakuyi kon winàpai ewelattàsak kon yekamanài ikuttàk kon. Molopai, ‘Abraham mùkkàlà ina kàipùnù,’ kùkatàu eyiwalà'nokon. Yekama uya sàlà àpàkù'nokon, Kaatù uya màlà sà tək yamùk yapai Abraham munkà koneka! ⁹Wakka wekonekasak man yei pùlakun yamùk pàk yattà toppe

tùuya. Tamù'nawàlà wakù pe tùwepetasan pen yattà màlà yenu'ma toppe apok yak iyatoppe,” tukaik.

¹⁰Kappon yamùk uya yekamappoppù, “Yà'là kupù ken uchi ina uya?” tukaik. ¹¹“Ànù'là asa'lon ipon uya màlà yakon tülù ipon pùn yemyak, molopai ànù'là teipa kenan uya màlà iteipa pùn lepa,” tukaik yeikuppù ya. ¹²Pùlayatta pili'nài nan tonpa yamùk uyàpùppù nàlà esenpataukaik, molopai tok uya, “Enupanài, yà'là kupù nen ina uya?” tukaik yekamappoppù. ¹³“Ipilittok auya'nokon yentai pùlayatta kippilittàu,” teppù ya tok pàk. ¹⁴Soicha tonpa yamùk uya nàlà, “Yà'là kupù ken ina uya?” tukaik yekamappoppù. “Ànù'là winàpai pùlayatta kùsekkwattàu teka'nonkaik wapùla kasei pe tùwesse. Eye'matok pàk tenki kakkà,” teppù John uya.

¹⁵Enpen kappon yamùk wechippù màlà màlàyau “Christ ken na' pùsà-là?” tukaik tok usenumenkappù John pàk tewan kon yau. ¹⁶Màlàpàk John uya tamù'nawàlà tok pàk, “Eyenpataukanài'nokon iulà tuna ke tùse mùkkàlà uyentaino nùyàssan. Wakù pe ma'le wessaik italumayippù pe sa'ne, ichappattuyi yewa yeukanài yek pe pùla. Mùkkàlà uya eyenpatauka kon màlà Wakù Akkwalù ke molopai apok ke. ¹⁷Paali pippà lùppù yakolokatok ike itemyau man. Iwekonekasak man paali pantakase ipippà winàpai. Molopai ipilipù ya màlà kùyalì yùwùk tak. Tùse ipippà pottà ya màlà tùusà'nùssen pen apok ke!” teppù.

Paali pantaka ipippà winàpai. Tùse ipippà pottà ya màlà tùusà'nùssen pen apok ke. (3:17)

¹⁸Tukke tùpatalà'ne John uya kappon yamùk panamappù màlà, wakù itekale yekamappù ya tok pàk. ¹⁹Tùse John uselupappù màlà Herod winàkàik, masapùla takon noppù Herodias pokonpe iwechi pàk, molopai nàlà tukke àli ton kussak ya pàk. ²⁰Màlàyau Herod uya màlà yentak àli kupùppù, John tùtùse patiki'chi tak.

Jesus Usenpataukatok
(*Matthew 3:13-17; Mark 1:9-11*)

²¹Tamù'nawàlà kappon yamùk usenpatauka yattai Jesus usenpataukappù nàlà. Jesus wàpùlema tùse kak utakkokappù màlà. ²²Molopai Wakù Akkwalù wuttàppù ipona wakokkwa kasa iichene, molopai mayin uyàpùppù epùn poi, “Àmàlà mùkkàlà Umu kulu. Uyewan yailon Uyauchinpanài,” tukaik.

Jesus Yamokoli Yamùk
(Matthew 1:1-17)

23 Tùwotokoyi piyattà tùuya yattai, Jesus wechippù màlà 30 yawà-là'ne ikili'chimo'chiyi. Heli mumu Joseph, mumu pe kappon yamùk uya yekamappù.

- 24 Heli mùkkàlà Matthat mumu.
Matthat mùkkàlà Levi mumu.
Levi mùkkàlà Melchi mumu.
Melchi mùkkàlà Jannai mumu.
Jannai mùkkàlà Joseph mumu.
- 25 Joseph mùkkàlà Mattathias mumu.
Mattathias mùkkàlà Amos mumu.
Amos mùkkàlà Nahum mumu.
Nahum mùkkàlà Esli mumu.
Esli mùkkàlà Naggai mumu.
- 26 Naggai mùkkàlà Maath mumu.
Maath mùkkàlà Mattathias mumu.
Mattathias mùkkàlà Semein mumu.
Semein mùkkàlà Josech mumu.
Josech mùkkàlà Joda mumu.
- 27 Joda mùkkàlà Joanan mumu.
Joanan mùkkàlà Rhesa mumu.
Rhesa mùkkàlà Zerubbabel mumu.
Zerubbabel mùkkàlà Shealtiel mumu.
Shealtiel mùkkàlà Neri mumu.
- 28 Neri mùkkàlà Melchi mumu.
Melchi mùkkàlà Addi mumu.
Addi mùkkàlà Cosam mumu.
Cosam mùkkàlà Elmadam mumu.
Elmadam mùkkàlà Er mumu.
- 29 Er mùkkàlà Joshua mumu.
Joshua mùkkàlà Eliezer mumu.
Eliezer mùkkàlà Jorim mumu.
Jorim mùkkàlà Matthat mumu.
Matthat mùkkàlà Levi mumu.
- 30 Levi mùkkàlà Simeon mumu.
Simeon mùkkàlà Judah mumu.
Judah mùkkàlà Joseph mumu.
Joseph mùkkàlà Jonam mumu.
Jonam mùkkàlà Eliakim mumu.

- 31 Eliakim mùkkàlà Melea mumu.
 Melea mùkkàlà Menna mumu.
 Menna mùkkàlà Mattatha mumu.
 Mattatha mùkkàlà Nathan mumu.
 Nathan mùkkàlà David mumu.
- 32 David mùkkàlà Jesse mumu.
 Jesse mùkkàlà Obed mumu.
 Obed mùkkàlà Boaz mumu.
 Boaz mùkkàlà Salmon mumu.
 Salmon mùkkàlà Nahshon mumu.
- 33 Nahshon mùkkàlà Amminadab mumu.
 Amminadab mùkkàlà Admin mumu.
 Admin mùkkàlà Arni mumu.
 Arni mùkkàlà Hezron mumu.
 Hezron mùkkàlà Perez mumu.
 Perez mùkkàlà Judah mumu.
- 34 Judah mùkkàlà Jacob mumu.
 Jacob mùkkàlà Isaac mumu.
 Isaac mùkkàlà Abraham mumu.
 Abraham mùkkàlà Terah mumu.
 Terah mùkkàlà Nahor mumu.
- 35 Nahor mùkkàlà Serug mumu.
 Serug mùkkàlà Reu mumu.
 Reu mùkkàlà Peleg mumu.
 Peleg mùkkàlà Eber mumu.
 Eber mùkkàlà Shelah mumu.
- 36 Shelah mùkkàlà Cainan mumu.
 Cainan mùkkàlà Arphaxad mumu.
 Arphaxad mùkkàlà Shem mumu.
 Shem mùkkàlà Noah mumu.
 Noah mùkkàlà Lamech mumu.
- 37 Lamech mùkkàlà Methuselah mumu.
 Methuselah mùkkàlà Enoch mumu.
 Enoch mùkkàlà Jared mumu.
 Jared mùkkàlà Mahalaleel mumu.
 Mahalaleel mùkkàlà Kenan mumu.
- 38 Kenan mùkkàlà Enos mumu.
 Enos mùkkàlà Seth mumu.
 Seth mùkkàlà Adam mumu.
 Adam mùkkàlà Kaatù mumu.

Jesus Ittutok*(Matthew 4:1-11; Mark 1:12-13)*

4 ¹Jesus wennappoppù màlà Jordan kapai Wakù Akkwalù ke tùwanüsse, molopai Wakù Akkwalù uya yalàppù wontaik yak. ²Màlà motau Makui wechippù yamùipai'che 40 pe wei kaichalà. Yà'làlà napùppù ya pen màlà wei kaichalà. Màlàpàk iwan pe kulu iwechippù màlà iwenukassak yau.

³Makui uya ipàk, “Kaatù Mumu pe ewechi yau, sà tàk wena toppe pùlomù pusak pe yekamakà tà,” teppù.

⁴Jesus uya yeikuppù, “Kaatù Maimu yau iwe'menukasak man, ‘Kappon wemattok pùlomù pusak pàk neken kulu là pùla iwechi màlà [tùse tamù'nawolon Kaatù Maimu pàk],’” tukaik. {DEU 8:3}

⁵Màlàyau Makui uya yalàppù kakàik molopai tewinanpa tamù'nawolon wolù yau itepulu pe, itepoi we'nàtok yekamappù ya ipàk. ⁶“Sàlà yepulu pe we'nàtok ke elepa uya molopai tamù'nawàlà temamin ke we'nàtok ke. Tamù'nawàlà itùsak lùppù sàlà uyemyak molopai itùlù uya nàlà màlà ànù'là unanùmù yemyak. ⁷Tamù'nawàlà nen uchi sàlà wechi àponalok pe màlà uyapulàsak auya yau,” teppù ya ipàk.

⁸Jesus uya yeikuppù, “Kaatù Maimu yau iwe'menukasak man ‘Itepulu Kaatù inamakà molopai yapulàkà, mùkkàlà neken ponalok pe e'wotokomakà! tesak man,” tukaik. {DEU 6:13}

⁹Màlàyau Makui uya yalàppù Jerusalem pona, molopai kawon kulu Kaatù yùwùk ipu pona itùlùppù ya. Molopai ipàk,

“Kaatù Mumu pe ewechi yau, epukakà sàlà motapai,” teppù ya.

¹⁰“Masapùla Kaatù Maimu yau iwe'menukasak man,

‘Kaatù uya Inchelù yamùk pàk yekama màlà wakù pe amainanpa toppe tok uya.’

¹¹‘Tok uya aya'chi màlà temyatù kon ke

atta wànà auya tàk pona tukaik,’ tawon,” teppù Makui uya.

{PSA 91:1, 12}

¹²Jesus uya yeikuppù, “Kaatù Maimu màlà, ‘Itepulu Kaatù kùttùlùu ittuntok yak,’ tawon,” tukaik. {DEU 6:16} ¹³Tamù'nawàlà Jesus yamùipa pàk tùwechi yenuka'nùssak tùuya yau, Makui uya inàmappù tùulon yattai tukka là tùuyàttoppe.

Jesus Uya Tùwotokoyi Piyattà Galilee Po*(Matthew 4:12-17; Mark 1:14-15)*

¹⁴Màlàyau Jesus wennappoppù Galilee pona molopai Wakù Akkwalù meluntàlù wechippù ya'là màlà. Itekale usetappù màlà pata yamùk Galilee yawolon kon yawàlà. ¹⁵Kappon yamùk yenupappù ya màlà tok wepilittok itak tau molopai tamù'nawolon kon uya yapulàppù màlà.

Jesus Nulunpappù Nazareth Po
(Matthew 13:53-58; Mark 6:1-6)

¹⁶Màlàyau Jesus utàppù màlà Nazareth pona, temokkappù lùppù yak. Molopai Wàlàkka'nàtok yattai iitàppù màlà wepili'nàtok itak tak tūwessek kasa. Iwe'wuluukappù màlà Kaatù Maimu yekamase kaleta yapai. ¹⁷Molopai Kaatù Maimu yenpoikanài Isaiiah itesek, kaletayi tūlùppù màlà itemyak. Yakkokappù ya molopai Kaatù Maimu yau iwe'menukasak lùppù yepoloppù ya màlà.

¹⁸“Itepulu Yakkwalù upo man.

Ukalapaimasak ya man wakù itekale yekama toppe uya entuppa'no kon pàk.

Uyeunossak ya man wemokkantok yekama toppe uya ya'chichak kon pàk

molopai enpùnnon uya yentoppe.

Molopai tūtalumattàsan mokkase tok talumattàtok yapai.

¹⁹Itepulu Kaatù uya tūponalok kon kappon yamùk pūikattàtok yattai yekama toppe uya!” {ISA 61:1-2}

²⁰Kaleta yakkoloppù ya molopai innappoppù ya itùnàippù itepulu yem-yak molopai iweleutappù. Tamù'nawolon kon kappon yamùk, wepili'nàtok itak tawon kon wechippù itenupàkà. ²¹Tok yelupa pàk iwepyattàppù “Sàlàpe sàlà Kaatù Maimu nekkuppàssan ailon pe iwekkupù màlà teppù kasa, metapàssatàik,” tukaik. ²²Molopai tamù'nawolon kon uselupappù màlà wakù pe ipàk. Molopai tok usenumenkappù wakù mayin iichelupappù lùppù pàk. Tok uya, “Joseph mumu pen ken na' mùkkàlà?” teppù.

²³Tok pàk, “Tùttuyaik yekamasak lùppù yekama auya'nokon upàk, 'Ipittànài, echipittàkà. Màlà yamùk Capernaum po ikupù auya tukaik ina netappù lùppù ikukkà apatassek yau,' te auya'nokon.

²⁴“Ailon kulu sàlà ànù'là Kaatù Maimu yenpoikanài mùkkàlà tanùnsen pen ipatassek yau. ²⁵Kùyetatàk kon, ailon pe iwechi màlà. Tukke itayappù iweli'chak kon wechippù màlà Israel po Elijah yattai, konok pùla iwechippù 3 ½ pe kili'chimo'chi molopai eke pe iwan wechippù màlà tamù'nawolon pata yawàlà. ²⁶Tùse Elijah yeunokoppù pen màlà tok piyak tùse itayappù iweli'chak lùppù pata Zarephath pon piyak neken, pata Sidon yawon pon piyak. ²⁷Molopai tukke àsà kulu pippà yepalan pokon kon wechippù màlà Israel po Elisha yattai, tùse tok wennappù wakù pe pen màlà, tùse Naaman neken Syria pon,” teppù Jesus uya tok pàk. ²⁸Tamù'nawolon kon kappon yamùk wepili'nàtok itak tawon kon we'naikasak wechippù màlà sàlà yetasak tūuya'nokon yau. ²⁹Molopai tok we'wuluukappù. Tok uya Jesus yenpakkappù pata yapai. Molopai tok uya yalàppù wùk nakattak, tūpata kon yapon pona, yenu'ma toppe tūuya'nokon wùk poi. ³⁰Tùse tukkan kon kùlottawà iitàppù.

Kàiyik Àli Akkwalù Yen
(*Mark 1:21-28*)

³¹Màlàyau Jesus utàppù pata Galilee pon Capernaum pona, kappon yamùk yenupappù ya màlà molo Wàlàkka'nàtok yattai. ³²Tok usenumenkappù màlà enupantok ya yeselu pàk, masapùla imaimu wechi apàikkek pe pàk. ³³Kàiyik wechippù màlà molo wepili'nàtok itak tau àli akkwalù yen. Iwentaimèppù eke pe. ³⁴“Yà'là pe ina wechi i'che messan, Jesus Nazareth pon? Ina mattanüsse na' àuyàssak màlà? Eyittuyan iulà, à màlà mùkkàlà wakù Kaatù winàpaino!” tukaik. ³⁵Jesus uya meluntà pe àli akkwalù pàk, “Eppana ekkà, molopai epakkakà mùkkàlà kàiyik yapai!” teppù. Àli akkwalù uya kàiyik yenu'mappù tok yemlotopo molopai iwe-pakkappù yapai tùmattanüsse pùla. ³⁶Tamù'nawolon kon usenumenkappù màlà. Molopai tok uya tùtonpa kon pàk, “Yà'là yekkwa ken sàlà usenupantok? Meluntà pe molopai apàikkek pe ku pùsàlà kàiyik àli akkwalù wepakka toppe nekamayaik, molopai nepakkayaik!” teppù. ³⁷Molopai Jesus yekale utàppù màlà tamù'nawolon màlà pata yawàlà.

Jesus Uya Tukkan Kon Kappon Yamùk Ipittà
(*Matthew 8:14-17; Mark 1:29-34*)

³⁸Jesus uya wepili'nàtok itak nàmàppù molopai iitàppù Simon yùwùk tak. Simon yewoppù wàkkàmi'masak wechippù ipla kulu e'nek pe molopai Jesus yekamappoppù tok uya ipùikattà toppe ya. ³⁹Màlàpàk iwepeimappù itepoi itekkwèk piyau molopai iwàkkàmi'matok pàk, “Wà là àmolonkakkà,” teppù ya meluntà pe. Màlàyau iwàkkàmi'makapùppù molopai màlà pe là iwà'mùssakkappù tok yeipattàse.

⁴⁰Wei wewomù yattai, kappon yamùk uya tamù'nawàlà e'nek ton tùpatalo'nan itepalan ton nepùppù Jesus piyak. Temyatù tùlùppù ya tewin pàk tok pona molopai tok ipittàppù ya. ⁴¹Àli ton nàlà akkwalù yamùk wepakappù tukkan kon kappon yamùk yapai, tùwentaimèpàtù kon pe, “Kaatù Mumu à màlà!” tukaik. Jesus uya tok yàulàmappù àsà pe molopai tok uselupa toppe ikupùppù ya pen. Masapùla Christ pe tùwechi ittu tok uya pàk.

Jesus Uya Itekale Yekama Judea Po
(*Mark 1:35-39*)

⁴²Ko'làma kulu Jesus utàppù tükkenan pata yak. Kappon yamùk uya iwappù molopai yeposak tùuya'nokon yau tok wechippù yeletanùpù'i'che tiwinàpai'nokon iità tukaik. ⁴³Tùse tok pàk, “Wakù Itekale, Kaatù wettok Itepulu pe yekale yekama uya nàlà màlà tùulon kon pata yamùk yau. Masapùla màlà kusse màlà Kaatù uya uyeunossak,” teppù Jesus uya.

44Màlàpàk Itekale yekama pàk iwechippù wepili'nàtok itak yamùk tau Judea po.

Wapiyalok Kon Jesus Nenupa Ton

(Matthew 4:18-22; Mark 1:16-20)

5 ¹Tewin wei yattai Jesus wechippù satik pe tuna Gennesaret yena po, kapon yamùk wepilipùppù mei pùla ipyak Kaatù Maimu yetase. ²Asa'là kanau yamùk yeneppù ya tuna yena po, molok ya'chinnan uya inànsak tùpunwe kon kukase. ³Jesus wenukuppù kanau yakon yak. Simon kanwa pe iwechippù molopai Jesus uya yekamappoppù kanau chitokka toppe ya miyaiwa tuna kak. Jesus wechippù kanau yau chichiu pe molopai kapon yamùk yenupappù ya.

⁴Tùuselupakapù tùpo, Simon pàk, “Kanau ichitokkakà miya ikupai lùuwa tuna kak, molopai àpunwe kon yeulankatàk kon tuna kak molok ya'chi toppe ya,” teppù ya. ⁵“Uyepulu, sa'man pe ina ne'wotokomai ewalupàttawà molopai ànù'là ya'chi ina uya pùn. Tùse wate là auya pàk punwe yamùk yeulanka uya sàlà,” tukaik Simon uya yeikuppù. ⁶Tok uya punwe yamùk yenu'mappù tuna kak molopai tukke kulu molok yamùk ya'chippù tok uya, màlà uya tok punweyi kalakappù. ⁷Màlàpàk tok uya tùtonpa kon yamùk, tùulon kanau yawon kon kà'mappù tok uyàttoppe tùpùikattàse'nokon. Tok uyàpùppù molopai asaklàma kanau yamùk yanùkkappù tok uya, tok useulankaiwappù nen uchi. ⁸Iwekkussak lùppù yensak tùuya yau, Simon Peter wenappù tese'muyok Jesus yemlotopo molopai, “Itàkà uwinàpai Uyepulu, masapùla iulà mùkkàlà àli umakuyi yawon!” teppù ya. ⁹Mùkkàlà molopai tamù'nawàlà itonpa yamùk usenu-menkappù kulu màlà tukke molok yamùk ya'chichak tùuya'nokon pàk. ¹⁰Wa nàlà mùkyamlo wechippù màlà, James molopai John tawonnan Zebedee munkà yamùk. Simon wechiyakonnon pe tok wechippù. Jesus uya Simon pàk, “Kettalipatàu! Sàlà motapai kapon yamùk ne'nài nan pe ewechi kon màlà uponalok pe, kapon yamùk uya molok ya'chi kasa,” teppù. ¹¹Tok uya kanau yamùk pàlàkappù tuna yena pona molopai tamù'nawolon nàmappù tok uya molopai Jesus ya'llà tok utàppù.

Àsà Kulu Ipippà Uchipittà

(Matthew 8:1-4; Mark 1:40-45)

¹²Tewinan nà pata yau Jesus wechi yau kàyik àsà kulu pippà yepalan pokon uyàpùppù. Yensak tùuya yau iwàpàppù tenpata yok itemlotopo molopai ipawanattàppù ya, “Uyepulu, uyipittàpai ewechi yau, uyipittà auya!” tukaik. ¹³Jesus uya temyatù yenkappù molopai yappàtùppù ya, “Eyipittàpai wessaik, echipittàkà,” tei'ma. Màlà yattai là àsà kulu ipippà uchipittàppù. ¹⁴Jesus uya ipàk, “Ànù'là pàk sàlà kùsekamai tùse itàkà tossalà paatele piyak eyentoppe

ya. Molopai tütüsen mùtùlùik Moses uya wateppù kasa tok pàk euchipittàsak yekama pe,” teppù. ¹⁵Màlà yentak Jesus yekale usetappù mailà eke peiwa molopai ilinà pe kappon yamùk uyàpùppù yetase, molopai echipittàse tepalan kon winàpai. ¹⁶Tùse iitàpàtùppù tükkenan pata yak àpùlemase.

Jesus Uya Iitokkassak Kàyik Ipittà

(Matthew 9:1-8; Mark 2:1-12)

¹⁷Tewin wei yattai Jesus wechi enupan pàk tùse, Pharisee yamùk molopai Law pàk enupannan wechippù chichiu pe mei kulu pùla, tamù'nawolon pata Galilee molopai Judea tawon yailàpai iyàsak kon, molopai Jerusalem poi iyàsak kon. Itepulu meluntàlù wechippù molo Jesus piyau e'nek ton ipittà toppe ya. ¹⁸Tùulon kon kàyik yamùk uyàpùppù molopai tok uya iitokkassak kàyik nepùppù itekkwèk po, molopai tok wechippù yalà'i'che tapùì tak Jesus yemlotopona inonkase. ¹⁹Tok uya tapùì tak yewonnùpù pùla iwechippù màlà masapùla ilinà pe kappon yamùk wechi pàk. Màlàpàk tok uya yalàppù tapùì ipu pona. Tok uya itonpa pe ikankappù molopai màlà yai tok uya inuttàppù itekkwèk po tukkan kon yakletak Jesus yemlotopona. ²⁰Eke pe ailon tetok tok uya wechi yensak tùuya yau, Jesus uya kàyik pàk, “Amakuyi pàk usentuppansak man utonpa,” teppù. ²¹Law pàk enupannan molopai Pharisee yamùk tawonnan wepyattàppù tùuselupa kon pàk tiyiwalà'nokon. “Ànùk ken uchi pùsàlà kàyik, Kaatù pàk àli pe nùselupayai'nùk tùwe'namaik pùla sàlà kasa? Ànù'là tùusentuppasen wemakuimansak pàk pùn, tùse Kaatù neken!” tukaik. ²²Jesus uya tok usenumenkatok ittuppù màlà molopai tok pàk, “Yà'là pe iwechi pàk sàlà kasa eusenumenka kon màlà eyewan kon yau?” teppù ya. ²³“Sa'man pe ma'le na', 'Amakuyi pàk usentuppansak man,' te nai, wapùla ka', 'Àmùssakkakà molopai asakà,' te lù? ²⁴Tùse yekama uya màlà àpàkù'nokon Kàyik Mumu wechi, sàlà non po wemakuimansak pàk usentuppantok yapàikketù yesak pe,” teppù ya. Màlàpàk iitokkassak kappon pàk, “Tekamayaik àpàk, 'E'wuluukakà, ekkwèk yanùnkà molopai emeikkà,” teppù ya. ²⁵Màlà yattai kàyik we'wuluukappù tok yemlotopo, tekkwèk yanùmùppù ya molopai iwemeikuppù Kaatù yapulà pe. ²⁶Tamù'nawalà tok usenumenkasak kulu wechippù màlà molopai Kaatù yapulàppù tok uya. Tùusenalippa kon kùlottau là, “Tensan yekkwa pen yene'nokon neppàssan sàlàpe!” teppù tok uya.

Jesus Uya Levi Kà'ma

(Matthew 9:9-13; Mark 2:13-17)

²⁷Màlà tùpo, Jesus utàppù poloona molopai kàyik Levi itesek yeneppù ya chichiu pe tùwe'wotokomatok patassek yau. Levi wechippù màlà pùlayatta pili'nài pe. Jesus uya ipàk, “Uya'là, àikkà,” teppù. ²⁸Levi we'wuluukappù, tamù'nawolon nàmàppù ya molopai Jesus ya'là iitàppù.

²⁹Màlàyau eke uta'lettàntok konekappù ya tùwùk tau Jesus ponalok pe, molopai tukke pùlayatta pili'nàì nan wechippù màlà molo, molopai tùulon kon kappon yamùk wechippù màlà chichiu pe ipokonpe. ³⁰Tùse Pharisee yamùk molopai tok tonpa yamùk Law pàk enupannan usàulàmappù Jesus nenupa ton pàk. “Yà'là pe iwechi pàk auta'lettà kon molopai àwuku kon inchi auya'nokon màlà pùlayatta pili'nàì nan pokonpe molopai àli ton pokonpe?” tukaik. ³¹Jesus uya tok maimu yeikuppù, “Kappon yamùk e'nek ton pen mùkyamlo ipittànài i'che tùwessan pen, tùse e'nek ton neken,” tukaik. ³²“Wakù ton nà kappon yamùk kà'mase uyàssak pen sàlà, tùse àli ton làkku welattà toppe tùmakuyi kon winàpai,” tukaik.

Tùuta'lettàik Pùla We'nàtok Pàk Ekamappontok

(Matthew 9:14-17; Mark 2:18-22)

³³Tok uya Jesus pàk, “John nenupa ton mùkyamlo tùuta'lettàik pùla tùwessan echipalà molopai tùwàpùlemasan, molopai Pharisee yamùk nenupa ton mùkyamlo màlà lùppù ku'nàì nan, tùse aya'lon kon mùkyamlo tùuta'lettàsan molopai tinchisen inchinnan,” teppù. ³⁴Jesus uya yeikuppù, “Tùwemali'masan yattai ken na' tok tonpa yamùk wechi tùuta'lettàik pùla tùwemali'masen umoine wechi molo tùpyau'nokon tùse pe mekamayatàu? Kane! ³⁵Tùse pata weyu uyàpù màlà tùwemali'masen umoine wemokkatok tok winàpai yattai. Màlàyau làichi tùuta'lettàik pùla tok wechi màlà,” tukaik.

³⁶Molopai panton yekamappù ya tok pàk. “Ànù'là mùkkalà emennak pon pùkkù lùppù kalakanài pen ipoippà pon pa'chi'ma toppe tùuya. Ikupù tùuya yau emennak kalaka ya màlà, emennak wechi màlà ipoippà kaichalà pùla imeluntàlù. ³⁷Molopai ànù'là uya emennak wain yemaika penalok iten, kamo pippà konekasak yak pen màlà. Màlà kussak ya yau, emennak wain uya ten i'mo màlà, wain wekkwamù nen uchi màlà, molopai iten umattasak wechi màlà. ³⁸Kane! Emennak wain yemaika nen màlà emennak iten yak. ³⁹Molopai penalok wain inchi tùpo ànù'là wechi emennak wain i'che pen màlà, màlàpàk ‘Penalok màlà wakùwiwa,’ te ya,” teppù Jesus uya.

Wàlàkka'nàtok Yattai Pàk Ekamappontok

(Matthew 12:1-8; Mark 2:23-28)

6 ¹Jesus utàppù màlà paali yekkwawà Wàlàkka'nàtok yattai. Inenupa ton wepyattàppù itepelu pàika pàk, ichokossoko'mappù tok uya temyau'nokon molopai tok uya inapùppù. ²Pharisee tonpa yamùk uya, “Yà'là peichi iwechi pàk ina Law uya kùkkuttàu Wàlàkka'nàtok yattai tetok kupù auya'nokon màlà?” teppù. ³Jesus uya tok yeikuppù, “Yennài nan pen ken na' amyamlo David uya yà'làlà kupùppù tùmàlà molopai

ta'lon kon kàyik yamùk wapàkkassak yau? ⁴Iitàppù Kaatù yùwùk tak. Pùlomù pusak napùppù ya itùsak lùppù Kaatù yemyak. Molopai itùlùppù ya nàlà ta'lon kon kàyik yamùk yemyak. Law yawàlà pùla ànù'là uya inapù wechippù màlà, tùse paatele yamùk neken nùnapù pe iwechippù,” tukaik. ⁵Molopai Jesus uya itonpattàppù, “Kàyik Mumu mùkkàlà Wàlàkka'nàtok yattai Yepulu,” tukaik.

Kàyik Iwaipùtasak Itemyatù

(Matthew 12:9-14; Mark 3:1-6)

⁶Tùulon wàlàkka'nàtok weyu yattai Jesus utàppù Jew yamùk wepilittok itak tak molopai kappon yamùk yenupappù ya. Kàyik wechippù molo kamik pen itemyatù iwaipùtasak. ⁷Tùulon kon Law pàk enupannan tonpa yamùk molopai Pharisee yamùk wechippù màlà iwalai pen kussan tukaik tùuselupatok kon Jesus winàkàik ittui'che. Màlàpàk tok wechippù itenupàkà kulu ànù'là ipittà ya wàlàkka'nàtok weyu yattai yenei'che. ⁸Tùse Jesus uya tok usenumenkatok ittuppù màlà molopai kàyik iwaipùtasak itemyatù pàk, “À'mùssakkakà molopai àikkà sàlà motak yakletak,” teppù. Kàyik wà'mùssakkappù molopai satik pe iwechippù molo. ⁹Màlàyau Jesus uya tok pàk, “Eyekamappoyatàu iulà, yà'là kupù ken wàlàkka'nàtok yattai wechi màlà Law yawàlà? Wakù kupù ka'lù wapùla àli kupù? Kappon pùikattà wapùla imattanùpù?” teppù. ¹⁰Tok yeneppù ya tùwoi molopai kàyik pàk, “Eyemyatù yenkakà,” teppù ya. Màlà kasa ikupùppù ya molopai itemyatù uchipittàppù. ¹¹Tùse tok wanùssak wechippù tùwe'naikatok kon ke. Tok uselupappù tiyiwàlà'nokon yà'làlà kupù tùuya'nokon Jesus winàkàik pàk.

12 Pan Kon Teunossan Woton Kon Yanùmù

(Matthew 10:1-4; Mark 3:13-19)

¹²Màlà yattai Jesus utàppù wùk pona àpùlemase, iwàpùlemappù pata temakkwase. ¹³Wei wepakkasak yau tùnenupa ton kà'mappù ya tùpyak molopai 12 pe tok yanùmùppù ya. Tok yesettàppù ya teunossan tukaik. ¹⁴Simon, Peter pe nàlà inesettàppù molopai Andrew itonpa, James, John, Philip, Bartholomew, ¹⁵Matthew, Thomas, James Alphaeus mumu, Simon Zealot tukaik tesassen, ¹⁶Judas, James mumu, molopai Judas Iscariot, Jesus yeimippo woton.

Jesus Uya Enupantok Molopai Ipittàntok

(Matthew 4:23-25)

¹⁷Jesus wuttàppù tùnenupa ton pokonpe wùk poi, molopai satik pe iwechippù nomon po. Tukkan kon iwenaimannan wechippù molo. Molopai ilinà pe kulu kappon yamùk wechippù màlà molo tamù'nawàlà Judea

poino kon molopai Jerusalem poino kon, molopai palau yena pon Tyre molopai Sidon poino kon nà. ¹⁸Tok uyàpùppù màlà Jesus yetase molopai echipittàse tepalan kon yapai. Mùkyamlo àli akkwalù yamùk naimelunpa ton uyàpùppù nàlà màlà molopai tok uchipittàppù. ¹⁹Tamù'nawolon kon kappon yamùk wechippù yappàtù'i'che màlà, masapùla meluntà wepakka-pàtùppù màlà yapai molopai tok ipittàppù ya tamù'nawàlà.

Utauchinpantok Molopai Usewankono'mantok

(Matthew 5:1-12)

- ²⁰Jesus uya tùnenupa ton yeneppù màlà molopai,
 “Tùutauchinpasan amyamlo entuppak tùwessan.
 Kaatù wechi eyepulu kon pe màlà!
- ²¹Tùutauchinpasan amyamlo napàkkassai'nannùk sàlàpe,
 auta'lettà kon màlà tùwenukasse.
 Tùutauchinpasan amyamlo nùsewankono'mayai'nannùk
 sàlàpe,
 masapùla àwàklà kon màlà.
- ²²Tùutauchinpasan amyamlo kappon yamùk uya
 eyeya'noma kon yau, ànulunpa kon yau, àmottùnpa kon yau,
 molopai àli ton amyamlo te, Kàyik Mumu pàkànsau yau!
- ²³“Tùusanùnpàsse matauchinpatàik màlà wekkupù yau, masapùla
 eke e'mantok kupù man àponalok kon pe epùn po. Masapùla tok tamo
 yamùk uya màlà, màlà kupùppù Kaatù Maimu yenpoikannan winàkàik.
- ²⁴Tùse àsà àpo'nokon man, amyamlo temamin ke nai'nannùk,
 masapùla wakù pe talà ewemassak kon pàk!
- ²⁵Àsà àpo'nokon man, amyamlo wakù pe yewetù nai'nannùk
 sàlàpe,
 masapùla awapàkkapù kon màlà!
 Àsà àpo'nokon man, amyamlo nàklàyai'nannùk sàlàpe.
 Masapùla eusewankono'ma kon màlà molopai akalawù kon.
- ²⁶Àsà pe iwechi màlà wakù pe tamù'nawolon kon uselupa
 àpàkù'nokon yau,
 masapùla tok tamo yamùk uselupappù màlà wakù pe
 ailon ton pen itekale yenpoikannan pàk,” teppù ya.

Eyeyaton Kon I'nùnmatàk Kon

(Matthew 5:38-48; 7:12a)

²⁷“Tùse tekamayaik amyamlo uyetayai'nannùk pàk. Eyeyaton kon
 i'nùnmatàk, wakù ikuttàk kon eyeya'nomannan winàkàik. ²⁸Wakù
 ikuttàk kon apa'nùssai'nannùk winàkàik molopai mùkyamlo àli pe ata-
 lumattànnan pona àpùlematàk. ²⁹Ànù'là uya àwàrà eyenpata yai yau,

tàwà ilatoi yai nàlà àwànàì. Ànù'là uya àpon kon yepoino pùloppon yalà yau, tàwà àpon kon yepoino nàlà yalàì. ³⁰ Ànù'là yà'làlà yennanàì àpàkù'nokon mùlepataìk molopai ànù'là uya emamin yasak yau kùsekamappotàu innappo toppe ya. ³¹ Kappon yamùk uya ewinàkàik ikupù i'che ewettok ikukkà tok winàkàik.

³² “À'nùnmannan neken pùnùnma auya'nokon yau, yà'là ken wakù yepolo auya'nokon? Àli ku'nàì nan nà mùkyamlo tù'nùnmannan pùnùnmannan! ³³ Molopai wakù ku'nàì nan neken ewinàkàik winàkàik wakù kupù auya'nokon yau, yà'là ken wakù yepolo auya'nokon? Àli ton nà mùkyamlo màlà ku'nàì nan! ³⁴ Molopai itesak pe ewettok kon tùlù auya'nokon, mùkyamlo yentakanma ya pe neken ànùttu kon yemyak yau, yà'là ken wakù yepolo auya'nokon? Àli ton nà mùkyamlo itesak pe tùwettok kon tùnnan walùppù yentakanmatok yepotoppe tùuya'nokon. ³⁵ Tùse làkku eyeyaton kon i'nùnmatàk kon, wakù ikuttàk kon tok winàkàik. Itesak pe ewettok kon itùtàk kon molopai yentakanmatok pàk enpen kettàu. Eke pe i'che ewettok kon yepolo auya'nokon màlà, molopai eke Kawon kulu Kaatù munkà pe ewechi kon màlà. Masapùla tenki tawonnan pen molopai àli ton winàkàik wakù pe tùwessen mùkkàlà. ³⁶ Tùusentuppaik ettàk kon, Kaatù Àkàipùnù kon wechi tùusentuppaik kasa làma,” teppù Jesus uya.

Tùulon Kon Yeselu Kùsentàu

(Matthew 7:1-5)

³⁷ “Sà kasa messaik kùkai tùulon pàk, molopai àpàk nàlà wate pen màlà. Ànù'là kùttalumattài, Kaatù uya atalumattà pen màlà. Ànù'là pàk mesentuppaik molopai Kaatù usentuppa màlà àpàk. ³⁸ Ànù'là ilepatàk molopai Kaatù uya elepa kon màlà, eke pe iwettùlùkkwa tepose yepolo auya'nokon màlà ewe'lepappù kon yentai, ya'chi auya yentai. Ànù'là ponalok pe anapulà yapulà màlà Kaatù uya àponalok pe, walùppù,” teppù Jesus uya.

³⁹ Molopai Jesus uya sàlà panton yekamappù, “Enpùn kappon uya tùulon enpùn yalà yentai iwechi màlà, yalà ya yau, asaklàma tok wepuka màlà non yakasak yak. ⁴⁰ Tenupasen mùkkàlà tenupanàì yentaino pen. Tùse mùkyamlo tamù'nawolon pàk yenupasak kon wechi màlà tenupanàìppù kasa.

⁴¹ “Yà'là pe ken iwechi pàk àtonpa kon yenu yawon pùlanka yamuluyi yennàì nan amyamlo, eke pùlanka eyenu kon yawon yenei'ma pùla? ⁴² Atta ken uchi àtonpa kon pàk, ‘Utonpa, masa amulu tùmökkai'che eyenu yapai,’ te auya'nokon, eke pùlanka eyenu yawon tense pùla echii'ma? Tùwetapansan amyamlo! Pùlanka imokkakà eyenu yapai wapiya molopai nen uchi pùlanka yamuluyi àtonpa kon yenu yawon yene auya'nokon màlà molopai imokka auya'nokon,” teppù Jesus uya.

Yei Molopai Itepelu
(Matthew 7:16-20; 12:33-35)

43“Wakù nulànan yei màlà àli pen tepelu ke tùwepetasen molopai italumayippù yei màlà wakù pen tepelu ke tùwepetasen. 44Tamù'nawolon yei màlà tùttusen itepelu winà, fig pàikannan pen amyamlo àmà'nà yek poi, wapùla chi'nak itek grape pàikannan pen amyamlo kalalaik yek poi. 45Wakù kappon mùkkàlà wakù ne'nài wakù tewan yawon kon yapai, molopai àli kappon mùkkàlà àli ne'nài àli tewan yawon kon yapai, masapùla kappon mùta màlà tewan wanùssak ike nai'nùk pàk tùuselupasen,” teppù Jesus uya.

Asa'lon Kon Tapùì Yamùnnan
(Matthew 7:24-27)

46“Yà'là pe ken uchi iwechi pàk uyesatù auya'nokon màlà, ‘Uyepulu, Uyepulu,’ tukaik unekama àpàkù'nokon kupùì'ma pùla? 47Ànù'là upyak tùuyàssen molopai umaimu yetanài molopai iku'nài wechi yà'là kasa là yekama uya màlà àpàkù'nokon. 48Tapùì yamùnàippù i'nak takase molopai yapon tùnàippù tàk pona kasa iwechi màlà. Tuna'ma uyàpùppù molopai tapùì wànàppù ya tùse yalo'mappù ya pen, masapùla wakù pe kulu meluntà pe iwettoppe yamùsak pàk. 49Tùse mùkkàlà umaimu yetanài molopai iku'nài pen wechi màlà tapùì yamùnàippù yapon woton tùnonkaik pùla kasa. Tuna'ma uya tapùì wàsak yau asse'ne kulu iwàpàppù. Àsà pe kulu iwàpàppù màlà!” teppù Jesus uya.

Jesus Uya Soicha Yamùk Yesak Yapyoto Ipittà
(Matthew 8:5-13)

7 1Tamù'nawolon sàlà yamùk yekama tùuya kappon yamùk pàk yenuka'nùssak tùuya yau, Jesus utàppù Capernaum pona. 2Molonnà Soicha yamùk yesak yapyoto tùwakùli pe kulu itepotolù nùkupù wechippù e'nek pe, iwelikù piyau. 3Jesus yekale yetasak tùuya yau, Soicha yamùk yesak uya tùnamasan Jew yamùk tonpa yamùk yeunokoppù Jesus yekamappose tapyoto ipittàse iyàttoppe. 4Tok uyàpùppù Jesus piyak molopai tok uya ipawanattàppù tùuseka'nonkaik, “Pùsàlà kàyik ànpùikattà yek pe kulu man. 5Masapùla ina tonpa yamùk ku'nài mùkkàlà tù'nùn pe, molopai ina wepilittok itak woton yamùppù ya màlà,” tukaik. 6Màlayau Jesus utàppù tok ya'là. Mei pùla là tapùì pàk iwechippù màlà. Màlà yattai soicha yamùk yesak uya tùwechiyakonnon yeunokoppù yelupase suwa tukaik “Uyepulu, kataimelunpai kulu là. Itùwùk tak àuyàpù yese-lùkek pùla wessaik. 7Màlàpàk apyak tùuyàssen yek pe pùla uchittuyaik. Eselupakà neken nà uyapyoto wenna toppe. 8Iulà nàlà mùkkàlà eke ton

itepulu yamùk yo'no iwettoppe itùsak lùppù, molopai soicha yamùk molo man uyo'non kon. Pùsà yapyontànài iulà, 'Itàkà,' tukaik, molopai tütütäsen. Mùklà pàk, 'Àikkà!' tawon, molopai tütuyässen. Uyapyoto pàk, 'Sàlà ikukkà!' tawon iulà, molopai iku'nài mùkkàlà." ⁹Jesus usenumenkasak kulu wechippù màlà sàlà yetasak tütuya yau. Iwelattàppù molopai ilinà kappon yamùk tūwenaimannan pàk, "Tekamayaik àpàkù'nokon sàlà yekkwa eke là ailon tetok yensak uya pùla kulu man, Israel po là," teppù ya. ¹⁰Mayin yekamannan nùssan wennappoppù itepulu yùwùk tak molopai itapyoto yepoloppù tok uya pàli'yau.

Jesus Uya Nossan Mule Weli'chak Wuluuka

¹¹Iwemassak pe Jesus utàppù pata Nain itesek pona, inenupa ton molopai tukkan kon kappon yamùk utàppù ya'llà. ¹²Iwelepamù pata mùlatta winàkàik yau, kappon weli'chak yanài nan wepakkappù màlà. Mùkkàlà kàyik wechippù màlà tewinan, itayappù iweli'chak lùppù nossan mule. Tukkan kon kappon yamùk wechippù màlà nossan ya'llà. ¹³Yensak tütuya yau Jesus usentuppappù màlà tewan yapai ipàk. Molopai ipàk "Kakalawù!" teppù ya. ¹⁴Màlàyau iitàppù molopai ekek yen yappàtùppù ya molopai yanài nan kàyik yamùk weleutappù. Jesus uya "Umoine! E'wuluukakà, ukayaik àpàk!" teppù. ¹⁵Kàyik we'wuluukappù molopai iichelupappù, molopai Jesus uya innappoppù ichan piyak. ¹⁶Tamù'nawolon kon usenallippasak wechippù màlà molopai Kaatù yapulàppù tok uya. "Eke Kaatù Maimu yenpoikanài usenpoikasak man kùklottakù'nokon!" molopai, "Kaatù uyässak man tūponalok kon kappon yamùk pùikattàse!" tukaik. ¹⁷Sàlà Jesus yekale usetappù màlà tamù'nawàlà Judea yawàlà molopai iwoino kon pata yamùk yawàlà.

Jesus Molopai John Enpataukanài

(Matthew 11:2-19)

¹⁸John nenupa ton uya ipàk sàlà yamùk yekamappù màlà. John uya asa'là tok tonpa yamùk kà'mappù tūpyak. ¹⁹Molopai tok yeunokoppù ya Itepulu Jesus piyak yekamappose, "Àmàlà ken na' mùkkàlà iyàpù woton, wapùla ka' ina uya tütulon màmuku màlà lù?" tukaik. ²⁰Jesus piyak tütuyässak kon yau, "John Enpataukanài uya ina yeunossak sàlà eyekamappose, 'Àmàlà na' mùkkàlà iyàpù woton, wapùla ka' ina uya tütulon màmuku màlà lù?' tukaik," teppù tok uya. ²¹Màlà yattai làma tukkan kon kappon yamùk ipittàppù Jesus uya màlà tok yepalan yamùk winàpai, molopai àli ton akkwalù yamùk winàpai, molopai enpùnnon uya yentok ke tok lepappù ya molopai tok uya pata yenepù. ²²John maimu yekamannan yeikuppù Jesus uya, "Ennappotàk kon molopai enenepù kon molopai enetappù kon mekamataik John pàk. Enpùn nenyàn, tūsasèn pen nūsayan, àsà kulu pippà yepalan pokon kon uchippittàsak man,

panattàppan netayan, iweli'chak kon wuluukasak man, molopai wakù itekale yekama man entuppa'no kon pàk. ²³Tùutauchinpasen mùkkàlà upàk kasei tetok ya pùla nai'nùk,” tukaik yeikuppù ya.

²⁴John maimu yekamannan utà tùpo, Jesus wepyattàppù John pàk tùu-selupa pàk, ilinà kappon yamùk pokonpe, “John piyak wontaik yak àutàsak kon yau, yà'là yene ken auya'nokon pàk enpen mettantàu? Wanak peimasak ka' assetun uya lù? {MAL 3:1} ²⁵Màlà yense àutàsak pùla iwechi yau, yà'là yense ken mùtátantàu? Kappon wepontàsak ka' wakù pon yak yense lù? Wakù pe tùwepontàsan màlà kasa molopai wakù pe tùwemassan mùkyamlo eke kin patassek yau tùwessan. ²⁶Yekamatàk kon upàk, yà'là yene ken auya pàk enpen mettantàu? Kaatù Maimu yenpoikanài? Ewaik, àpàkù'nokon tekamayaik, Kaatù Maimu yenpoikanài yentaino nen mentantàu. ²⁷Masapùla John mùkkàlà Kaatù Maimu yau ipàk imenukasak lùppù,

‘Pùsàlàichi mùkkàlà umaimu yekamanài, yeunoko uya màlà awapiya eye'ma konekase àponalok pe,’ tukaik. {MAL 3:1}

²⁸Tekamayaik àpàkù'nokon, John mùkkàlà ànù'là nossan wentuppù ike lùppù kappon yentaino. Tùse mùkkàlà elekkwà pe kulu nai'nùk Kaatù wettok itepulu pe yau wechi màlà mùkkàlà yentai,” tukaik.

²⁹Tamù'nawolon kon kappon yamùk molopai pùlayatta pili'nài nan uya yetappù màlà. Mùkyamlo uya Kaatù yeselu wechi ikasa ittuppù John nenpataukassan pe tùwechi kon pàk. ³⁰Tùse Pharisee yamùk molopai Law pàk enupannan uya Kaatù nùkupù tùponalok kon pe nulunpappù masapùla John nenpataukappù pe pùla tùwechi kon pàk.

³¹“Yà'là kasa ken sàlàpe nai'nannùk kappon yamùk wechi te uya pe mùttuyatàu? Yà'là kasa ken tok nai? ³²Mule yamùk wechi chichiu pe makitti tau molopai tok wentaimepàtù tùtonpa kon pàk kasa tok man.

‘Manùnnà yelemu tàulùnpai ina àponalok kon pe, tùse amananù kon pùn!

Ina nùselenpai usewankono'man yelemu pàk tùse akalawù kon pùn!’ tukaik.

³³Masapùla John Enpataukanài uyàpùppù, pùlomù pusak napùppù ya pen molopai wain inchippù ya pen. Molopai ‘Àli akkwalù wechi màlà yau!’ teppù auya'nokon. ³⁴Kàyik Mumu uyàpùppù, iita'lettàppù molopai tùwuku inchippù ya, màlàpàk ‘Eke pe tùuta'lettàsen mùkkàlà molopai tùwetùnsen, pùlayatta pili'nài nan wechiyakon molopai àli ku'nài nan wechiyakon,’ teppù auya'nokon. ³⁵Kaatù winàpaino ittutok màlà ailon pe tùusensen tamù'nawolon kon yanùnnài nan winà,” teppù Jesus uya.

Jesus Wechi Simon Yùwùk Tau

³⁶Pharisee uya Jesus kà'mappù màlà iita'lettà toppe tùpokonpe. Jesus utàppù itùwùk tak. Molopai iweleutappù uta'lettàn yapon piyak. ³⁷Molo

nossan wechippù màlà pata yau àli pe tùwemassen, mùkkàlà uya Jesus uta'lettà Pharisee yùwùk tau yekale yetappù. Màlàpàk epekkèk appoi'nan kalapa nepùppù ya iten yau. ³⁸Molopai satik pe iwechippù Jesus mùpoi winà itta piyau tùkalawù pàk. Molopai itta yaiku'mappù ya tenu palu ke. Ya'munakkappù ya tùnsek ke molopai itta yamùk kismappù ya. Molopai appoi'nan kalapa mappù ya ipona. ³⁹Yensak tùuya yau Pharisee, Jesus kà'manàippù uya tiyiwalà, “Pùsàlà wechi Kaatù Maimu yenpoikanài pe yau, ànùk pe pùsàlà tappàppà'nài nossan wechi ittuppù ya sàlà eppaino, yà'là yekkwà là iwemattok pe iwechi!” teppù. ⁴⁰Jesus uselupappù, “Simon, unekama molo man àpàk,” tukaik. “Ewaik Enupanài, yekamakà,” teppù ya. ⁴¹“Asa'lon kon kàyik yamùk wechippù molo, pùlayatta tùnài winàpai yekkwà'nài nan nùssan. Tewinan uya 500 pe chilùpa pun mokkasak wechippù molopai tùulon uya 50 pe imokkappù. ⁴²Asaklàma tok uya ye'matok pùla iwechippù màlà. Wa iwechi pàk tok uya tùwoyi kon ye'ma tukaik ikupùppù ya. I'nai uya ken eke peiwa tù'nùn pe ikupù?” teppù Jesus uya. ⁴³“Eke pe iwoyi tùse usentuppa'nàppà ipàk lùppù uya i'nùnma màlà,” tukaik Simon uya yeikuppù. “Ikasa yeittok auya man,” teppù Jesus uya. ⁴⁴Màlàyau iwelattàppù nossan winàkàik, molopai Simon pàk, “Pùsàlà na' nossan menyan?” teppù ya. “Apatassek yak uyàpùì molopai utta kukatok woton tuna ke ulepa auya pùn, tùse pùsàlà utta yaikku'mai tenu palu ke molopai na'munakkai tùnsek ke. ⁴⁵Ukisma auya pùn, tùse pùsàlà uya utta kismapàtù tùuya yeletanùpù pùla man uyàpùppù motapai. ⁴⁶Kalapa ke uppai kalapaima auya pùn, tùse utta kalapaimasak ya man appoi'nan kalapa ke. ⁴⁷Tekamayaik àpàk eke uchi'nùnmantok nenpoikapàssai'nùk nekamayan tukkan àli kuttok ya pàk usentuppansak. Ànù'là mala là usentuppa'nàppà ipàk lùppù mùkkàlà mala là uchi'nùnmantok yenpoikanài,” teppù Jesus uya. ⁴⁸Màlàyau Jesus uya nossan pàk, “Amakuyi pàk usentuppansak man,” teppù. ⁴⁹Tùulon kon chichiu pe tùwessan kùyali yapon woi uya, “Ànùk ken uchi pùsàlà makuyi wannà pàk là tùsentsuppasen?” teppù. ⁵⁰Tùse Jesus uya nossan pàk, “Ailon tetok auya uya àpùikattàsak man, eyewan wàlàkkattok yau itàkà,” teppù.

Nossan Yamùk Jesus Ya'là Itàsak Kon

8 ¹Sàlà tùpo Jesus utàppù màlà pata yamùk eke ton molopai echikili ton nà yawàlà, wakù itekale Kaatù wettok itepulu pe yekale yekama pe. ²12 pan kon inenupa ton utàppù màlà ya'là. ²Tùulon kon nossan yamùk iichipittàsak kon nùssan àli akkwalù yamùk winàpai molopai palan winàpai utàppù nàlà màlà ya'là. Mary, Magdalene tukaik tesassen nàlà utàppù màlà. ⁷7 pan kon àli akkwalù yamùk yepakkappù yapai lùppù. ³Joanna utàppù, Chuza, Herod patassek yau tùwe'wotokomasan

yepulu noppù, Susanna molopai tukke tùulon kon utàppù. Pùsamlo nossan yamùk, Jesus molopai inenupa ton yamùk pùikattànnan nùssan tok yapluli pàk utàppù màlà ya'là.

Umà Pànnài Pantomù

(Matthew 13:1-9; Mark 4:1-9)

⁴Kappon yamùk wechippù màlà tùuyàpù kon pàk pata yamùk yapai. Molopai tukke kappon yamùk wepili'chak yau, Jesus uya sàlà panton yekamappù.

⁵“Tùwàppànsen kàyik utàppù tùnpàmà pàanse. Tùnpàmà soloka ya umà yau tùse, tùulon kon wessolokappù asantawà, iwasappàtùppù màlà molopai tolon yamùk uya inapùppù. ⁶Tùulon kon wessolokappù tàk pon non pona molopai iwenutasak yau, iwaipùtappù màlà, masapùla non wechi aikku pe pùla pàk. ⁷Tùulon kon wessolokappù àmà'nàttak, iwattappù màlà tùse àlitta uya yeulankappù. ⁸Molopai tùulon kon wessolokappù wakù non yak. Iwattappù molopai iwepetappù 100 pe'ne.” Molopai Jesus uya, “Yetatàk kon uchi tùpana ke ewechi kon yau!” teppù.

Panton Yekamatok Ipàkànsau

(Matthew 13:10-17; Mark 4:10-12)

⁹Jesus nenupa ton uya yà'là te là panton uya pe iwechi yekamappoppù ipàk. ¹⁰Jesus uya yeikuppù, “Kaatù wettok itepulu pe yau tùttusen pen ittutok auya ke elepasak man. Tùse tùulon kon yelupa uya màlà panton yai, yenei'ma tok uya yene pùla iwettoppe molopai yetai'ma ittu tok uya pen,” tukaik. {ISA 6:9}

Jesus Uya Umà Pànnài Pantomù Nekama Yekama

(Matthew 13:18-23; Mark 4:13-20)

¹¹“Sàlàichi màlà panton nekama. Tùpànsen màlà Kaatù Maimu. ¹²Tùpànsen iwessolokasak lùppù asantawà uya yekamasak màlà, mùkyamlo Kaatù Maimu yetannan. Molopai màlà yattai là Makui uyàpù molopai itekale mokka ya tok yewan yapai, ailon te tok uya tukaik molopai tok wepùikattà tukaik. ¹³Tàk pon non pona iwessolokasak lùppù uya yekamasak màlà, mùkyamlo itekale yetannan molopai yanunnài nan tùutauchinpaik tùse ikala pùla tùwessan. Ailon tawonnan màpùkkù yak neken, molopai tùwelattàsan ailon winàpai ittutok uyàssak yau. ¹⁴Àmà'nàttak iwessolokasak lùppù uya yekamasak màlà, mùkyamlo Kaatù Maimu yetannan. Tùse te'ma kon tawàlà tok utà yau wema'nàtok pàk utaimelunpantok, temamin ke we'nàtok molopai sàlà motawon pàk utauchinpantok uya màlà yeulanka. Tok wepeta pen. ¹⁵Tùse wakù non yak iwessolokasak lùppù uya yekamasak màlà,

mùkyamlo itekale yetannan wakù pe molopai ailon pe yanùnnài nan tewan kon yak molopai imainanpannan molopai tùwepetasan,” teppù Jesus uya.

Lanppu Pùsau Yo'non

(Mark 4:21-25)

16 “Ànù'là uya lanppu pottàsak tùuya waputtàsak pùsau ke pùla man wapùla we'nùnnà yapon yokkoik là inonkasak pùla. Tùse làkku inonka ya màlà satik pe yapon pona, kappon yamùk uya itakkwayi yentoppe tùwewomù kon yau. 17 Yà'làlà yonansak lùppù mailà nepù màlà ayupona molopai yà'làlà iwaputtàsak lùppù ittu màlà molopai inepù akkwa yak.

18 “Tùttuseichi ettàk kon yeta auya'nokon yau. Masapùla ànù'là yà'làlà yesak lepa màlà eke peiwa, tùse ànù'là ipla nai'nùk winàpai malalon nà itesak pe iwettok mokka màlà,” teppù Jesus uya.

Jesus Yan Molopai Yakonnon

(Matthew 12:46-50; Mark 3:31-35)

19 Jesus yan molopai yakonnon uyàpùppù màlà ipyak, tùse ipyak tok utà yentai iwechippù màlà, masapùla ilinà pe kappon yamùk wechi pàk. 20 Jesus pàk kappon yamùk tonpa uya, “Asan molopai ayakonnon satik pe man polopo molopai eyenpai tok man,” teppù. 21 Jesus uya yeikuppù, “Usan molopai ayakonnon mùkyamlo Kaatù Maimu yetannan molopai iku'nài nan,” tukaik.

Jesus Uya Meluntà Assetun Yeleutanùpù

(Matthew 8:23-27; Mark 4:35-41)

22 Tewin wei yattai Jesus wenukuppù kanau yak tùnenupa ton pokon-pe molopai tok pàk, “Tuna latoi pona uklà'nàpai'nokon,” teppù ya. Màlàpàk tok wenukuppù kanau yak molopai tok wessalattàppù tùutà kon pàk. 23 Tok utà kanau yau tùse Jesus we'nùmùppù. Meluntà pe asse-tun utasse'nùmùppù tuna po molopai kanau yak tuna wewomùppù. Àsà yau tok wechippù. 24 Jesus nenupa ton uyàpùppù màlà ipyak molopai tok uya yenpakappù, “Itepulu, Itepulu! Unanà'nokon pe man!” teppù tok uya. Jesus we'wuluukappù molopai assetun molopai chipa'chipa tawon weleuta toppe yelupappù ya. Iweleutappù tamù'nawàlà tùtùu pe. 25 Màlàyau Jesus uya tok pàk, “I'nai yailà ailon tetok auya'nokon nai?” teppù. Tùse tok usenumenkasak kulu molopai tok wettalipasak wechippù, molopai tok uya tùtonpa kon pàk “Ànùk ken uchi pùsàlà kàyik? Assetun molopai chipa'chipa yelupanài molopai màlà yamùk wettok là imaimu yawàlà,” teppù.

Kàyik, Àli Akkwalù Yen Uchipittà
(Matthew 8:28-34; Mark 5:1-20)

²⁶Tok utàppù màlà kanau yau Gergesenes yawolon pata yak, Galilee latoi pon yak. ²⁷Jesus wuttà kanau yapai tuna yena pona yau kàyik àli akkwalù yen uya yepoloppù màlà, màlà pata yapai. Ipon pùla iwechippù màlà tachin pe, molopai tùwùk tau iwechippù pen, tuse uluwaik yamùk kùlottauiwemapùppù. ²⁸Jesus yensak tùuya yau iwentaimeppù eke pe, iwekkawai'mappù Jesus yemlotopo molopai “Jesus, eke kulu tìnamasen Kaatù Mumu! Yà'là pe wechi i'che messan? Apawanattàyan iulà, kùtalumattài tàwà!” teppù ya. ²⁹Masapùla Jesus uya àli akkwalù wepakka toppe yapai yapyontàsak pàk. Tukke itekkwa màlà yepopàtùppù ya, tùwa'chimanù ke lànen iwechi tuse, itemyatù molopai itta tawon yaulonpàsak chin ke tuse yattàpàtùppù ya, molopai àli akkwalù uya teka'nonkaik yalàppù tükkenan pata yak. ³⁰Jesus uya yekamappoppù, “Ànùk ken eyesek?” tukaik.

“Uyeseke màlà Legion,” tukaik yeikuppù ya, masapùla tukke àli akkwalù yamùk wewonsak wechippù yak. ³¹Jesus pawanattàppù àli akkwalù yamùk uya, i'nawon aiko yak teunoko kon ya tukaik.

³²Tukkan kon puuluku yamùk wechippù màlà mei pùla, tùuta'lettà kon pàk wùk lappolo. Àli akkwalù yamùk uya Jesus pawanattàppù tùuta tok kon pe puuluku yamùk yak. Màlàyau tok utà toppe ikupùppù ya. ³³Màlàyau nen uchi àli akkwalù yamùk wepakappù kàyik yapai molopai tok utàppù puuluku yamùk yak. Tamù'nawàlà puuluku yamùk utàppù aitun pe takapi yai tuna kak molopai tok unalàppù. ³⁴Kappon yamùk puuluku yamùk mainanpannan uya màlà wekkupù yeneppù. Màlàyau tok utàppù aitun pe molopai tok uya yekamappù pata yawàlà molopai eke ton pata yamùk yawàlà. ³⁵Kappon yamùk utàppù màlà iwekkussak lùppù yense. Jesus piyak tok uyàpùppù molopai kàyik, àli akkwalù yamùk wepakappù yapai lùppù yepoloppù tok uya chichiu pe Jesus pùta piyau. Iwepontàsak molopai wakù pe iichenumenkatok, molopai tamù'nawàlà tok wettalipappù màlà. ³⁶Mùkyamlo yennài nan nùssan uya kappon yamùk pàk yà'là kasa là mùkkàlà kàyik uchipittàppù yekamappù. ³⁷Màlàyau tamù'nawolon kon kappon yamùk Gergesenes yawolon kon uya Jesus yekamappoppù iità toppe, masapùla tamù'nawàlà tok wettalipasak kulu wechippù màlà. Màlàpàk Jesus wenukuppù màlà kanau yak molopai pata nàmàppù ya. ³⁸Kàyik àli akkwalù yamùk wepakappù yapai lùppù uya Jesus pawanattàppù màlà, “Aya'là ka' utà lù?” tukaik. Tuse Jesus uya yeunokoppù, ³⁹“Ennappokà, emeikkà molopai Kaatù nùkupùppù àpàk yekamata,” teppù ya ipàk. Kàyik utàppù tamù'nawàlà pata yawàlà tùpàk Jesus nùkupùppù yekama pe.

Nossan Jesus Pon Yappà'nàippù
(Matthew 9:18-26; Mark 5:21-43)

⁴⁰Jesus wennapposak yau tukkan kon uya yanùmùppù tùutauchinpaik, masapùla tamù'nawàlà tok wechippù màlà imàmuku pàk. ⁴¹Màlàyau kàyik Jairus itesek, Jew yamùk wepilittok itak yepulu uyàpùppù màlà. Iwettolùpattàppù Jesus pùta piyau molopai ipawanattàppù ya tùpata pona iità toppe. ⁴²Masapùla tewinan tenchi 12 yailo'nan ikili'chimo'chiyi welikù pàk.

Jesus utà tùse tukkan kon kappon yamùk wepilipùppù iwoi sà winàpai'ne.

⁴³Nossan wechippù màlà molo 12 pe kili'chimo'chi tùwettalumattà pàk iwessak, mùn pàk. [Tamù'nawàlà tùpùlayattayi yu'makkappù ya màlà ipittànnan ye'ma pàk,] tùse ànù'là uya ipittà pùla iwechippù. ⁴⁴Iyàpùppù màlà tukkan kon kappon yamùk kùlottau Jesus mùpoi winà molopai ipon yepi yappàtùppù ya molopai màlà pe là iimùntatok weleutappù tewinanpa. ⁴⁵Jesus uya tok yekamappoppù, “Ànùk uyappàtùì?” tukaik.

Tamù'nawolon kon uya, “Iulà pen,” teppù. Molopai Peter uya, “Itepulu, kappon yamùk àwoi man molopai tok nùselemlussan àpona,” teppù. ⁴⁶Tùse Jesus uya, “Kappon uyappàtùì, tùttui masapùla meluntà nepakkai uyapai,” teppù. ⁴⁷Nossan uya tùttusak pe ittuppù. Màlàpàk iyàpùppù, tùplànàì'nùmùì'ma molopai iwettolùpattàppù Jesus pùta piyau. Molo tamù'nawolon kon yemlotopo yà'llà pe là iwechi pàk yappàtùppù tùuya molopai asse'ne màlà pe là tiuchipittàsak yekamappù ya. ⁴⁸Jesus uya wateppù ipàk, “Uyenchi, ailon tetok auya uya pàli'yau amasak man. Itàkà wàlàkka'nàtok yau,” teppù.

⁴⁹Jesus uya wate tùse, itekale ne'nài uyàpùppù Jew yamùk wepilittok itak yepulu yùwùk tapai. “Eyenchi nelippàssan. Enupanài nen uchi kùsai-melunpai,” teppù ya Jairus pàk. ⁵⁰Tùse Jesus uya yetappù molopai Jairus pàk, “Kettalipai. Ailon kakkà neken molopai pàli'yau iwena màlà,” teppù. ⁵¹Tùwelepansak tapùì motak yau ànù'là wewomù ta'llà tukaik inulun-pappù ya tùse Peter, James, John molopai mule kàipùnù, molopai ichan tawonnan neken yewonnùpùppù ya. ⁵²Tamù'nawolon kon molonkonnà kalawùppù màlà molopai tok usewankono'mappù mule wenai. Jesus uya, “Kakalantàu, masapùla iweli'chak pen màlà tùse iwe'nùnsak màlà!” teppù. ⁵³Tamù'nawàlà tok wàklàppù ipàk, masapùla iweli'chak pe ittu tùuya'nokon pàk. ⁵⁴Tùse Jesus uya ya'chippù itemyatù pàk, “E'wuluukakà mule!” tei'ma. ⁵⁵Yakkwalù wennappoppù yak molopai iwe'wuluukappù asse'ne kulu. Molopai Jesus uya, “Iteipa ke ilepatàk kon,” teppù. ⁵⁶Ikàipùnù molopai ichan tawonnan usenumenkasak kulu wechippù màlà. Tùse Jesus uya, “Ànù'là pàk sàlà iwekkussak lùppù kùsekamatàu,” teppù.

Jesus Uya 12 Pan Kon Ta'lon Kon Yeunoko
(*Matthew 10:5-15; Mark 6:7-13*)

9 ¹Jesus uya 12 pan kon tûnenupa ton kà'mappù tamùkke. Molopai tok lepappù ya meluntà molopai apàikkeke ke, tamù'nawàlà àli akkwalù yamùk yenpakka toppe tok uya molopai palan ipittà toppe tok uya. ²Màlayau tok yeunokoppù ya Itepulu pe Kaatù wettok yekamase molopai e'nek ton ipittàse. ³Tok pàk, “Yà'làlà kùsatàu àutà kon yau. Tekessen nà, paiki là, pùlayatta là, kùyali là, wapùla là asa'là pon kùsatàu,” teppù ya. ⁴“Ayanùnsak kon yau, màlà tapùì tau mettàik, màlà pata nàmà auya'nokon ponalà. ⁵I'nailàlà kappon yamùk uya ayanùmù kon pùla iwechi yau, màlà pata mùnàntàik molopai non ippunuppù mùtu'metàik atta kon poi tok pàk àsà kan tà te pe,” teppù Jesus uya. ⁶Ya'lon kon utàppù màlà pata yamùk yawàlà wakù itekale yekama pe molopai kappon yamùk ipittà pe màttawàlà.

Herod Utaimelunpatok
(*Matthew 14:1-12; Mark 6:14-29*)

⁷Herod, pata yepulu, uya tamù'nawolon tùwekkusan yetappù. Iitaimelunpasak wechippù kulu sàlà pàk, masapùla kappon yamùk uya, “Enpataukanài John we'wuluukasak pàli'yau man,” tesak pàk. ⁸Tùulon kon uya Elijah usenpoikasak man teppù. Tùulon kon uya Kaatù Maimu yenpoikanài tonpa penalok lùppù we'wuluukasak man, teppù. ⁹Màlàpàk Herod uya, “John ippai yattà toppe ku ikupùppù uya. Tùse ànùk ken uchi pùsàlà kàyik sàlà kasaichi ipantomù tetayai'nùk?” teppù. Molopai Jesus yenei'che iwechippù.

Jesus Uya 5000 Pan Kon Yewetù
(*Matthew 14:13-21; Mark 6:30-44; John 6:1-14*)

¹⁰Yeunossak kon wennappoppù màlà molopai tunkupùppù kon yekamappù tok uya Jesus pàk. Tok yalàppù ya ta'là molopai tok utàppù tiyiwalà'nokon pata Bethsaida pona. ¹¹Yetasak tùuya'nokon yau tukkan kon kappon yamùk uya iwenaimappù. Tok yanùmùppù ya tùutauchinpaik. Tok yelupappù ya Kaatù wettok itepulu pe pàk molopai mùkyamlo tipittà kon i'che tùwessan ipittàppù ya.

¹²Ko'manpe kulu 12 pan kon inenupa ton uyàpùppù ipyak. Molopai, “Kappon yamùk yeunokkà meyon kon pen pata yamùk yak tok utà toppe teipa kon yepose molopai tùwe'nùntok kon patassek woton. Masapùla sàlà pata màlà tùkkenan,” teppù tok uya. ¹³Tùse Jesus uya tok pàk, “Amyamlo pe tok yewettàk kon,” teppù.

“Mùyak etoikenan neken pùlomù pusak molopai asa'lon kon molok yamùk tawon neken ina piyau man. Kùyali ye'mase na' ina utà pen

pùsamo tukkan kon kappon yamùk ponalok pe?” teppù inenupa ton uya. ¹⁴Kàyik yamùk wechippù màlà 5000 yailà'ne molo. Jesus uya tùnenupa ton pàk, “Kappon yamùk weleuta toppe ikuttàk kon tamùkke 50 pe'ne,” teppù. ¹⁵Inenupa ton uya ikupùppù molopai tamù'nawolon kon yeletanùpùppù tok uya. ¹⁶Jesus uya mùyak etoikenan pùlomù pusak molopai asa'lon kon molok yamùk tawon yanùmùppù molopai tenu tùlùppù ya epùn winàkàik. Tenki teppù ya Kaatù pàk màlà yamùk pàk molopai ipilipàtùppù ya. Molopai itùlùppù ya tùnenupa ton yemyak tok uya yekantoppe kappon yamùk yemyak. ¹⁷Tamù'nawàlà tok uta'lettàppù màlà tùwenukasse. Molopai Jesus nenupa ton uya 12 pe wali'cha yamùk lùmà yak iwà'nànsak lùppù yanukuppù.

Peter Uya “Àmàlà Mùkkàlà Christ” Te

(Matthew 16:13-19; Mark 8:27-29)

¹⁸Jesus wàpùlema tewincha tùse inenupa ton wechippù ipyau. “Ànùk tawonnan ken kappon yamùk upàk?” tukaik tok yekamappoppù ya. ¹⁹“Tùulon kon John Enpataukanài tawonnan àpàk. Tùulon kon Elijah tawonnan, tùulon kon Kaatù Maimu yenpoikannan tonpa penalok lùppù wennappokasak tawonnan,” tukaik tok uya yeikuppù. ²⁰“Amyamlo nen? Ànùk mùkayatàu nen upàk?” tukaik tok yekamappoppù ya.

Peter uya yeikuppù, “Kaatù winàpainsò nen àmàlà Christ,” tukaik.

²¹Màlàyau meluntà pe, “Ànù'là pàk sàlà kùsekamatàu,” teppù ya.

Jesus Uselupa Tùwelittok Pàk

(Matthew 16:20-28; Mark 8:30—9:1)

²²“Kàyik Mumu wettalumattà màlà eke pe, molopai eke ton tùnamasan, Paatele yamùk yepulu ton molopai Law pàk enupannan uya inulunpa màlà. Iwànà màlà molopai iwe'wuluuka màlà icholùwano wei yattai,” teppù ya.

²³Màlàyau tamù'nawolon kon pàk, “Ànù'là wechi uya'là àippai yau tàwà ne'nonkai molopai tùpulusukù yanùmùì wei kaichalà molopai uya'là nùyàpùì. ²⁴Masapùla mùkkàlà kappon takkwalù pùnùnmanài uya ila'chima màlà, tùse mùkkàlà takkwalù la'chimanài upàkànsau uya ipùikattà màlà. ²⁵Yà'là ken wakù yepolo kappon uya tamù'nawàlà wolù yesak pe tùwechi winà, tùwe'la'chimasak echii'ma. ²⁶Ànù'là kappon wekkuli'masak upàk molopai umaimu pàk yau, Kàyik Mumu wekkuli'ma nàlà màlà ipàk, takkwayi, tükàipùnù yakkwayi molopai Inchelù yamùk yakkwayi tawon yau tùuyàssak yattai. ²⁷Ailon kulu sàlà, tùulon kon talà man Kaatù wettok itepulu pe yene tùuya'nokon ponalà tùwelikù woton kon pen, ukayaik àpàkù'nokon,” teppù Jesus uya.

Jesus Wemyakanmatok
(Matthew 17:1-8; Mark 9:2-8)

288 pe wei tùpo sàlà yamùk pàk tùuselupa tùpo, Jesus uya Peter, John molopai James tawonnan yalàppù ta'la. Iitàppù àpùlemase wùk pona. 29Iwàpùlema tùse itenpata wemyakanmappù màlà molopai ipon wenappù aimu'ne akkwa pe, liuliu pe. 30Màlàyau asse'ne asa'lon kon kappon yamùk uselupappù màlà ipokonpe. Moses molopai Elijah tawonnan pe tok wechippù, 31Tok usenpoikappù màlà akkwa yau, molopai tok uselupappù Jesus pokonpe iitàtok pàk, Jerusalem po tùwekkupù woton. 32Peter molopai itonpa yamùk wechippù màlà ewe'nùnpai kulu. Tùse tùupakasak kon yau, Jesus yakkwayi yeneppù tok uya molopai asa'la kàyik yamùk, ipyau satik pe. 33Kàyik yamùk uya Jesus nàmà tùse, Peter uya ipàk, “Enupanài, wakù pe man talà we'nà'nokon. Àsolùwau tapùì yamùpai'nokon man, tewin àponalok pe, tewin Moses ponalok pe molopai tewin Elijah ponalok pe,” teppù. Yà'la te kulu là tùuya ittuppù ya pen màlà. 34Iichelupa lùppù tùse katupluk wekkwamùppù molopai tok waputtàppù ya takkwalùppù ke. Molopai Jesus nenupa ton wettalipasak wechippù màlà katupluk uyàssak tepoi'nokon yau. 35Mayin uya katupluk yau, “Pùsàlà mùkkàlà Umu, unanùmùppù, yetatàk kon,” teppù màlà. 36Mayin wàttù'nàsak yau, molo Jesus wechippù màlà tewincha. Inenupa ton wechippù màlà eppana molopai ànù'la pàk tùnenepù kon yekamappù tok uya pen màlà, màlà yattai.

Àli Akkwalù Yen Walawok Uchipittà
(Matthew 17:14-18; Mark 9:14-27)

37Iwemassak yau tok wuttàsak wùk poi yau, tukkan kon kappon yamùk uya Jesus yepoloppù. 38Kàyik wentaimeppù tukkan kon kùlotta-pai, “Enupanài, apawanattàyan iulà. Umu yenkà, tewinan kulu mùkkàlà umle! 39Àli akkwalù mùkkàlà yeponài tùntaimese molopai yenu'manài iicha'manta toppe, màlàyau tùwetaklonpitasen. Màlà kasa imattanùpù pàk man mala là inonka ya pùla! 40Enenupa ton tùpawanattài yenpakka toppe tok uya, tùse tok uya yenpakka pùn. Tok yentaikasak ya man,” teppù ya. 41Jesus uya yeikuppù, “Ailon tetok auya'nokon pùla man, molopai ikasa pùla messatàik amyamlo kappon yamùk! Yà'la pàkàlà là ken uchi apyau'nokon wechi sàlà? Yà'la pàkàlà là wa ewechi kon pàlika uya?” tukaik. Màlàyau, “Àmu inekkà sà motak,” teppù ya. 42Walawok muleppù uyàpù tùse, àli akkwalù uya ikawai'mappù non pona, iicha'mantappù. Tùse Jesus uya àli akkwalù yapyontàppù iwepakka toppe. Walawok muleppù ipittàppù ya molopai innappoppù ya ikàipùnù piyak. 43Tamù'nawolon kon kappon yamùk usenumenkasak wechippù màlà Kaatù meluntàlù pàk.

Kappon yamùk wechippù màlà tùusenumenka kon pàk lùppù tamù'nawolon Jesus nùkupù pàk, tùnenupa ton pàk suwa tesak ya yau, ⁴⁴“Yekama pàk wekkussai'nùk kùpputtàka'nùttàu! Kàyik Mumu tülù màlà kappon yamùk meluntàlù yemyak,” tesak ya pàk. ⁴⁵Tùse yà'là pàk là sàlà uya wate ittuppù tok uya pen màlà. Yonansak wechippù màlà tok winàpai tok uya ittu tukaik. Molopai tok usenalippappù màlà pàk enekamappopai pùla.

Ànùk Làkku Ken Eke Kulu
(*Matthew 18:1-5; Mark 9:33-37*)

⁴⁶Usàulàmantok wessepoloppù màlà Jesus nenupa ton kùlottau, i'nai wechi eke pe kulu tùklottau'nokon, tawon pàk. ⁴⁷Jesus uya tok usenumenkatok ittuppù màlà. Màlàpàk mule yanùmùppù ya molopai i'mùssakkappù ya tùpyau. ⁴⁸Molopai tok pàk, “Kappon uyesek yau pùsàlà mule yanùnnài uya uyanùmù màlà. Molopai ànù'là uyanùnnài uya nàlà uyeuno'nàippù yanùmù màlà. Masapùla mùkkàlà elekkwà kulu àklottau'nokon nai'nùk wechi màlà eke pe kulu,” teppù ya tok pàk.

⁴⁹John uya, “Itepulu, kàyik yentai ina, àli akkwalù yamùk yenpakka ya eyesek yau. Ina kan iweleuta toppe nekamatai, masapùla kùtonpa kon pe pùla iwechi pàk,” teppù. ⁵⁰“Kùseleutanùttàu masapùla àpokonoma ya pùla nai'nùk mùkkàlà àponalok,” teppù Jesus uya.

Samaria Pon Kon Uya Jesus Nulunpa

⁵¹Mei pùla Jesus yanùntok epùn pona weyu wechi pàk, iichenumenkappù iwessalattàppù nen uchi te'matawà Jerusalem pona tùtùtù pàk. ⁵²Tùmaimu yekamannan yeunokoppù ya màlà tùwapiya. Màlàyau tok utàppù Samaria pon pata yak tamù'nawolon konekase iponalok pe. ⁵³Tùse kappon yamùk molonkonnà uya yanùmù pùla iwechippù, masapùla tok uya ittuppù màlà Jerusalem pona iità. ⁵⁴Jesus nenupa ton James molopai John tawonnan uya yensak tùuya'nokon yau, “Itepulu, apok kà'ma na' ina uya epùn poi i'che messan, [Elijah wechippù kasa,] tok mattanùttoppe ya?” teppù. ⁵⁵Jesus welattàppù tok winàkàik molopai tok yàulàmappù ya. ⁵⁶Molopai tok utàppù tùulon pata yak.

Jesus Ya'lon Pe Wechi Tawonnan
(*Matthew 8:19-22*)

⁵⁷Te'ma kon tawà tok utà tùse kàyik uya Jesus pàk, “Aya'là utà màlà i'nai yailà là àutà yau,” teppù. ⁵⁸Jesus uya ipàk, “Maikan yamùk mùkyamlo teuta kenan kon molopai tolon yamùk mùkyamlo tùpon kenan kon, tùse Kàyik Mumu mùkkàlà iwàlàkkattok patassek pùn,” teppù. ⁵⁹Jesus uya tùulon kàyik pàk, “Uya'là àikkà,” teppù. Tùse kàyik uya, “Itepulu, masa

wapiya utàì'che ukàipùnù wu'nattàse,” teppù. ⁶⁰Jesus uya yeikuppù, “Tàwà iweli'chak kon tàkàpù kon wu'nattài. Itàkà molopai Kaatù wettok itepulu pe yekamata,” tukaik yeikuppù ya. ⁶¹Tùulon kàyik uya, “Aya'là nen utà, Uyepulu, tuse masa wapiya utàyaik ukatai'che utonpa yamùk pàk,” teppù. ⁶²Jesus uya yeikuppù, “Ànù'là umà yaka pàk iwepyattàsak lùppù molopai tùwelattàpàssen te'mappùtak wechi màlà tapulàsen yek pe pùla Kaatù wettok itepulu pe yau,” tukaik.

Jesus Uya 72 Pan Kon Kàyik Yamùk Yeunoko

10 ¹Sàlà tùpo Itepulu uya tùulon kon kàyik yamùk yanùmùppù 72 pe. Molopai tok yeunokoppù ya asa'là'ne, tùwapiya tok utà toppe tamù'nawàlà pata yamùk tùutàtok yak woton kon yak. ²Tok pàk, “Eke pe kulu temeikkasan man tuse tukke pùla kulu ipili'nài nan man. Temeikkasan yesak ipawanattàtàk kon tù'mà yak tùwe'wotokoma woton kon yeunotoppe ya,” teppù Jesus uya. ³“Itàtàk kon! Eyeunoko kon uya sàlà kaalinilu munkà kasa, àsà ton kamo yamùk kùlottak,” teppù ya. ⁴“Pùlayatta yen kùsatàu wapùla paiki wapùla sappattu là. Molopai ànù'là yelupa pàk keleutataù asantau. ⁵Yà'là yattai là tapùì tak ewe-wonsak kon yau, wapiya, ‘Tàwà echitonpa pe we'nàtok sàlà tapùì tau nechii!’ mùkatàik. ⁶Wakù pe alomùla tùwessen kappon wechi molo yau, pùlemantok auya wechi màlà ipo. Màlà kasa pùla iwechi yau, iwenna-ppo màlà apyak. ⁷Molo màlà tapùì tau mettàik, tok uya elepatok kon mùnattàik molopai minchitàik masapùla tùwe'wotokomasen mùkkàlà te'masen. Katamapàttàu tewinan tapùì tapai tùulon tapùì tak. ⁸Pata yak àutàsak kon yà'là yattai là yau, molopai ayanùnsak kon yau, eyemloto kon pona inonkasak mùnattàik. ⁹E'nek ton mipittàtàik màlà pata yau. Molopai kappon yamùk pàk, ‘Itepulu pe Kaatù wettok uyàssak man mei pùla kulu apyakù'nokon,’ mùkatàik. ¹⁰Tùse yà'là yattai là àutàsak kon pata yak tuse ayanùnsak kon pùla iwechi yau, asantak mùtàtàik molopai, ¹¹‘Non punuppù apatassek kon yawon tùtta kon pàk iwekki'nàmasak lùppù kuka ina uya sàlà ewinàkài'nokon. Tùse sàlà ittutàk kon, Kaatù wettok itepulu pe uyàssak man mei pùla kulu apyakù'nokon,’ mùkatàik. ¹²Tekamayaik àpàkù'nokon, Ittuntok Weyu yattai Sodom yawon kon kappon yamùk wemokka màlà sa'man pe pùla lùiwa màlà pata yawon kon kappon yamùk yentai!” teppù Jesus uya tok pàk.

Ailon Tawonnan Pen Kappon Yamùk

(Matthew 11:20-24)

¹³“Korazin pon kon kappon yamùk, àsà pe iwechi màlà àpona'nokon! Kappon yamùk Bethsaida pon kon àsà pe iwechi màlà àpona'nokon! Masapùla àli pe tùwettok kon winàpai Tyre pon kon kappon yamùk

molopai Sidon pon kon welattàppù sàlà eppaino pena àli pe tùwettok kon winàpai. Tok wepontàppù sàlà eppaino pon chippopà'nài yak molopai ulumlàppàttau tok wechippù chichiu pe tùwelattàsak kon yekama pe, tensan yek kwa ton pen wotoko yamùk ikussak lùppù àklottau'nokon wekkussak tùklottau'nokon yau. ¹⁴Wakù peiwa iwechi màlà ittuntok weyu yattai Tyre pon kon kappon yamùk pàk molopai Sidon pon kon pàk amyamlo yentai. ¹⁵Amyamlo nen Capernaum pon kon kakàik uchi epùn pona ayanùmù kon pe mùttuyatàu? Eyenu'ma kon màlà i'nawon yak," teppù Jesus uya.

¹⁶Ta'lon kon pàk, "Ànù'là eyetanài'nokon uya uyeta màlà. Ànù'là ànulunpanài'nokon uya unulunpa màlà. Ànù'là unulunpanài uya uyeuno'nàippù nulunpa màlà," teppù ya.

¹⁷72 pan kon kàyik yamùk wennappoppù màlà eke pe tùutauchinpaik. "Itepulu, àli akkwalù yamùk là màichi ina maimu yawàlà nettai tà, eyesek yau!" teppù tok uya. ¹⁸Jesus uya tok yeikuppù, "Settan wepuka tentai pata wekamlippù kasa Epùn poi. ¹⁹Apàikkeke ke elepasak kon uya man, àkài yamùk polo ausalà kon pa molopai malità yamùk polo, molopai tamù'nawolon eya'nomanài'nokon yapàikketù yepoi ewechi kon pa. Yà'làlà uya amattanùpù kon pen màlà. ²⁰Katauchinpatàu àli akkwalù yamùk wechi amaimu kon yawàlà pàk. Tùse atauchinpatàk kon eyesek kon we'menukasak làkku epùn po pàk," tukaik tok yeikuppù ya.

Jesus Utauchinpa

(Matthew 11:25-27; 13:16-17)

²¹Màlà yattai Jesus wanùssak utauchinpatok ke Wakù Akkwalù winà uya, "Ayapulàyan iulà Ukàipùnù, epùn molopai non Yepulu. Masapùla pukkek ton molopai iichenupasak kon winàpai ànonamùppù yenpoikasak auya mule yamùk lùkkwà yemyak pàk. Ewaik Ukàipùnù, sàlà wekkussak màlà i'che ewettok kasa molopai ayauchinpanài pe," teppù ya.

²²"Tamù'nawolon tùsak Ukàipùnù uya man uyemyak. Ànù'là uya ànùk pe là Imu ittu pùla iwechi màlà, tùse Ikàipùnù neken. Molopai ànù'là uya ànùk pe là Ikàipùnù ittu pùla iwechi màlà, tùse Imu neken, molopai mùkyamlo Imu uya tùkàipùnù yenpoikatok itemyak ton nàlà," teppù ya.

²³Màlàyau Jesus welattàppù tùnenupa ton winàkàik molopai tok pàk, "Ipùlemasak pe eyenu wechi màlà, màlà yamùk menyatài'nùk yene auya'nokon pàk! ²⁴Masapùla tukkan kon Kaatù Maimu yenpoikannan molopai kin yamùk wechippù menyatài'nùk enetapai, tùse tok uya yene pùla iwechippù molopai metayatài'nùk enetapai, tùse tok uya yetappù pen, ukayaik àpàkù'nokon," teppù ya.

Wakù Kàyik Samaria Pon Pantomù

²⁵Màlàyau wakù pe kulu Law ittunài wà'mùssakkappù, Jesus ittui'che yekamappoppù ya. “Enupanài, yà'là kupù uya tàwàlàlà wema'nàtok yepotoppe uya?” tukaik. ²⁶Jesus uya yeikuppù, “Yà'là tawon ken Law yau iwe'menukasak? Yà'là tesak ya yennài àmàlà?” tukaik. ²⁷Kàyik uya yeikuppù, “Itepulu Akaatùyi i'nùnmakà tamù'nawàlà eyewan ke tamù'nawàlà ayakkwalù ke, tamù'nawàlà emeluntàlù ke, tamù'nawàlà eusenumenkatok ke.” {DEU 6:5} Molopai, ‘Àtonpa i'nùnmakà eyiwalà mechi'nùnmayai'nùk kasa,’” tukaik. {LEV 19:18} ²⁸“Ikasa yeittok auya man. Sàlà mùkupùik molopai ewemapù màlà,” tukaik Jesus uya yeikuppù màlà.

²⁹Tùse ikasa tùwechi enenpoikapai iwechippù, màlàyau Jesus yekamappoppù ya, “Ànùk ken uchi mùkkàlà utonpa?” tukaik. ³⁰Jesus uya yeikuppù, “Kappon utàppù màlà Jerusalem poi Jericho pona, màlàyau ite'ma tau amak ton uya ya'chippù. Tok uya ipon kalapàtùppù molopai ippoppàtùppù, molopai tok utàppù. Iwelikù winàkàik tok uya inàmàppù. ³¹Màlà yattai nàlà paatele utàppù màlà, màlà lùppù asantawà, kàyik yensak tùuya yau iitàppù iwoi. ³²Màlà yattai làma Levi uyàpùppù màlà motak, kàyik yeneppù ya, iitàppù làma iwoi. ³³Tùse, kappon Samaria pon, màlà yawàlà nàlà tùutàsen uyàpùppù ipyak. Yensak tùuya yau iichentuppappù màlà. ³⁴Iitàppù ipyak, ite'netù pona wain ikkwamùppù ya molopai ikalapaimappù ya, molopai iwontàppù ya. Màlàyau nen uchi tùkùn tonki pona inonkappù ya. Yalàppù ya te'mai'no tapù tak. Molo imainanappù ya. ³⁵Iwemassak pe, asa'lon chilùpa pun mokkappù ya, itùlùppù ya tapù mainanpanài yemyak. ‘Pùsàlà imainanpakà molopai wennapposak yau itùlùppù uya yentai yapulàsak auya ipàk yau ye'ma uya màlà,’ teppù ya tapù mainanpanài pàk,” tukaik. ³⁶Jesus uya, “I'nai ken pùsamlo kùlottau, kàyik, amak yamùk na'chippù tonpa pe mùttuyan?” teppù. ³⁷Kàyik uya yeikuppù, “Mùkkàlà iichentuppasak lùppù ipàk,” tukaik. Jesus uya yeikuppù, “Itàkàichi molopai màlà kasa mùkupùik,” tukaik.

Martha Molopai Mary Tawonnan

³⁸Tùutà kon pe Jesus molopai inenupa ton uyàpùppù pata yak, molo nossan Martha itesek uya tok yanùmùppù màlà tùwùk tak. ³⁹Takon ke iwechippù màlà Mary itesek. Mùkkàlà weleutappù màlà Itepulu pùta piyau enupantok ya yeta pàk. ⁴⁰Martha utaimelunappù màlà, tamù'nawolon wotoko tùnkupù kupù pàk. Màlàyau iyàpùppù, “Itepulu, uyakon uya ken na' unànsak tewincha wotoko kuttotoppe uya pàk yà'làlà te auya pùla nai? Upùikattàse iyàttoppe yekamakà!” teppù ya. ⁴¹Itepulu uya yeikuppù,

“Martha, Martha, mataimelunpayaik molopai mesenumenkayaik eke pe tukkan pàk. ⁴²Tùse tewinan nà molo man i'che kulu ewettok. Mary uya iwalaì yanùnsak man molopai imokka là iwinàpai pen màlà,” tukaik.

Wàpùlemantok Pàk Enupantok

(Matthew 6:9-13; 7:7-11)

11 ¹Tewin wei yattai Jesus wechippù tùwàpùlema pàk pata yau. Iwenukassak yau inenupa ton tonpa uya ipàk, “Itepulu, ina yenupakà wàpùlemantok pàk, John uya tùnenupa ton yenupappù kasa,” teppù. ²Jesus uya tok pàk, “Àwàpùlema kon yau sà kasa mùkatàik,” teppù, “Ina Kàipùnù [epùn pon].

Wakù pe kulu tükussen pe eyesek nechii.

Tàwà Itepulu pe ewettok nùyàpù.

³Ina yekyali ke, ina ilepakà wei kaichalà.

⁴Ina makuyi pàk esentuppakà ina pàk.

Masapùla tamù'nawolon kon ina winàkàik iwemakuimasak kon nùssan pàk nàlà, ina nùssentuppayan.

Molopai ina kùsalàì amùipantok yak, [tùse ina ikukkà àli winàpai,]' ” teppù ya.^b

⁵Molopai Jesus uya tùnenupa ton pàk wateppù, “Yattai pùla tewinan nà àtonpa kon utà tùwechiyakon piyak eppaino anomlak, molopai ipàk, ‘Utonpa, masa àsolùwau pùlomù pusak ke kùlepakà. ⁶Uwechiyakon welepansak man sàlàpe kulu uyùwùk tak, molopai yà'làlà ilepatok uya woton pùla man!’ te yau. ⁷Itonpa uya yeiku tapùì tapai, ‘Kùwanittàpai! Manatta yakkokassak man. Umunkà yamùk pokonpe usapontàkassak man, we'wuluuka elepase yà'làlà ke yentai wessaik,’ te ya. ⁸Tekamayaik àpàkù'nokon, ilepase lànen e'wuluukapai pùla echii'ma iwechiyakon pe tùwechi pàk iwe'wuluuka màlà tamù'nawolon i'che iwettok ke ilepase, masapùla iwe'namatok pùla iwechi pàk,” teppù Jesus uya. ⁹“Màlàpàk tekamayaik àpàkù'nokon, Yennakà, eyemyak itùlù màlà, iwakà molopai yepolo auya màlà. Tei'tei kakkà manatta utakkoka màlà eyemyak. ¹⁰Masapùla tamù'nawolon yennannan uya yepolo màlà, molopai iwannan uya yepolo màlà, molopai manatta utakkoka màlà tei'tei tawon yemyak. ¹¹Ànùk uya ken tùmu lepa àkài ke, molok yenna ya tùse? [Pùlomù pusak yenna ya yau na' tàk ke ilepa ya?] ¹²Wapùla ka' malità ke ilepa ya lù kali'cho pùmòi yenna ya tùse? ¹³Àli pe là ewechii'ma'nokon wakù ton tùlù auya'nokon àmunkà kon yemyak ittunnan amyamlo. Màlà yentai nen uchi màlà àkàipùnù epùn pon uya, mùkyamlo Wakù Akkwalù yennannan lepa,” teppù Jesus uya.

^b 11:4 Àli wapùla Makui te ya.

Jesus Molopai Beelzebub

(Matthew 12:22-30; Mark 3:20-27)

14 Jesus uya kappon uselupa toppe pùla iku'nài àli akkwalù yenpakkappù màlà. Iwepakkasak yau, kàyik tùuselupasen pen wessa'molùkappù tùselupa pàk. Tukkan kon kappon yamùk usenumenkasak wechippù. 15 Tùse tùulon kon uya, “Beelzebub, àli akkwalù yamùk yepulu, mùkkàlà winà àli akkwalù yamùk yenpakkayan,” teppù. 16 Tùulon kon wechippù ana'chipai. Málàpàk tok uya yekamappoppù, tensen yek kwa pen wotoko kuttotpe ya, Kaatù yeselu pe iwechi yekamanài pe. 17 Tùse Jesus uya tok usenumenkato ituppù màlà. Molopai tok pàk, “I'nai yek kwa là pata wepantakasak epanta'maik tiyiwalà yau inmatta màlà. Molopai tapùì tawon kon wepantakasak yau tok uko'mamù tamùkke pen màlà. 18 Settan wepantakasak tiyiwalà yau yà'là kasa ken meluntà pe iwechi? Wate uya sàlà masapùla Àli akkwalù yenpakkayan Beelzebub winà mùkayataik. 19 Tok yenpakka uya Beelzebub winà yau, ànùk winà ken aya'lon kon tok yenpakkannan? Aya'lon kon wechi màlà ikasa pùla ewechi kon yekamannan pe! 20 Kaatù meluntàlù winà làkku àli akkwalù yamùk yenpakka uya yau, màlà uya Kaatù wettok itepulu pe uyàkkassak apyakù'nokon yekama màlà.

21 “Meluntà kàyik, iwekonekasak tamù'nawàlà tùkaipa ke, mùkkàlà tùwùk yelasu, itemamin yamùk wechi màlà molo wakù pe. 22 Tùse meluntàwa kàyik uya ya'chichak molopai yentaikasak yau, tamù'nawolon ikaipa enpen ipàk iwettok yalà ya màlà, molopai tùnonamùppù yekamù ya.

23 “Ànù'là uponalok pe pùla nai'nùk mùkkàlà uyeya'nomanài. Ànù'là upùikattànài pen ipilipù pàk mùkkàlà ita'nù'nài,” teppù Jesus uya.

Àli Akkwalù Wennappo

(Matthew 12:43-45)

24 “Tùwepakkasak kappon yapai yau, àli akkwalù utà màlà a'mun pata yawàlà tùwàlàkkapù patassek woton iwa pe. Yepolo tùuya pùla iwechi yau tiyiwalà iichelupa màlà, ‘Uyùwùk tak wennappo unnàmappù tak,’ tawon mùkkàlà. 25 Málàyau iwennappo màlà, tùwùk yepolo ya wakù pe, tamù'nawàlà yakolokasak. 26 Iità tu'ma màlà molopai 7 pan kon àli akkwalù yamùk nepù ya ta'llà, àli ton kulu nen uchi tentaino kon. Tok uyàpù màlà molo emasse. Wa iwessak yau kappon wechi màlà àli pe kulu nen uchi, wapiya tùwechippù yentai,” teppù Jesus uya.

27 Jesus uya wate tùpo, nossan uselupappù tukkan kon kappon yamùk kùlottapai. Molopai ipàk, “Tùutauchinpasen mùkkàlà nossan eyentunù'nàippù molopai tùmanatù pàk àku'nàippù!” teppù ya. 28 Tùse Jesus uya yeikuppù, “Wapùla làkku, tùutauchinpasan mùkyamlo Kaatù Maimu yetannan molopai yawàlà tùwessan!” tukaik.

Kaatù Yapàikketù Yekamanài I'che We'nàtok
(*Matthew 12:38-42*)

²⁹Màlà yentak tùwoi kappon yamùk wepili'chak tùse Jesus uya, “Àli pe kulu sàlà yattaino kon kappon yamùk man! Tensen yekkwa pen wekkuttoppe yentok ipàkàlà pe yekamapponnan mùkyamlo, tùse tok lepa pen màlà, Jonah yekale neken yekama,” teppù ya. ³⁰“Kaatù Maimu yenpoikanài Jonah wechippù màlà Nineveh pon kon kappon yamùk uya yentok ipàkàlà pe. Màlà kasa làma, Kàyik Mumu wechi màlà sàlà yattaino kon uya yentok ipàkàlà pe. ³¹Ittuntok Weyu yattai, south winon pata yapai Kuwin wà'mùssakka màlà molopai ikasa pùla messatàik te ya sàlà yattaino kon pàk, masapùla meipai kulu tùutàsak Solomon winàpainsittutok ike yetase pàk. Molo man Solomon yentaino talà. ³²Ittuntok Weyu yattai Nineveh pon kon wà'mùssakka màlà molopai sàlà yattaino kon pàk ‘ikasa pùla messatàik’ te tok uya màlà, masapùla tùwelattàsak kon tùmakuyi kon winàpai pàk Jonah uya itekale yekama tetase. Jonah yentaino talà man!” teppù Jesus uya.

Esak Weyu

(*Matthew 5:15; 6:22-23*)

³³“Ànù'là mùkkàlà lanppu pottànài molopai miya là yonannài pen, wapùla pùsau yokkoik là inonkanài pen, tùse yapon pona làkku inonkanài, kappon yamùk uya akkwa yentoppe tùwewomù kon yau. ³⁴Eyenu kon wechi màlà lanppu kasa eyesak pona. Eyenu kon wechi wakù pe yau tamù'nawàlà eyesak wechi màlà akkwa yau. Tùse àli pe iwechi yau, tamù'nawolon eyesak kon wechi màlà ewalupàttau. ³⁵Tùttuseichi ettàk kon ayau'nokon nai'nùk akkwa wechi ewalupà pe tukaik. ³⁶Màlàyau tamù'nawàlà eyesak kon wechi akkwa pe, ipùkkù pe là ewalupà pe pùla yau, tamù'nawàlà eyesak kon wechi màlà akkwa yau, lanppu ulenpansak uya eweyuttàsak kon takkwayi ke kasa,” teppù Jesus uya.

6 Pan Àsà Ton

(*Matthew 23:1-36; Mark 12:38-40*)

³⁷Jesus wenukassak tùuselupa pàk yau, Pharisee uya ikà'mappù tùpyak iita'lettà toppe. Màlàyau iwewomùppù molopai iweleutappù uta'lettàn yapon piyak. ³⁸Pharisee usenumenkasak wechippù màlà, Jesus uya temyatù kolùka pùla iwechi tùuta'lettà wapiya yensak tùuya yau. ³⁹Màlàpàk Jesus uya ipàk wateppù, “Amyamlo Pharisee yamùk mùkyamlo pùsau molopai palapi kukannan polopo, tùse ayau'nokon tùuseka'nonkaik molopai àli pe we'nàtok ke awanùssak kon man. ⁴⁰Pakko ton! Polopon konekanàippù uya nàlà na' yawon konekappù pen? ⁴¹Tùse pùsau yau

nai'nùk itùtāk kon entuppa'no kon yemyak molopai tamù'nawolon wechi màlà wakù pe.

42 “Àsà pe iwechi màlà àpona'nokon Pharisee yamùk! Kaatù lepannan amyamlo tewin 10 pe nai'nùk yapai kùyali kà'nùnpatok mint ke, rue ke molopai tùulon kon nàlà tükà'nùnsan ke. Tùse wakù pe ikasa Kaatù pùnùnmatok nulunpannan amyamlo. Sàlà yamùk làkku ànkupù kon pan itonpa tùnulunpaik pùla tùse.

43 “Àsà pe iwechi màlà àpona'nokon Pharisee yamùk! Eke ton yapon pe ikussak iwakùli ton amyamlo wepili'nàtok itak tau. Molopai makitti tau yà'là kasa messatàu te i'chelok kon anama kon pe. 44 Àsà pe iwechi màlà àpona'nokon! Ittutok ipàk pùn uluwaik, kappon yamùk usatok ipolo tùttuse pùla walainon amyamlo,” teppù ya.

45 Law pàk enupannan tonpa uya Jesus pàk, “Enupanài, wate auya yau, ina pàk nàlà euselupa nai'nùk àli pe!” teppù. 46 Jesus uya yeikuppù, “Àsà pe iwechi màlà àpona'nokon Law pàk Enupannan! Eme'nek pe kappon yamùk lotùmannan amyamlo yalà tok uya yentai, tùse eyemyatù kon yenkannan nùkkwà là pen amyamlo tok pùikattàse.

47 “Àsà pe man àpona'nokon! Uluwaik konekannan amyamlo Kaatù Maimu yenpoikannan, atamo kon yamùk nùwànàssan uluwachi pe. 48 Amyamloichi mùkyamlo atamo kon yamùk nùkupùppù wechi awakùli kon pe yekamannan. Masapùla Kaatù Maimu yenpoikannan wànàppù tok uya molopai tok uluwachi konekappù auya'nokon. 49 Sàlà wenai Kaatù uya ittutok tùuya yau, ‘Kaatù Maimu yenpoikannan yeunoko uya màlà molopai itekale yekamannan. Tok uya tok tonpa yamùk wànà màlà. Tok tonpassan talumattà tok uya màlà,’ tesak màlà. 50 Kappon yamùk sàlà yattaino kon talumattà màlà tamù'nawolon kon Kaatù Maimu yenpoikannan wànàppù wolù konekappù motapai wenai, 51 Abel wànàppù motapai Zachariah wànàppù motak. Mùkkàlà wànàppù màlà wàpùlemantok patassek molopai wakù kulu, esukenan patassek tawon yakletau. Ewaik, tekamayaik àpàkù'nokon kappon yamùk sàlà yattaino kon talumattà màlà, tamù'nawolon kon mùkyamlo wenai.

52 “Àsà pe man àpona'nokon, Law pàk enupannan! Ittutok kiya mukkappù auya'nokon man. Amyamlo là wewomùppù pùla man molopai mùkyamlo tùwewonsan wakkàtùppù auya'nokon man,” teppù Jesus uya.

53 Jesus uya pata nànsak yau, Law pàk enupannan molopai Pharisee yamùk wessa'molùkappù italumattà pàk yà'làlà sa'man ton pàk yekamappopàtù tùuya'nokon winà. 54 Ya'chitok tùuya'nokon iwinà woton yepoloi'che tok wechi, yà'là kasa là ikasa pùla iichelupatok yau.

Ennakantok Winàpai We'nàtok Pe Ekamappontok
(*Matthew 10:26-27*)

12 ¹Ilinà kulu 1000 pe'ne kappon yamùk wepili'chak molopai tok uselemluku echipona tùse, Jesus uya wapiya tùnenupa ton pàk, “Elannek pe ettàk kon Pharisee yamùk so'liyi pàk, tok usennakatok pàk wate uya màlà,” teppù. ²“Yà'làlà iwaputtàsak lùppù wapukka màlà molopai amak pe tùkussen ittu màlà. ³Màlàpàk uchi yà'làlà pàk euselupappù ewalupàttau useta màlà weinai, molopai yà'làlà eusetaleupappù kappon pana yau tapùì iwakkàsak yakkosak tau, yekama màlà eke pe tapùì ipu poi,” teppù Jesus uya.

Usenalippantok Ipàk
(*Matthew 10:28-31*)

⁴“Utonpa yamùk, tekamayaik àpàkù'nokon, kesenalippatàu esak wànnan pàk, tùse màlà tùpo yà'làlà àsà ku'nài nan pen pàk. ⁵Usenalippantok ipàk yekama uya sàlà àpàkù'nokon. Kaatù pàk esenalippatàk kon, wàn tùpo apok patassek yak enu'mantok tùuya yapàikketù yesak pàk. Ewaik, tekamayaik àpàkù'nokon, ipàk esenalippatàk kon!

⁶“5 pan kon ken na' tolon yamùk lùkkwà tichilanmasan pen asa'lon pùlayatta pun yepek pe? Tùse tewinan nà puttàka'nùpù Kaatù uya tok kùlottau pen. ⁷Appai kon pùpok là ittusak màlà tamù'nawàlà. Màlàpàk uchi kesenalippatàu, tukkan kon tolon yamùk lùkkwà yentai kulu nen ewechi kon màlà,” teppù Jesus uya.

Christ Pàk Wekkuli'mantok
(*Matthew 10:32-33; 12:32; 10:19-20*)

⁸“Tekamayaik àpàkù'nokon, ànù'là uponalok pe tùwechi yekama-nàippù ayupo yekama màlà, màlà kasa lùppù Kàyik Mumu uya Kaatù inchelùyì yamùk yemlotopo. ⁹Tùse ànù'là uponalok pe tùwechi yekama-nàippù pen, yekama nàlà Kàyik Mumu uya pen màlà Kaatù inchelùyì yamùk yemlotopo.

¹⁰“Ànù'là àli pe tùuselupasen Kàyik Mumu winàkàik wechi yau, ipàk usentuppan màlà. Tùse ànù'là àli pe tùuselupasen Wakù Akkwalù winàkàik tùwe'namaik pùla pàk usentuppan pen màlà.

¹¹“Tok uya enesak kon eyittuse'nokon wepili'nàtok itak tak, wapùla eke pata yesak yamùk yemlotopona, wapùla epotolù yamùk yemlotopona yau, kataimelunpatàu yà'là kasa là ewenai'nokon ewechi kon pàk, wapùla yà'là te là auya'nokon pàk. ¹²Masapùla Wakù Akkwalù uya eyenupa kon màlà, màlà yattai yà'là tetok là auya'nokon ke,” teppù Jesus uya.

Tukkan Itemamin Pakko Kappon Pantomù

¹³Kàiyik uya tukkan kon kùlottapai Jesus pàk, “Enupanài, ului uya mamin ina kàipùnù nùnàmàppù pantaka toppe upokonpe yekamakà,” teppù. ¹⁴Jesus uya yeikuppù, “Kàiyik, ànùk uya ken ulepappù sà kasa messaik te toppe uya, wapùla mamin pantaka toppe uya amyamlo asa'lon kon yemyak?” tukaik. ¹⁵Molopai iichelupappù, “Enpen ettàk kon molopai useka'nonkantok yà'là yamùk là i'che winàpai ettàk kon. Masapùla kappon wemattok màlà tukkan itesak pe iwettok pùkkù neken pen.” ¹⁶Molopai Jesus uya sàlà panton yekamappù, “Mamin yesak kàiyik wechippù umà yesak wakù pe kùyalì yattanù'nài. ¹⁷Tùsenumenka pàk iwechippù màlà, tiyiwalà “Tamù'nawolon uyeipa pilipù uya patassek pùla man te. Yà'là kupù uya sa' ko?” tukaik. ¹⁸Sàlà kupù uya màlà. Kùyalì pilittok uya itak yalakka uya màlà molopai eke ton peiwa yamùpàttoppe uya, màlà tak paali pilipù uya màlà molopai tamù'nawalà tùulon kon nà wakù ton nonka uya, teppù ya. ¹⁹Molopai nen uchi upàk, tamù'nawolon wakù i'che ewettok yesak pe messaik tukke kili'chimo'chi. Wakù pe àlakkakkà, ata'lettàkà, àwuku inchikà molopai atauchinpakà, te uya màlà, teppù ya. ²⁰Tùse Kaatù uya ipàk, ‘Pakko àmàlà! Sàlà yewalupàyi tau weli'nàtok uyàpù màlà àpona. Màlàyau ànùk uya ken sàlà yamùk ànkupùppù àponalok pe yanùmù?’ teppù.

²¹“Tùse sàlà kasaichi Kaatù yenu yau itemamin pùla mùkyamlo mamin pili'chai'nannùk tùponalok kon pe wechi màlà,” teppù Jesus uya.

Kaatù Pàk Ailon Katàk Kon

(Matthew 6:25-34)

²²Màlàyau Jesus uya tùnenupa ton pàk, “Màlàpàk tekamayaik àpàkù'nokon, kataimelunpatàu ewemattok kon pàk, yà'làlà napù auya'nokon pàk, wapùla eyesak kon pàk, àpon kon i'che ewettok kon pàk. ²³Masapùla wema'nàtok màlà kùyalì yentaino kulu, molopai esak màlà pon yentainoia. ²⁴Masa tolon yamùk yentàk kon, tùwàppànsan pen mùkyamlo wapùla kùyalì pili'nài nan pen, kùyalì nonkatok yak wapùla ipilittok itak pùnnon. Kaatù mùkkàlà tok yewe'nài. Tolon yamùk yentaino kon nen amyamlo! ²⁵I'nai ken wemapù àklottau'nokon tachin peiwa tùutaimelunpa ipàk winà?^c ²⁶Sàlà malalo'nan nùkkwà là kupù'i'ma pùla, yà'là pe iwechi pàk tùulon kon pàk autaimelunpa kon màlà?” teppù Jesus uya. ²⁷“Masa yuk wùpùta yentàk kon. Tùwe'wotokomasan pen màlà wapùla kuyalikku konekannan nà pen. Tùse tekamayaik àpàkù'nokon Solomon tukkan nànen itemamin wepontàsak wakù pe sàlà yuk yùpùlù

^c 12:25 wemapù tachin peiwa wapùla kusan peiwa

yamùk kasa pùla iwechi màlà. ²⁸Kaatù mùkkàlà wanak mainanpanài, wanak màlà sàlàpe nulà tùwessen molopai ipla tùwenasen ewanawà, tùpottàsen. Màlà yentai lùuwa ken na' uchi àpontà kon ya pen? Elekkwà pe kulu ailon tetok auya'nokon man!

²⁹“Molopai kesenumenkataù, annapù kon woton molopai eninchi kon woton pùla iwechi yau, kataimelunpatàù ipàk. ³⁰Masapùla ailon Kaatù ittunnan pen mùkyamlo tàwàlàlà sàlà yamùk iwannan! Àkàipùnù kon sàlà yamùk i'che ewechi kon ittunài. ³¹Tùse làkku tàwà Kaatù eyepulu kon pe nechii wapiya molopai sàlà yamùk i'che ewettok kon ke elepa kon ya màlà.”

Mamin Yamùk Epùn Pon

(Matthew 6:19-21)

³²“Kesenalippatàù uchi uyùkùnnon nùkkwà! Masapùla Kaatù Àkàipùnù kon utauchinpasak man elepa kon pàk itepulu pe tùwettok ke. ³³Itesak pe ewettok kon ichilanmatàk kon, molopai entuppa'no kon yemyak pùlayatta itùtāk kon. Tùupoippàtasen pen àpùlayattayi kon yen ikonekatàk kon molopai emamin kon ikuttāk kon epùn po. Màlà motau iwu'matù pen màlà, masapùla amak là wewomù pen màlà, molopai ene yamùk lùkkwà uya là yanù pen. ³⁴Masapùla emamin kon yau nai'nùk yau nàlà eyewan kon wechi màlà,” teppù Jesus uya.

Enpen Tùwessan Apyoto Yamùk

³⁵“Iwepontàsak pe ettāk kon, iwekonekasak pe wotoko ponalok pe, molopai tàwà alanppuyi kon tùuyatù pāk nechii. ³⁶Apyoto yamùk tepulu kon wennappo wemali'man tùpo uta'lettàntok yapai màmu'nài nan kasa. Iyàssak yattai nen uchi manatta wànà yau, asse'ne tok uya yakkoka màlà iponalok pe. ³⁷Tùutauchinpasan mùkyamlo apyoto yamùk, tùuyàssak yau itepulu nepolo ton iipakasak pe. Ailon kulu sàlà, iwekoneka màlà molopai tok yeleutanùpù ya uta'lettàn yapon piyak, molopai tok yewetù ya màlà. ³⁸Tùutauchinpasan mùkyamlo itepulu nepolo ton iwekonekasak pe tachin pe tùpo là, anomlak wapùla ite'mappùtak là tùuyàssak yau. ³⁹Molopai sàlà mùttutàik! Amak uyàttok yattai ittu tùuya yau tapùu yesak uya, tùwùk ikkwàttoppe ya iwewontoppe ikupù pen màlà. ⁴⁰Molopai amyamlo nàlà, tùwekonekaik ettāk kon, masapùla Kàyik Mumu uyàpù màlà, yà'là yekkwà yattai là ittu auya'nokon pùla,” teppù Jesus uya.

Ailon Apyoto Wapùla Ailon Pen Apyoto

(Matthew 24:45-51)

⁴¹Peter uya yekamappoppù, “Itepulu, sàlà na' panton yekama auya màlà ina pāk, wapùla ka' tamù'nawolon kon pāk lù?” tukaik. ⁴²Itepulu

uya yeikuppù, “Ànùk ken uchi mùkkàlà ailon molopai pukkek apyoto? Mùkkàlà Itepulu nùnonka tapùì yesak pe, tapyoto yamùk lepa toppe ya tok yeipa ke itùtok yattai. ⁴³Tùtauchinpasen mùkkàlà apyoto itepotolù wemei'chak nepolo tùwotokoyi kupù ya tùse! ⁴⁴Ailon kulu sàlà, itepulu uya mùkkàlà apyoto tülù màlà tamù'nawolon temamin yennài pe. ⁴⁵Tùse yattai pùla apyoto uya tùyiwàlà wate, ‘Tachin pe Uyepulu uyàpù pùla man te,’ te ya, molopai tùulon kon apyoto yamùk ippoppàtù pàk iwessa'molùka, kàyik yamùk molopai nossan yamùk. Molopai tùuta'lettà pàk iwechi, tùwuku inchi pàk, molopai tùwetùmù pàk. ⁴⁶Mùkkàlà apyoto yepotolù wennappo màlà yà'là yekkwà yattai là enpen pùla tùse, ittu ya pùla. Itepulu uya yattàpàtù màlà echikili pe molopai ipatassek yak inonka ya ailon tawonnan pen pokonpe.

⁴⁷“Mùkkàlà apyoto tepulu wettok ikupù tùuya i'che ittunài tùse ikuttoppe tùuya iwekonekasak pen molopai i'che iwettok ku'nài pen, ippoppàtù màlà tukke itekkwà. ⁴⁸Tùse mùkkàlà ittunài pen, molopai yà'làlà ku'nài màlà wenai tùtalamattà toppe, ippoppàtù màlà tukke kulu pùla itekkwà. Kappon eke pe ilepasak lùppù, winàpai eke pe i'che we'nà màlà. Molopai eke peiwa ilepasak lùppù, winàpai eke peiwa nàlà yenna màlà.”

Echitonpa Pe We'nàtok Pen

(Matthew 10:34-36)

⁴⁹“Uyàpùppù màlà non pottàse apok ke, molopai iyatù wepyattà pe kulu eppai man. ⁵⁰Wettalumattàtok molo man unpàlika, molopai utaimelunpayaik ipàk iwenukapù ponalà. ⁵¹Echitonpa pe na' we'nàtok nessak uya non pona pe mùttuyatàu? Kane, tekamayaik àpàkù'nokon, echitonpa pe we'nàtok pen, tùse wepantapà'nàtok. ⁵²Sàlà motapai tapùì tawon kon, 5 pan kon tamù'nawàlà wepantaka màlà, àsolùwawon kon wechi màlà asa'lon kon winàkàik àsà pe, molopai asa'lon kon wechi màlà àsolùwawon kon winàkàik àsà pe. ⁵³Papai yamùk wechi màlà tùmu winàkàik àsà pe molopai imu wechi màlà tùkàipùnù winàkàik àsà pe, amai wechi màlà tùmle uli'chan winàkàik àsà pe molopai imle uli'chan wechi màlà tùsan winàkàik àsà pe. Ewoppù wechi màlà tùpasse winàkàik àsà pe, molopai ipasse wechi màlà tewoppù winàkàik àsà pe,” teppù Jesus uya.

Pata Weyu Ittutok

(Matthew 16:2-3)

⁵⁴Jesus uya nàlà kappon yamùk pàk wateppù, “Katupluk uyàpù wei wewontok winàpai yene auya'nokon yau tewinanpa, ‘Konok uta pe man,’ tawonnan amyamlo molopai tùutasen. ⁵⁵Molopai south winàpai assetun utasse'nùmù yau, ‘A'nek pe iwechi pe man,’ tawonnan amyamlo, molopai

a'nek pe tùwessen. ⁵⁶Tùsennakasan! Yà'là kasa là non molopai kak usen-tok yekamannan amyamlo. Yà'là pe ken uchi iwechi pàk yà'là te là sàlà pata weyu uya yekama auya'nokon pùla iwechi màlà?" teppù Jesus uya.

⁵⁷"Yà'là pe ken uchi iwechi pàk eyiwàlà'nokon iwalaì ittu auya'nokon pùla iwechi màlà? ⁵⁸Eyeyaton uya àkottùmase ayalà ittuntok yak yau, ànùttu yawàlà ikonekakà ipokonpe eye'ma kon tau, ayalà ya ittunài yemlotopona tukaik, molopai a'chinài yemyak àtùlù ittunài uya molo-pai a'chinài uya àtùlù patiki'chi tak tukaik. ⁵⁹Tekamayaik àpàkù'nokon, ewepakka kon màlà motapai pen màlà tamù'nawolon ene'ma pe ikussak ye'ma auya'nokon ponalà," teppù ya.

Elattàtāk Amakuyi Kon Winàpai

13 ¹Màlà yattai tùulon kon kappon yamùk wechippù màlà molo, mùkyamlo uya Jesus pàk Galilee pon kon Pilate nùwànàssan Kaatù yemyak tùntùlù kon tùlù tok uya tùse, yekamappù. ²Jesus uya tok yeikuppù, "Pùsamlo na' Galilee pon kon wechippù àli pe kulu imakuyippù pe tùulon kon Galilee pon kon yentai pe mùttuyatàu. Masapùla màlà kasa tok wettalumattàsak pàk? ³Kane! Tekamayaik àpàkù'nokon. Amakuyi kon winàpai ewelattà kon pùla iwechi yau, màlà kasa nàlà aumatta kon màlà tamù'nawàlà," teppù Jesus uya. ⁴"Wapùla mùkyamlo 18 pan kon Siloam po kusan kawon tapùì, pata yentok ipoi wekkawai'masak tok pona nùwànàssan wechippù na' àli pe kulu tùulon kon kappon yamùk Jerusalem po tùwemassan yentai pe mùttuyatàu? ⁵Kane! Tekamayaik àpàkù'nokon. Amakuyi kon winàpai ewelattà kon pùla iwechi yau, màlà kasa nàlà aumatta kon màlà tamù'nawàlà," teppù Jesus uya.

Itepelu Pùn Fig Yek Pantomù

⁶Màlàyau nen uchi Jesus uya sàlà panton yekamappù. "Kàyik tumà yau fig yek pànsak wechippù. Iitappù màlà itepelu iwase tùse yepoloppù ya pen. ⁷Màlàpàk tù'mà mainanpanài pàk, 'Yenkà, àsolùwau kili'chimo'chi kaichalà uyàssak man sàlà yei yepelu yenei'che tùse yepolo uya pùn. Yattàkà! Yà'là pe ken iwechi pàk non yapulà pàk iwechi?' teppù ya. ⁸Tùse umà mainanpanài uya, 'Tàwà nechii Uyepulu, tewin kili'chimo'chi lùppù neken nà, non yaka uya màlà iwoi molopai ipo'mayi tùlù uya màlà yak. ⁹Molopai iwepetasak nùyàssai'nùk kili'chimo'chi yattai yau, wakù pe iwechi màlà, iwepetasak pùla iwechi yau, yattà làichi auya màlà,' teppù ya," teppù Jesus uya.

Jesus Uya Iichei'mesak Nossan Ipittà

¹⁰Jew yamùk wàlàkkattok yattai Jesus uya kappon yamùk yenupa-pù tewinan nà wepili'nàtok itak tau. ¹¹Nossan wechippù màlà molo, àli

akkwalù nùtalamattàppù 18 pe kili'chimo'chi. Tàmui pe neken iwechippù iwettosalonokka pùla. ¹²Yensak tùuya yau Jesus uya yekamappoppù, “Nossan, eye'netù yapai ewennasak man!” teppù ya. ¹³Temyatù nonkappù ya ipona. Màlàyau asse'ne màlà yattai iwettosalonokkappù molopai Kaatù yapulàppù ya. ¹⁴Wepili'nàtok itak yepulu we'naikasak wechippù màlà Jesus uya ipittàsak Jew yamùk wàlàkkattok yattai pàk. Màlàpàk kappon yamùk pàk, “6 pan màlà wei we'wotokoman weyu. Màlàpàk màittàik màlà yamùk wei yattai echipittàse tùse Jew yamùk wàlàkkattok yattai pùla!” teppù ya.

¹⁵Itepulu uya yeikuppù, “Tùsennakasan amyamlo! Ànù'là ken na' àklottawon'nokon tükün paaka wapùla tonki yeukanài itùwùk tapai pen, molopai yenpakkanài pen na' iwoppase Jew wàlàkkattok yattai. ¹⁶Talàichi man Abraham pa lùppù Settan na'chippù lùppù 18 pe kili'chimo'chi. Imokka pen ken na' uchi màlà ya'chitok yapai Jew yamùk wàlàkkattok yattai?” tukaik. ¹⁷Yeittok ya uya tamù'nawàlà iteyaton non kuli'mappù tamù'nawolon kon kappon yamùk utauchinpa wakù ton Jesus nùkupùppù pàk tùse.

Mustard Yenappà Pantomù

(Matthew 13:31-32; Mark 4:30-32)

¹⁸Jesus uya wateppù, “Yà'là yekkwa ken màlà Kaatù wettok itepulu pe? Yà'là kasa iwechi màlà te uya ken? ¹⁹Mustard yenappà kasa iwechi màlà, kàyik nalàppù molopai inpàmàppù tùmà yau kasa. Ipànsak wattappù molopai yei pe iwenappù molopai tolon yamùk uya tùpon kon kapùppù ipanta yamùk po,” teppù ya.

Apuluwetanù'nài Pantomù

(Matthew 13:33)

²⁰Molopai tu'ma Jesus uya tok yekamappoppù, “Yà'là yekkwa màlà Kaatù wettok itepulu pe, te uya ken? ²¹Yapuluwetanù'nài nossan nùtùlù pùlomù yak molopai yoi'ma ya tàwà tamù'nawàlà iwapuluweta ponalà. Màlà kasa iwechi màlà,” teppù ya.

Ettakkù Manatta

(Matthew 7:13-14, 21-23)

²²Màlàyau Jesus utàppù màlà eke ton molopai echikili ton pata yamùk yawàlà, kappon yamùk yenupa pe molopai Jerusalem pona tùutà pe. ²³Kappon uya yekamappoppù, “Itepulu, tukkan kon kulu pen ken na' wepùikattàsak wechi?” tukaik.

Jesus uya tok yeikuppù. ²⁴“Ànùttu kon kulu ikuttàk kon ettakkù manatta yai ewewomù kon pa. Masapùla tukkan kon kappon yamùk

wechi màlà tùwewomù'iche'nokon tùse tok wewomù pen màlà, ukayaik àpàkù'nokon.

25“Tapùì yesak we'wuluuka màlà manatta yakkose. Màlà yattai polo-po satik pe ewechi kon màlàyau manatta wànà auya'nokon. ‘Manatta yakkokakà ina wewontoppe, ina yepulu,’ te auya'nokon.

“Màlàyau eyeiku kon ya màlà ‘I'nailàpai là àuyàssak kon ittu uya pùla man!’ tukaik.

26“Màlàyau ‘Ina uta'lettàppù kutà molopai tùwuku kon inchippù ina uya àpokonpe. Molopai kappon yamùk yenupappù auya ayupo asanta-wàlà,’ tukaik yeiku auya'nokon. 27‘Eyittu kon uya pùla man. I'nailàpai là àuyàssak kon ittu uya pùla man, itàtàk kon uwinàpai tamù'nawàlà amyamlo àli ku'nài nan!’ tukaik tu'ma yeiku ya màlà.

28“Molo nen uchi kalannà màlà molopai à kàlàlàikka, Abraham, Isaac, Jacob molopai tamù'nawolon kon Kaatù Maimu yenpoikannan nùssan yene auya'nokon Kaatù wettok itepulu pe yattai yau, polopo nen uchi eyenu'masak kon tùse. 29Kappon yamùk uyàpù màlà wei wepakkatok molopai wei wewontok winàpai, molopai north molopai south winàpai. Molopai tok weleuta màlà kùyali yapon piyau, itepulu pe Kaatù wettok patassek yau. 30Màlà yattai nen uchi àkàmlàk nai'nannùk wechi màlà wapiya. Molopai wapiya nai'nannùk wechi màlà àkàmlàk,” teppù ya.

Jerusalem Pùnùnmatok Jesus uya

(Matthew 23:37-39)

31Màlà yattai Pharisee yamùk tonpa yamùk uyàpùppù màlà Jesus piyak. Molopai Jesus pàk, “Sàlà motapai itàkà tùulon yailà masapùla Herod àwàpai man,” teppù tok uya.

32Jesus uya tok yeikuppù “Itàkàichi mùkkàlà maikan pàk, ‘Àli akkwàlù yamùk yenpakka uya sàlà molopai kappon yamùk ipittà uya sàlàpe molopai ewanawà. Molopai icholùwano wei yattai uwotokoyi yenuka'nùppù uya màlà nùkapàssan katantàk,’ teppù ya. 33Tùse utà sàlà uye'matawà sàlàpe, ewanawà molopai màlà yewanawà. Masapùla Kaatù Maimu yenpoikanài welikù Jerusalem po pùla pen màlà,” teppù ya.

34“Jerusalem, Jerusalem! Kaatù Maimu yenpoikannan wànnan amyamlo molopai tekale yekamase Kaatù neunokossan wànnan amyamlo tàk ke. Yà'là kaichalà ken itekkwa kappon yamùk ayawon kon pilipù'iche wechippù, kali'cho uya tùmunkà yamùk pilipù tapàli yokkoik kasa, tùse unulunpappù auya'nokon. 35Sàlàpe nen uchi apa-tassek kon nonka uya màlà tamù'nawàlà. Uyene auya'nokon pen nen uchi màlà, ‘Mùkkàlà tùuyàssen Itepulu yesek yau yapulàtàk,’” teppù Jesus uya. {PSA 118:26}

Jesus Uya E'nek Kàyik Ipittà

14 ¹Tewin nà Jew yamùk wàlàkkattok yattai Jesus utàppù màlà ata'lettàse eke ton tonpa Pharisee yùwùk tak. Molopai kappon yamùk wechippù itenupàkà kulu. ²Kàyik iwaupàssak i'chi yamùk molopai itemekun yamùk tawon wechippù Jesus yemlotopo, ³Jesus uya Law pàk enupannan molopai Pharisee yamùk tawonnan yekamappoppù, “Law maimu yawàlà na' kappon ipittà Wàlàkka'nàtok yattai wechi màlà, wapùla kane?” tukaik. ⁴Tùse eppana tok iwechippù. Jesus uya kàyik ya'chippù. Ipittàppù ya molopai yeunokoppù ya.

⁵Màlàyau tok pàk wateppù ya, “Tùmu^d wapùla tükùn paaka wepukasak i'nawon non yakasak yak Jew yamùk wàlàkkattok yattai yau, ànù'là uya na' imokka pen eppaino màlà yattai asse'ne?” teppù ya. ⁶Tùse tok uya yeiku pùla iwechippù màlà.

⁷Jesus uya ikà'masak kon uya wakù kulu patassek yanùmù uta'lettàntok yau yeneppù. Màlàpàk sàlà panton yekamappù ya tok pàk. ⁸“Ànù'là uya àkà'masak kon wemali'mansak uta'lettàtok yak yau, namantok patassek yak keleutataù. Yattai pùla nen tүүлon kappon eyentainoiwa kà'masak wechi. ⁹Màlàyau àkà'manàippù'nokon uyàpù nen uchi molopai, “Tàwà pùsàlà sàlà patassek yanùmù, te ya àpàkù'nokon. Màlàyau nen uchi ewekkuli'ma kon, wakù kulu pen nen uchi patassek yak eweleta kon. ¹⁰Tùse làkku àkà'masak kon yau, mùtataik molopai meleutataik wakù kulu pen patassek yak, àkà'manàippù'nokon uyàttoppe apyakù'nokon. ‘Utonpa, sà motak lùwiwa àikkà,’ te toppe ya. Sàlà uya anamatok nepù màlà tamù'nawolon kon ikà'masak kon yemlotopo. ¹¹Masapùla ànù'là eke pe tùwekkussen ma màlà àssà'mùla, molopai ànù'là àssà'mùla tùwessen ma màlà eke pe,” teppù Jesus uya.

¹²Molopai Jesus uya tükà'manàippù uta'lettàntok yak pàk, “Uta'lettàntok koneka auya yau, ewechiyakonnon kùkkà'mai, wapùla ayakonnon, wapùla àtonpa yamùk, wapùla tukkan nà itemamin ayakontalù kon, masapùla nen tok uya àkà'ma tu'ma màlà molopai eye'makassak pe iwechi màlà. ¹³Uta'lettàntok konekasak auya yau, entuppa'no kon mùkà'maik, sesen pan kon, tùusasan pen molopai enpùnnon. ¹⁴Molopai àpùlema kon màlà, masapùla tok uya eye'ma yentai iwechi màlà. Eye'ma nen uchi màlà Kaatù uya, wakù ton kappon yamùk iweli'chak kon wuluukasak yau,” teppù Jesus uya.

Eke Uta'lettàntok Pantomù

(Matthew 22:1-10)

¹⁵Kappon yamùk chichiu pe tùwessen uta'lettàntok yapon piyau tonpa uya sàlà yetappù molopai Jesus pàk, “Tùutauchinpasen mùkkàlà

^d 14:5 tùmù wapùla tükùn tonki

uta'lettàntok yapon piyau chichiu pe tùwechi woton Kaatù wettok itepulu pe patassek yau!" teppù. ¹⁶Jesus uya ipàk wateppù, "Molo kàyik wechippù. Eke pe uta'lettàntok konekasak ya. Màlà yak tukkan kon kappon yamùk kà'mappù ya. ¹⁷Màlà uta'lettàntok yattai tapyoto yamùk yeunokoppù ya tùnkà'massan pàk, 'Àittàk kon uchi tamù'nawolon wekonekasak man!' kase. ¹⁸Tùse tok wessa'molùkappù tùutàtok kon pe pùla tùku'nài'nokon yekama pàk, esse'mappù pàk. Wapiyalok uya, 'Umà ye'masak uya man molopai utà kulu màlà yense, màlàpàk tàwà là umàmuttak,' teppù. ¹⁹Tùulon uya, '10 pe paaka yamùk ye'masak uya man, molopai tok ittuse utà sàlà, màlàpàk tàwà là umàmuttak,' teppù. ²⁰Tùulon uya nàlà, 'Wemali'masak man sàlàpe kulu màlàpàk uyàpù pùla man,' teppù. ²¹Apyoto wennappoppù molopai tamù'nawàlà sàlà yamùk yekamappù ya tepulu pàk. Màyayau tapùì yesak we'naikasak kulu wechippù. Molopai tapyoto pàk, 'Asse'ne itàkà, sàlà pata yawàlà eke ton asantak molopai tapùì yapowino'nan molopai tapùì yakletawo'nan asanta yamùk lùkkà tawà. Entuppa'no kon inetta, sesen pan kon, enpùnnon molopai tùusasan pen nà,' teppù ya. ²²Màyayau apyoto uya, 'Euselupatok kussak là man, Uyepulu, tùse patassek lùppù molo man,' teppù. ²³Màyayau itepulu uya tapyoto pàk, 'Itàkà, Pata ye'ma yamùk eke ton tawàlà, molopai echikili ton àlitta kùlottawolon asanta tawàlà molopai tok meka'nokaik tok wewontoppe uyùwùk tanùkkase. ²⁴Tekamayaik àpàkù'nokon ànùkyan nà ikà'masak kon tùse iyàssak kon pen uya uyeipa yonpa pen màlà,' teppù," tukaik.

Jesus Nenupa Pe We'nà Nùkupù
(*Matthew 10:37-38*)

²⁵Tukke kulu kappon yamùk utàppù màlà Jesus ya'là, iwelattàppù tok winàkàik molopai tok pàk wateppù ya. ²⁶"Ànù'là wechi unenupa pe pen màlà, tükàipùnù, tùsan, tùnoppù, tùmunkà yamùk, takonnon, tùpachi ton molopai tùwemapù yeselu pùnùnmai'ma, u'nùnma tùuya yentai. ²⁷Ànù'là tùpulusukù yanài pen molopai uya'là tùuyàssen pen wechi màlà unenupa pe pùla.

²⁸"Yattai pùla tewinan nà àklottawon kon wekkupù kusan kawon tapùì, pata yentok ipoi yamù pàk yau, iweleuta màlà wapiya, yà'là kaichalà là pùlayatta i'che iwechi ittuse, màlà yenuka'nù'nài yek pe là iwechi yense. ²⁹Màlà kupù ya pùla iwessak yau, yenuka'nùppù ya pen màlà, yamùtok ipo kukkassak ya lànen tùse. Molopai tamù'nawolon kon iwekkussak lùppù yennài nan nùssan wàklà màlà ipàk. ³⁰'Pùsàlà kusan tapùì yamù pàk nepyattàtai, tùse yenuka'nùpù ya pùla man,' te tok uya màlà.

³¹"Yattai pùla Kin utà epanta'mase eppai man tùulon kin pokonpe. Iweleuta màlà wapiya esenumenkase, 10,000 pan kon tùnalà ton wechi

meluntà pe là ittuse. 20,000 pan kon pokonpe tekalepàk nù'yàssai'nùk tùulon kin yenpatak tùutà toppe. ³²Meluntà pe pùla tùwechi yau, tùmaimu yekamannan yeunoko ya màlà tùulon kin wakkàsse, mei lùppù iwechi tùse echitonpa pe we'nàtok yennase ipàk. ³³Màlà kasa làma ànù'là tamù'nawolon itesak pe tùwettok nonkasak ya pùla nai'nùk wechi unepa pe pen màlà,” teppù Jesus uya.

Wakù Pen Pan

(Matthew 5:13; Mark 9:50)

³⁴“Pan màlà wakù. Tùse ine'nek pe pùla iwenasak yau, yà'là kasa là ine'nek pe tu'ma imatok pùla iwechi màlà. ³⁵Wakù pe là non pona iwechi pen màlà, wapùla non po'mayi pe là wakù pe iwechi pen, tenu'masen màlà. Yetatàk kon tùpana ke ewechi kon yau!” teppù Jesus uya.

Itassak Kaalinilu

(Matthew 18:12-14)

15 ¹Tewin nà wei yattai tukkan kon pùlayatta pili'nài nan molopai àli ku'nài nan uselemlukuppù màlà Jesus uselupa yetase. ²Pharisee yamùk molopai Law pàk enupannan tawonnan wessa'molùkappù màlà tùusaulàma kon pàk, “Pùsàlà mùkkàlà kàyik àli ku'nài nan yanunnài molopai tùuta'lettàsen tok pokonpe!” tukaik.

³Màlàpàk Jesus uya sàlà panton yekamappù màlà tok pàk. ⁴“Yattai pùla tukke 100 pe kaalinilu yamùk yesak pe àtonpa kon wechi. Molopai tewin nà tok tonpa utassak yau, yà'là ku'nài ken mùkkàlà? ⁹⁹ pan kon nànnài ku lola wanak yau molopai tùutàsen iitassak lùppù kaalinilu iwase yepolo tùuya ponalà. ⁵Yeposak tùuya yau, tùutauchinpasen mùkkàlà màlà yattai kaalinilu nonkanài tùmota pona. ⁶Yemeikkanài mùkkàlà ipatassek yak, molopai tùwechiyakonnon molopai takontalù yamùk kà'manài mùkkàlà. ‘Atauchinpatàk kon upokonpe, masapùla uyùkùn iitassak lùppù kaalinilu yeposak uya man!’ tawon tok pàk. ⁷Màlà kasa làma eke pe utauchinpantok wechi màlà Epùn po, tewin nà tùmakuyi yawon welattàsak tùmakuyi winàpai yau, ⁹⁹ pan kon ikasa kulu tùwessan kappon yamùk pàk utauchinpan yentai, tukaik tekamayaik àpàkù'nokon,” teppù Jesus uya.

Yenu'masak Lùppù Pùlayatta Pun

⁸“Wapùla yattai pùla nossan wechi là 10 pe chilùpa pun yamùk yesak pe. Molopai tewin nà yenu'masak tùuya yau, yà'là ku'nài ken mùkkàlà? Tùlanppuyi pottànài kutà, tùwùk yakolokanài là, molopai wakù pe iwanài yepolo tùuya ponalà. ⁹Yeposak tùuya yau, tùwechiyakonnon molopai takontalù yamùk kà'manài mùkkàlà, ‘Atauchinpatàk kon upokonpe,

masapùla pùlayatta pun unenu'mappù lùppù yeposak uya man!' tawon mùkkàlà tok pàk. ¹⁰Màlà kasa làma inchelù yamùk mùkyamlo tùtatau-chinpasan tewinan nà tùmakuyi yawon kappon welattàsak tùmakuyi winàpai yau," teppù Jesus uya.

Iwe'la'chimasak Lùppù Umoine Pantomù

¹¹Jesus uya, "Kàyik wechippù màlà asa'lon kon walawoti'chi imun-kà. ¹²Imu yakon uya tükàipùnù pàk, 'Ukàipùnù, uponalok uchi mamin ke kùlepakà,' teppù. Màlàpàk tok kàipùnù uya mamin pantakappù tok yemyak. ¹³Tukke kulu wei tùpo pùla imu yakon uya tamù'nawàlà tùponalok pilipùppù molopai iitappù meyon pata yak, molo tùpùlayattayi yu'makkappù ya àli pe tùwemapù yau. ¹⁴Tamù'nawàlà itesak pe tùwettok yu'makka ya tùpo eke pe iwan wechippù màlà pata yawàlà. Molopai iwà'nànsak wechippù màlà yà'làlà pùla. ¹⁵Màlà yattai iitappù màlà e'wotokomase pata yawon kon tonpa piyak, mùkkàlà uya yeunokoppù tù'mà yak tükùnnon puuluku yamùk mainanpa toppe ya. ¹⁶Ata'lettàpai iwechippù màlà kumata pippà puuluku yamùk nùnapù pàk. Molopai ànù'là uya ilepappù pen iteipa ke. ¹⁷Màlàyau wakù pe iichenumenkatok uya yepoloppù, 'Tamù'nawolon kon nà ukàipùnù ponalok pe tùwe'wotokomasan wechi eke pe iteipa tok uya inapù yentai tùse iwan pàk talà weli'chaik te,' teppù ya. ¹⁸'Wessalattà màlà molopai utà ukàipùnù piyak molopai wate uya ipàk, "Ukàipùnù, wemakuimasak man epùn winàkàik molopai ewinàkàik. ¹⁹Àmu pe làma yesatù yeselùkek pùla wessaik tùse àponalok pe tùwe'wotokomasan tonpa pe kùmakà te uya," teppù ya.' ²⁰Màlàyau iwe'wuluukappù molopai iitappù tükàipùnù piyak.

"Mei lùppù iwechi tùse ikàipùnù uya yeneppù. Iichentuppappù màlà ipàk molopai aitun pe yepose iitappù. Temekun tùlùppù ya i'mù woi molopai kismappù ya. ²¹Màlàyau imu uya wateppù ipàk 'Ukàipùnù, wemakuimasak man epùn winàkàik molopai ewinàkàik. Màlàpàk àmu pe làma yesatù yeselùkek pùla wessaik,' teppù umoine uya. ²²Tùse ikàipùnù uya tapyoto yamùk pàk, 'Asse'ne, wakù kulu pon inettàk kon molopai ipontàtàk kon. Lin itùtàk kon itemyatù pàk molopai sappattu itùtàk kon itta pàk,' teppù. ²³'Molopai kaiwan kulu paaka mule inettàk kon molopai iwàtàk kon. Uta'lettànpai'nokon man molopai utauchinpanpai'nokon. ²⁴Masapùla pùsàlà umu weli'chak wechippù màlà, tùse nen uchi sàlàpe pàli'yau man. Iitassak wechippù màlà tùse iwesseposak man!' teppù ikàipùnù uya. Màlàyau nen uchi tok wessa'molùkappù màlà tùuta'lettà kon pàk.

²⁵"Màlà yattai wapiyalok imu wechippù màlà umà yau. Iyàpùppù molopai mei pùla tùwenasak tapù piyak yau, wai tàwù molopai manùnnà yetappù ya màlà. ²⁶Apyoto tonpa kà'mappù ya màlà molopai yekamappoppù ya, 'Yà'là

ken mùkussatàu molo?’ tukaik. ²⁷‘Ayakon wemei'chak man molopai àkàipùn-
 nù uya kaiwan kulu paaka mule wàsak man, masapùla pàli'you molopai e'nek
 pe là pùla iwennapposak pàk,’ tukaik apyoto uya yeikuppù. ²⁸Wapiyalok imu
 we'naikasak wechippù màlà. Màlàyou iwewomùppù pen. Màlàpàk ikàipùn-
 nù wepakkappù molopai ipawanattàppù ya iwewontoppe. ²⁹‘Masa yenkà,
 tàwàlàlà tukke kili'chimo'chi we'wotokomasak man àponalok pe apyoto
 kasa, molopai tewin itekkwa là amaimu yawàlà pùla wessak pùla man. Tùse
 kaapala mule ke lùkkwà là ulepasak auya pùla man utonpa yamùk pokonpe
 uta'lettà toppe,’ tukaik tükàipùnù maimu yeikuppù ya. ³⁰‘Tùse pùsàlà àmu
 uya eyemamin mattanùpùppù man kàyik yamùk yemyak tùwe'chilanmasan
 nossan yamùk pona, molopai lù'nen uchi iwennapposak yau, kaiwan kulu
 paaka mule wàsak auya iponalok pe!’ teppù ya. ³¹‘Umu, upyawon àmàlà
 tàwàlàlà molopai tamù'nawolon itesak pe wettok màlà àponalok. ³²Tùse
 ikasa uta'lettàn wechi màlà molopai utachinpan wechi. Masapùla ayakon
 weli'chak wechippù màlà, tùse nen uchi sàlàpe pàli'you man. Iitassak wechi-
 ppù màlà tùse sàlàpe iwesseposak man,’ teppù ya,” teppù Jesus uya.

Pukke Pùlayatta Mainanpanài

16 ¹Jesus uya tūnenupa ton pàk, “Mamin yesak kàyik wechippù
 màlà molo tūpùlayattayi mainanpanài kenan. Molopai màlà
 ipùlayattayi mainanpanài uya imainanpa pùla iwechi yekamappù ipàk.
²Ikà'mappù mamin yesak uya. Molopai ipàk, ‘Yà'là yekkwà sàlà tetayai'nùk
 àpàk? Tamù'nawàlà uyemamin mainanpa auya kaletayi itùkà upyak.
 Sàlà yentak uyemamin mainanpanài pe ewettu'ma pen màlà,’ teppù ya.
³‘Uyepulu wekkussak uwotokoyi yapai unonka pàk man te,’ teppù ya
 tiyiwalà. ‘Yà'là kasa lànan wettoppe. Meluntà pe pùla tàwà wechi tùse
 non yaka toppe uya molopai wekkuli'mayaik enkui pe eppai pùla lù,’
 teppù ya. ⁴‘Tùttupàssaik unkupù woton! Uwotokoyi pùla iwechi yau,
 tùwechiyakonnon ke wechi màlà molopai tok uya uyewonùppù tūwùk
 kon tak,’ teppù ya. ⁵Màlàpàk tamù'nawolon kon tepulu ye'mannan nùssan
 pen kappon yamùk kà'mappù ya. Wapiyalok yekamappoppù ya, ‘Yà'là
 kaichalà ken uyepulu ye'mappù auya pùla nai?’ tukaik. ⁶‘Tukke 100 pe
 ittutok yai kaiwan palu yanùmùppù uya,’ teppù ya.

“Sàlàichi màlà ayatuwanchiyi ye'mappù auya pùla nai'nùk uyepulu
 piyak, eleutakà molopai 50 pe imenukàkà,’ teppù ya.

⁷‘Tùulon pàk, ‘Àmàlà nen, yà'là kaichalà ye'mappù auya pùla nai?’
 teppù ya. ‘100 pe ittutok yai paali,’ teppù mùkkàlà uya.

“Sàlà yenkà ye'mappù auya pùla teppù itepulu uya ipàk, 80 pe ime-
 nukàkà,’ teppù ya.

⁸‘Ailon pen pùlayatta mainanpanài yepulu uya yapulàppù màlà
 tūponalok pe ittunài pe iwessak pàk. Kappon yamùk sàlà non pon kon

mùkyamlo tùponalok kon pe tùnùttu kon ku'nàì nan tùtonpa kon pokon-pe, akkwa yawon kon kappon yamùk yentai,” teppù Jesus uya.

⁹Jesus uya wateppù, “Màlàpàk tekamayaik àpàkù'nokon, sàlà wolù yawon mamin yapulàtàk kon ewechiyakon yepolo pa, iwu'massak yau tok uya ayanùntoppe tàwàlàlà tùwemassen pata yak. ¹⁰Ànù'là ailon pe tùwessen malalon yau wechi màlà ailon pe eke ton yau. Ànù'là ailon pe pùla tùwessen malalon yau wechi màlà ailon pe pùla eke ton yau. ¹¹Ailon pe pùla ewessak talonnà mamin mainanpa pàk yau, yà'là kasa nen ken uchi enpen we'nà àpàk ailon mamin mainanpa pa? ¹²Molopai ailon pe pùla ewessak tùulon ponalok pàk yau, ànùk uya ken elepa àponalok ke?

¹³“Ànù'là pùla iwechi màlà tùwe'wotokomasen asa'lon kon itepulu yamùk ponalok pe. Tewinan yeya'noma ya màlà molopai tùulon kupù ya tù'nùn pe. Ailon pe iwechi màlà tewinan pàk molopai tùulon i'che pùla iwechi. Asaklàma Kaatù molopai pùlayatta tawon ponalok pe ewe'wotokoma pen màlà,” teppù Jesus uya.

Jesus Uselupatok Tonpa Yamùk

(Matthew 11:12-13; 5:31-32; Mark 10:11-12)

¹⁴Pharisee yamùk uya sàlà yamùk yetappù màlà molopai tok wàklàppù Jesus pàk italumattà pe, masapùla tùwakùli kon pe pùlayatta ku'nàì nan pe tùwechi kon pàk. ¹⁵Jesus uya tok pàk, “Amyamlo mùkyamlo ikasa tùwekkussan kappon yamùk yenu yau, tùse Kaatù mùkkàlà eyewan kon ittunài. Masapùla wakù pe kulu kappon nùttu màlà àli Kaatù yewanma.

¹⁶“Law molopai Kaatù Maimu yenpoikannan nùmenukappù lùssan wechippù màlà tekamasen pe John Enpataukanài wessepolo ponala. Màlà motapai nen uchi wakù itekale Kaatù wettok itepulu pe yekama man, molopai tamù'nawolon kon màlà yak ewonpai man tùuseka'nonkaik. ¹⁷Tùse sa'man pe pùla lùwa màlà kak molopai non tawon waliwomù, malalon nà imenukasak lùppù Law yau pùla iwena yentai lùwa.

¹⁸“Kappon uya tùnmali'mappù tùnonkaik tùulon mali'masak yau iwemakuimasak pe iwechi màlà, molopai kappon uya inonkasak lùppù mali'masak yau iwemakuimasak pe iwechi màlà,” teppù.

Mamin Yesak Kàyik Molopai Lazarus

¹⁹“Molo iwechippù mamin yesak kàyik tùwepontàsen linen molopai epekkek pon yak, molopai wakù pe kulu tùwemassen wei kaichalà. ²⁰Mamin yesak mùlatta po sa'ne màlà enkui kàyik Lazarus itesek, sukkwetùppan ipolo wechippù. ²¹Kùyali punuppù mamin yesak yeipa yapon poi tùwessolokasen annappai tùwechi pàk. A'a yamùk là uyàpùppù màlà ichukkwetù yamikkase.

²²“Entuppa'no kàyik welikùppù màlà molopai inchelù yamùk uya yalàppù Abraham piyak. Mamin yesak welikùppù nàlà màlà molopai iwu'nattàppù.

²³Apok patassek yau tùwettalumattài'ma tenu tülùppù ya kakàik molopai Abraham yeneppù ya mei Lazarus nen uchi ipyau. ²⁴Màlàpàk iwentaimeppù, 'Ukàipùnù Abraham! Esentuppakà tàwà upàk molopai Lazarus yeunokkà temyatù putu ki'che tuna kak molopai uyani pùnàppanka toppe ya, masapùla e'nek pe kulu uyassaik sàlà apok yau!' tukaik.

²⁵"Tùse Abraham uya, 'Umu, masa ittukà, ewemapù yau wakù ton yepolo-ppù auya, Lazarus uya àli ton yepolo tùse. Tùse nen uchi sàlàpe iichipittàsak man talà, e'nek pe ewechi tùse. ²⁶Màlà neken pe pùla eke i'nawon molo man kùyakletau, mùkyamlo sàlà motapai àwuklàppaino kon apyak uya ikupù pen, wapùla ànù'là uklàtù ina piyak, yau messai'nùk yapai pen nàlà,' teppù.

²⁷"Mamin yesak lùppù uya, 'Ukàipùnù, apawanattàyan iulà, Lazarus yeunokkà ukàipùnù yùwùk tak. ²⁸Mùyak etoikenan kon uyakonnon molo man. Tàwà nùtài tok yelupase tok uyàpù sàlà wettalumattàn patassek yak tukaik,' teppù.

²⁹"Abraham uya, 'Ayakonnon Moses kaletayi yesak pe man molo-pai Kaatù Maimu yenpoikannan tu'ma molo man tok panamannan pe. Tàwàichi mùkyamlo uya telupa kon yetai tok,' teppù.

³⁰"Yeikuppù ya, 'Kane! Papai Abraham! Iweli'chak lùppù làkku nen we'wuluukasak utàsak tok piyak yau tok welattà tùmakuyi kon winà-pai,' tukaik.

³¹"Tùse Abraham uya 'Moses molopai Kaatù Maimu yenpoikannan yeta tùuya'nokon pùla iwechi yau, ànù'là we'wuluukasak lànen tùweli-kù tupo tùse tùmakuyi kon winàpai tok welattà pen màlà,' teppù ipàk," teppù Jesus uya tok pàk.

Makui

(Matthew 18:6-7, 21-22; Mark 9:42)

17 ¹Jesus uya tūnenupa ton pàk wateppù "Yà'là yamùk là kappon yamùk ku'nài makui yak tok utà toppe wekkuppù pe man. Tùse àsà pe kulu iwechi màlà iwekkuttoppe iku'nài pona! ²Wakù peiwa nen iwechi màlà, eke tàk eppanài yaulonsak i'mù pàk molopai yenu'masak palau kak yau, pùsamlo echikili ton nùkkwà wettoppe àli pe tok kupù ya tukaik. ³Màlàpàk esentàk kon!

"Àtonpa kon wemakuima yau mekamappotàik molopai tùmakuyi winàpai iwelattà yau mesentuppatàik ipàk. ⁴Iwemakuimasak ewinà-kàik 7 pe itekkwa tewin wei yau yattai molopai màlà yattai'ne iyàppàtù apyak 'Usewankono'mayaik,' kase yau, ipàk mesentuppatàik," teppù ya.

Ailon Tetok

⁵Yeunossak kon uya Itepulu pàk "Ailon tetok ina uya yeka'nùkkà," teppù. ⁶Itepulu uya yeikuppù "Ailon tetok auya'nokon wechi elekkwà

mustard yenappà kaichalà yau sàlà, eke yei pàk, ‘Ekalakakà akala pokon-pe molopai àppànkà palau kak!’ te auya'nokon sàlà eppaino molopai amaimu kon yawalà iwechi,” tukaik yeikuppù ya.

Apyoto Wotokoyi

7“Tewinan nà àtonpa kon wechi tapyoto ke umà yakanài pe wapù-la kaalinilu yamùk mainanpanài pe là. Umà yapai ken na' iyàssak yau ‘Asse'neiwa àikkà molopai ata'lettàkà,’ tawonnan amyamlo? Kanekku! 8Tùse ‘Uyeipa ikonekakà molopai ekonekakà inepù pa, umàmukupa uta'lettà tùse molopai uwuku inchi uya tùse. Màlà tùpo lànen uchi auta'lettà màlà molopai àwuku inchi auya,’ tawonnan amyamlo ipàk. 9Apyoto sa' mùkkàlà tenki tetok ipàk pen mayin yawalà lànen iwechi tùse, ewaik na'? 10Màlà kasa làmaichi ewechi kon nai'nùk, tamù'nawalà yekamasak lùppù ànkupù kon pe kussak auya'nokon yau, ‘Wakù apyoto yek ton pen nen ina, tùnkupù kon neken nen kussak ina uya sàlà,’ te màlà auya'nokon,” teppù Jesus uya.

Àsà Kulu Pippà Yepalan Pokon Kon Ipittà

11Jerusalem pona tùutà pe Jesus utàppù màlà Samaria molopai Galilee tawon yakletawà. 12Tùulon pata yak tùutà pe iitàppù màlà, màlà yattai 10 pan kon àsà kulu pippà yepalan pokon kon uya yepoloppù. Mei tok wechippù màlà satik pe. 13Molopai tok wentaimeppù màlà “Jesus, Itepulu! Ina pàk esentuppakà!” tukaik.

14Jesus uya tok yeneppù màlà molopai tok pàk “Itàtòk kon paatele uya eyentok kon pe,” teppù. Tok utà tùse tok uchippittàppù màlà wakù pe. 15Tok tonpa wennappoppù Kaatù yapulà pe eke pe tùwentaimèpàse tiuchippittàsak yene tùuya pàk. 16Iwettolùpattàppù màlà non pona Jesus pùta piyak, tenki tei'ma. Samaria pon pe iwechippù màlà.

17Jesus uselupappù “10 pan kon ku kàyik yamùk nichippittài? I'nai ken mùkyamlo 9 pan kon? 18Yà'là pe ken uchi iwechi pàk pùsàlà neken nà kaklan nennappoi tenki kase Kaatù pàk?” tukaik. 19Molopai Jesus uya ipàk “E'wuluukakà molopai itàkà. Ailon tetok auya uya pàli'yau amasak màlà,” teppù.

Kaatù Wettok Itepulu Pe Uyàttok

(Matthew 24:23-28, 37-41)

20Pharisee yamùk tonpa uya tekamapposak yà'là yattai là Kaatù wettok Itepulu pe uyàpù pàk yau. Jesus uya yeikuppù “Kaatù wettok itepulu pe màlà tùusense là tùuyàssen pen. 21Ànù'là uya ‘Sàlà yenkà,’ wapùla ‘Màlà yenkà,’ te pùla iwechi màlà. Masapùla Kaatù wettok itepulu pe màlà ayau'nokon tùwessen,” tukaik.

²²Màlayau tùnenupa ton pàk “Wei uyàpù màlà Kàyik Mumu enenpai ewettok kon yattai, tùse yene auya'nokon pen màlà. ²³Molo tok wechi màlà ‘Mailà man,’ wapùla ‘Sailà man,’ tawonnan. Tùse yense kùtàtàu. Tok ya'là kùtàtàu! ²⁴Pata wekamlippù uya pata yakkwaka sàlà motapai ilatoi pona kasa Kàyik Mumu wechi màlà tùweyu yattai. ²⁵Tùse wapiya iwettalumattà màlà molopai sàlàpalok kon kappon yamùk uya inulunpa màlà. ²⁶Noah yattai iwechippù kasa làma iwechi màlà Kàyik Mumu weyu yattai. ²⁷Kappon yamùk wechippù màlà tùuta'lettà kon pàk. Molopai tùwuku kon inchi pàk, kàyik yamùk molopai nossan yamùk wechippù tùwemali'mapàtù kon pàk. Noah wenuku tùkanwa yak ponalà, molopai tuna'ma uyàpùppù màlà. Tok yeulankappù ya tamù'nawàlà. ²⁸Màlà kasa làma iwechippù Lot yattai. Kappon yamùk wechippù màlà tùuta'lettà kon pàk molopai tùwuku kon inchi pàk, yà'làlà ye'mapàtù pàk molopai yà'làlà chilanma pàk, tùwàppàmà kon pàk molopai tapùì yamùpàtù pàk. ²⁹Tùse Lot uya Sodom nànsak yau màlà wei yattai apok molopai kulupa-la kasa tùkà'nùnsen uyàpùppù Epùn poi molopai tok pottàppù ya màlà tamù'nawàlà. ³⁰Màlà kasaichi iwechi màlà Kàyik Mumu usenpoika yau.

³¹“Màlà yattai tàwà kappon tùwùk ipu po tùwessen kùsuttàtak tapluli yense tùwùk tak. Màlà kasa làma tàwà kappon umà yau nai'nùk kùsen-nappotak yà'làlà yense. ³²Lot noppù ittutàk kon! ³³Ànù'là takkwalù pùnùnmanài tùponalok pe uya ila'chima màlà, tùse ànù'là takkwalù la'chimanài uya yepolo màlà. ³⁴Àpàkù'nokon tekamayaik. Màlà yewalupàyi tau asa'lon kon we'nùmù màlà tewinan tapon kon po. Tewinan nà yanùmù màlà molopai yakon wà'nàmà. ³⁵Asa'lon kon nossan yamùk wechi màlà a'naik yeppa pàk echipyau. Tewinan nà yanùmù màlà molopai yakon wà'nàmà. [³⁶Asa'lon kon kàyik yamùk wechi màlà umà yau. Tewinan nà yanùmù màlà molopai yakon wà'nàmà màlà,” teppù Jesus uya.] ³⁷Ya'lon kon uya yekamappoppù “I'nai motau Itepulu?” tukaik.

Jesus uya yeikuppù “Ekek wettok imotau yak màlà kassanak yamùk wepilipù,” tukaik.

Tùuseka'nonkasen Nossan Pantomù

18 ¹Màlà yattai Jesus uya tùnenupa ton pàk sàlà panton yekama-ppù màlà, tok yenupa toppe tùuya tàwàlàlà tok wàpùlema toppe, molopai ailon tetok tùuya'nokon nonka tok uya tukaik. ²“Kottù yawon ittunài wechippù màlà pata yau Kaatù namanài pen molopai kappon yamùk ittui'che tùwessen pen. ³Molopai nossan itayappù iweli'chak lùppù wechippù molo, màlà lùppù pata yau, tùuyàppàtù pàk tùwessen ipyak, ipawanattàse ‘Kùpùikattàkà tàwà uyeyaton winàpai!’ tukaik. ⁴Tachin pe ittunài wechippù màlà ànkuppai pùla, molopai nen uchi tùpàk, ‘Kaatù namanài pe pùla lànen wechi tùse wapùla kappon yamùk nama uya pùla là tùse,

⁵masa yene uya ipùikattà toppe uya masapùla uyaimelunpa ya pàk molopai tûuyàppàtù ke uyetakka ya tukaik,' teppù ya.” ⁶Molopai Itepulu uya “Ailon pen ittunài uya wateppù yetatàk kon. ⁷Kaatù uya ken na' tûnanùmùssan kalawù tûpàk weinai molopai ewalupàttau yenpàtù tok tûpùikattàse pùla? ⁸Tekamayaik àpàkù'nokon. Tok pùikattà ya màlà asse'ne. Walà tûse Kàyik Mumu uyàpù yau ken na' ailon tawon yepolo ya sàlà non po?” teppù ya.

Pharisee Molopai Pùlayatta Pili'nài Pantomù

⁹Jesus uya tu'ma sàlà panton yekamappù màlà kappon yamùk ikasa tiuchittusan tiyiwalà'nokon molopai tamù'nawolon kon tûulon kon naman-nan pen pàk. ¹⁰“Asa'lon kon kàyik yamùk utàppù màlà Kaatù yùwùk tak àpùlemase. Tewinan wechippù màlà Pharisee pe, yakon wechippù pùlayatta pili'nài pe. ¹¹Pharisee we'wuluukappù molopai iwàpùlemappù ‘Tenki ukayaik àpàk Kaatù, tûulon kon kasa pùla wechi pàk, tûulon yemamin i'che tûwessen pe pùla wechi pàk, kasei pe pùla wechi pàk wapùla tûulon noppù pokonpe tûwessen pe pùla wechi pàk, mùkkàlà pùlayatta pili'nài kasa pùla wechi pàk. ¹²Asa'là wei Suntayakka yau tùuta'lettàik pùla tûwàpùlemasen iulà, molopai tewin, 10 pan uye'matok yapai elepanài iulà,' tukaik.

¹³“Tùse pùlayatta pili'nài wechippù satik pe mei. Molopai tenpata tûlù ya Epùn winàkàik pùla kulu iwechippù, tûse tûplopo wàpàtùppù ya neken, ‘Kaatù, upàk tàwà esentuppakà, iulà sa'ne umakuyi yawon!’ tei'ma.

¹⁴“Tekamayaik àpàkù'nokon, pùsàlà kàyik pùlayatta pili'nài wemei'chak wechippù màlà ikasa Kaatù pokonpe iwekonekasak pe. Tùse tûulon wechippù màlà iwekonekappù pùla. Masapùla tamù'nawolon kon eke pe tûwekkusan ma màlà àssà'mùla molopai tamù'nawolon kon àssà'mùla tûwessan ma màlà eke pe,” teppù Jesus uya.

Jesus Uya Mule Yamùk Lùkkwà Pùlema

(Matthew 19:13-15; Mark 10:13-16)

¹⁵Kappon yamùk uya màlà tùmunkà kon nepùppù Jesus piyak temyatù tùtoppe ya tok pona. Tùse Jesus nenupa ton uya tok yeneppù molopai kappon yamùk yàulàmappù tok uya màlà kupù tok uya pàk. ¹⁶Tùse Jesus uya mule yamùk kàmappù tûpyak molopai “Tàwà mule yamùk nùyàpùì upyak! Tok kùseleutanùttàu masapùla Kaatù wettok itepulu pe màlà pùsamlo yekkwà ton ponalok. ¹⁷Ailon kulu sàlà, ànù'là Kaatù wettok Itepulu pe yanùnnài pen mule uya yanùmù kasa, wewomù màlà yak pen màlà,” teppù Jesus uya.

Mamin Yesak Itepulu

(Matthew 19:16-30; Mark 10:17-31)

¹⁸Jew yamùk yepulu uya Jesus yekamappoppù “Wakù Enupanài, yà'là kupù uya ken tàwàlàlà wema'nàtok yepotoppe uya?” tukaik. ¹⁹“Yà'là peichi

iwechi pàk uyesatù auya màlà wakù tukaik? Wakù pùla nen iwechi màlà tùse Kaatù neken,” tukaik Jesus uya yeikuppù. ²⁰“Law itturnài àmàlà ‘Ànoppù pen pokonpe kechii, kappon kù'wànài, amak pe kechii, kasei pe kechii, àkàipùnùn molopai asan tawonnan inamakà,’ tawon,” teppù Jesus uya. {EXO 20:12; DEU 5:15-20} ²¹Kàyik uya yeikuppù, “Mulek wechippù motapai tamù'nawàlà sàlà yamùk enupantok maimu yawàlà wessak man,” tukaik. ²²Sàlà yetasak tùuya yau, “Tewinan nùppù là ànkupù molo man. Tamù'nawàlà itesak pe ewettok ichilanmakà molopai pùlayatta itùkà entuppa'no kon yemyak molopai mamin yesak pe ewechi màlà Epùn po. Molopai àikkà uya'là,” teppù Jesus uya ipàk. ²³Tùse sàlà yetasak tùuya yau, kàyik usewankono'mappù kulu màlà masapùla tukke kulu mamin yesak pe tùwechi pàk.

²⁴Jesus uya yeneppù màlà molopai “Sa'man pe kulu mamin yesak ton kappon yamùk wewomù Kaatù wettok Itepulu pe yak wechi màlà. ²⁵Sa'man pe ma'le camel wepakka akkussa yenu yeuta yai wechi màlà mamin yesak kappon wewomù Kaatù wettok Itepulu pe yak yentai,” teppù ya. ²⁶Kappon yamùk yetannan nùssan uya yekamappoppù “Ànùk ken uchi wepùikattà màlà?” tukaik. ²⁷Jesus uya tok yeikuppù “Yà'làlà sa'man pe iwekkupù yentai kappon nùttuyai'nùk wechi màlà sa'man pe pùla Kaatù pona,” tukaik.

²⁸Màlayau Peter uya “Masa yenkà! Ina uya tamù'nawolon nànsak man, aya'là tùwettok kon pe,” teppù. ²⁹“Ailon kulu sàlà, ànù'là tùpata nànnài wapùla tùnoppù wapùla tùtonpa yamùk wapùla tùkàipùnùn molopai tusan tawonnan wapùla tùmunkà yamùk nànnài Kaatù wettok Itepulu pe pàkànsau uya, ³⁰eke peiwa yepolo màlà sàlàpe, molopai tàwàlàlà nen uchi wema'nàtok yepolo ya màlà nùyàssai'nùk pata weyu yau,” teppù Jesus uya tok pàk.

Jesus Uselupa Tùwelittok Pàk

(Matthew 20:17-19; Mark 10:32-34)

³¹Jesus uya 12 pan kon tùnenupa ton yamappù molopai tok pàk “Yetatàk kon! Utàn'nokon sàlà Jerusalem pona tamù'nawolon Kaatù Maimu yenpoikannan nùmenukappù Kàyik Mumu pàk wekkuttok ailon pe yak. ³²Jew yamùk pen yemyak itùlù màlà. Mùkyamlo wàklà màlà italumattà pe. Imottùnpa tok uya màlà molopai tok wetattapàtù màlà ipona. ³³Tok uya ippoppàtù màlà molopai iwànà màlà, tùse icholùwano wei yattai iwuluuka màlà,” teppù. ³⁴Inenupa ton uya sàlà yamùk ittu pùla iwechippù màlà. Iichelupatok nekama yonansak wechippù màlà tok winàpai, molopai Jesus uselupatok ipàk ittu tok uya pùla iwechippù.

Jesus Uya Enkui, Enpùn Ipittà

(Matthew 20:29-34; Mark 10:46-52)

³⁵Jesus uyàpùppù màlà mei pùla Jericho winàkàik molopai enpùn kàyik wechippù màlà chichiu pe asanta yena po enkui pe tùwechi pàk.

³⁶Tukkan kon kappon yamùk utà yeta tùuya yau, kàyik uya tok yekamappòpù, “Yà'là ken nai'nùk?” tukaik. ³⁷“Jesus Nazareth pon, pata yentakayan,” teppù tok uya ipàk.

³⁸Iwentaimèppù eke pe “Jesus! David mumu, upàk tàwà esentuppakà!” tukaik.

³⁹Kappon yamùk itemloto pon kon uya yàulàmappù, “Eppana ekkà,” teppù tok uya ipàk. Tùse iwentaimèppù eke peiwa nen uchi, “David Mumu! Upàk tàwà esentuppakà!” tukaik.

⁴⁰Màlàpàk Jesus weleutappù molopai enpùn nettoppe tok uya tùpyak yekamappù ya. Mei pùla iyàssak yau Jesus uya yekamappòpù, ⁴¹“Yà'là kupù uya i'che messan àponalok pe?” tukaik.

“Itepulu, pata enenpai wessaik,” tukaik yeikuppù ya.

⁴²Jesus uya ipàk, “Yenkà! Ailon tetok auya uya eyipittàsak màlà,” teppù. ⁴³Màlà yattai asse'ne yeneppù ya màlà molopai Jesus ya'là iitàppù Kaatù yapulà pe. Yensak tùuya'nokon yau tamù'nawàlà tukkan kon kappon yamùk uya Kaatù yapulàppù màlà.

Jesus Molopai Zacchaeus

19 ¹Jesus utàppù màlà Jericho polo yentaka pe. ²Molo iwechippù màlà Zacchaeus itesek pùlayatta pili'nài nan yepoino molopai mamin yesak pe iwechippù. ³Ànùk kasa là Jesus wechi enenpai iwechi tùse tokkwen nùk-kwà iwechippù, màlàyau yeneppù ya pen masapùla tukke kulu kappon yamùk wechi pàk. ⁴Màlàpàk aitun pe iitàppù màlà tukkan kon kappon yamùk wapiya molopai yei Sycamore yek pona iwekainùmùppù, màlà yawàlà Jesus utà yentoppe tùuya. ⁵Màlà motak tùuyàssak yau Jesus uya kakàik tenu tülùppù molopai yeneppù ya molopai ipàk wateppù ya “Asse'ne àwuttàkà Zacchaeus, masapùla sàlàpe àyùwùk tau wechi màlà,” teppù ya. ⁶Zacchaeus wuttàppù màlà asse'ne molopai yanùmùppù ya tùutauchinpaik kulu tùwùk tak. ⁷Tamù'nawàlà yennài nan nùssan kappon yamùk wessa'molùkappù tùusàulàma kon pàk, “Pùsàlà kàyik utàsak man àli ku'nài yùwùk tak ikaklamu pe,” tukaik. ⁸Zacchaeus wàmùssakkappù molopai Itepulu pàk, “Yetakà Itepulu! Itesak pe wettok pantaka uya màlà upyau iwechi kaichalà entuppa'no kon yemyak molopai ànù'llà yama'masak uya yau ye'ma uya màlà asakùl'àne itek-kwa,” teppù ya. ⁹Jesus uya ipàk, “Wepùikattàntok uyàssak man sàlà tapùì tak sàlàpe, masapùla pùsàlà kàyik nàlà mùkkàlà Abraham pa. ¹⁰Masapùla Kàyik Mumu uyàpùppù màlà iitassak kon iwase molopai tok pùikattàse,” teppù.

Kolù Pun Yamùk Pantomù

(Matthew 25:14-30)

¹¹Màlàyau Jesus uya sàlà panton yekamappù wate tùuya yetannan nùssan pàk. Jerusalem po lùìwa nen uchi iwechippù màlà molopai Kaatù

wettok itepulu pe usenpoika winàkàik iwechi pe tok uya yekamappù. ¹²Màlàpàk “Tùnamasen kàyik utàppù màlà meyon pata yak kin pe tuma toppe molopai tùwennappo toppe. ¹³Pata nàmà tùuya wapiya 10 pan kon tapyoto yamùk kà'mappù ya molopai tok lepappù ya tewin pàk kolù pun ke, tok pàk ‘Masa yà'là kaichalà là yepolo auya'nokon sàlà ke upatappù yau mùttutàik,’ teppù ya. ¹⁴Tùse ipatassek yawon kon uya yeya'nomappù màlà, màlàpàk tok uya tùmaimu kon yekamannan yeunokoppù ite'mappù pàk ‘Pùsàlà kàyik wechi ina kinù pe i'che pùla ina man,’ tukaik.

¹⁵“Tùnamasen kàyik mappù màlà kin pe molopai iwennappoppù. Tapyoto yamùk pùlayatta tùlùppù tùuya itemyak lùssan uyàttoppe tù-pyak tok kà'mappù ya, yà'là kaichalà là yeposak tok uya yentoppe tùuya. ¹⁶Wapiyalok uyàpùppù molopai ipàk ‘Itepulu 10 pe kolù pun yeposak uya man tewinan ulepappù auya ke,’ teppù ya. ¹⁷‘Wakù pe kulu man, wakù àmàlà apyoto! Ailon peichi ewesak malalon yau pàk, 10 pan pata yamùk yesak pe ewechi pa àkupù uya màlà,’ teppù itepulu uya. ¹⁸Yakon itapyoto uyàpùppù màlà molopai, ‘Uyepulu, 5 pe kolù pun yeposak uya man tewinan ulepappù auya ke,’ teppù ya. ¹⁹Pùsàlà pàk, ‘5 pan pata yamùk yesak pe ewechi pa àkupù uya màlà,’ teppù ya. ²⁰Tùulon itapyoto uyàpùppù, ‘Itepulu, sàlàichi yenkà kolù pun àpùlayattayi, tonanse tükuttai enki'cha yau. ²¹Usenalippappù àpàk masapùla sa'man pe ewechi pàk. Àponalok pen yanùnnài àmàlà molopai ànpàmàppù pen mokkanài,’ teppù ya. ²²Itepulu uya ipàk wateppù. ‘Àmàlà àli apyoto! Amaimu là yapulà uya màlà, atalumattà toppe uya. Mùttuyaik sa'man pe wechi, uponalok pen yanùnnài pe molopai unpàmàppù pen mokkanài pe. ²³Yà'là pe ken uchi iwechi pàk upùlayattayi tùnnonkaik pùla mettai pùlayatta pilittok tak? Wennapposak yau eke peiwa yepoloppù uya sàlà eppaino tùulon kon pokonpe iwepili'chak,’ teppù ya ipàk. ²⁴Màlàyau kin uya satik pe molo tùwessan pàk, ‘Kolù pun imokkatàk kon iwinàpai molopai itùtāk kon apyoto 10 pe kolù pun yeponàippù yemyak,’ teppù. ²⁵Màlàyau tok uya ipàk ‘Itepulu, 10 pe nen yepokassak ya man!’ teppù. ²⁶‘Tekamayaik àpàkù'nokon tamù'nawolon kon yà'làlà yesak ton yemyak eke peiwa itùlù màlà. Tùse mùkkàlà yà'làlà yesak pen winàpai malalon nànen itesak pe iwettok mokka màlà. ²⁷Pùsamlo uyeyatonnon tikinù kon pe uyi'che pùla iwessak kon nùssan inettāk kon sà motak. Molopai tok iwàtāk kon uyemlotopo!’ teppù ya,” tukaik.

Jesus Welepamù Jerusalem Pona

(Matthew 21:1-11; Mark 11:1-11; John 12:12-19)

²⁸Molopai nen uchi tùuselupa tùpo Jesus utàppù Jerusalem pona tok wapiya. ²⁹Mei pùla là pata yamùk Bethphage molopai Bethany tawonnan piyau tùwechi Wùk Olive itesek po yau, Jesus uya asa'là tūnenupa ton

yeunokoppù tùwapiya. ³⁰Sàlà enupantok pokonpe “Pata eyemloto kon po nai'nùk yak itàtòk kon, ewelepamù kon pata yak yau tonki mule yewattàsak yepolo auya'nokon màlà ipo we'nàppà pen. Meukatàik molopai munnètàik sàlà motak. ³¹Ànù'là uya eyekamappo kon, ‘Yà'là pe iwechi pàk yeuka auya'nokon màlà?’ tukaik yau, ‘Itepulu i'che kulu man,’ mùkatàik,” teppù ya. ³²Ineunokossan utàppù màlà molopai tamù'nawolon yepoloppù tok uya Jesus uya yekamappù kasa. ³³Tonki mule yeuka tok uya tuse itesak uya “Yà'là pe iwechi pàk yeuka auya'nokon màlà?” teppù. ³⁴“Itepulu i'che kulu man,” tukaik tok uya yeikuppù. ³⁵Molopai tonki mule yalàppù tok uya Jesus piyak. Màlàyau tùpon kon tùlùppù tok uya ipona molopai Jesus pùikattàppù tok uya iwenuttoppe. ³⁶Iità tuse tok uya tùpon kon yalengkappù asantawà. ³⁷Jerusalem piyau mei pùla, pata Olive Tùpù yai asanta wuttàtok motau iwechi tuse tamù'nawàlà tukkan kon inenupa ton wessa'molùkappù Kaatù yapulà pàk tùtauchinpaik tùwentaimepàsse, tamù'nawolon eke ton tūnessan kon yamùk pàk.

³⁸“Ipùlemasak mùkkàlà kin Itepulu yesek yau tūuyàssen!

Wàlàkka'nàtok Epùn pon molopai Kaatù yapulàtok!” tukaik.

{PSA 118:26}

³⁹Màlàyau Pharisee tonpa yamùk uya tukkan kon kappon yamùk kùlottapai ipàk “Enupanài, eppana enenupa ton wettoppe yekamakà!” teppù. ⁴⁰Jesus uya yeikuppù, “Eppana tok wechi yau tàk yamùk wentaime màlà, ukayaik àpàkù'nokon,” tukaik.

Jesus Kalawù Jerusalem Wenai

⁴¹Jerusalem winàkàik lùwa iyàpùppù màlà molopai pata yensak tūuya yau, ikalawùppù iwenai, ⁴²“Sàlà wei yau yà'là uya wàlàkka'nàtok nepù ittu neken auya'nokon yau, tuse sàlàpe ewinàpai'nokon yonansak man yene auya'nokon tukaik. ⁴³Masapùla pata weyu uyàpù màlà àpona'nokon eyeyatnonn uya àwainottà màlà non tükasse molopai tok uya awakkàtù màlà sàwinà'ne. ⁴⁴Tamù'nawàlà tok uya amattanùpù màlà, ayawon kon mule yamùk ewekupili tawon kon pokonpe. Tewin nà tàk nàmà tok uya ipatassek yau pen màlà, masapùla yà'là yattai là Kaatù uyàpùppù àpùikattàse ittuppù auya pen màlà,” tukaik.

Jesus Utà Kaatù Yùwùk Tak

(*Matthew 21:12-17; Mark 11:15-19; John 2:13-22*)

⁴⁵Màlà yattai Jesus utàppù màlà Kaatù yùwùk tak molopai yà'làlà chilanmannan yenpakkappù ya. ⁴⁶“Kaatù Maimu yau iwe'menukasak man Kaatù uya ‘Uyùwùk yesatù màlà Wàpùleman Yùwùk,’ tukaik. {ISA 56:7} ‘Tuse amak ton uso'nantok itak pe imasak auya'nokon man!’” teppù ya tok pàk. {JER 7:11}

“Uyùwùk yesatù màlà Wàpùleman Yùwùk tukaik, tùse amak ton uso'nantok itak pe imasak auya'nokon man!” (19:46)

47 Jesus uya kappon yamùk yenupappù màlà Kaatù yùwùk tau wei kai-chalà. Tùse paatele yamùk yepulu ton, Law pàk enupannan molopai Jew yamùk yennài nan wechippù màlà ànwàpai. 48 Tùse yà'là kasa là ikuttok tùuya'nokon yepolo tok uya pùla iwechippù masapùla tamù'nawolon kon kappon yamùk wechippù màlà iichelupa yeta pàk.

Jesus Yapàikketù Pàk Yekamappotok

(Matthew 21:23-27; Mark 11:27-33)

20 ¹Tewin wei yattai Jesus wechi Kaatù yùwùk pùlolo po kappon yamùk yenupa pàk molopai wakù itekale yekama pàk tùse paatele yamùk yepulu ton, Law pàk enupannan molopai tùnamasan kàyik yamùk tawonnan uyàpùppù màlà ipyak. ²“Ina pàk yekamakà, ànùk yapàikketù yau ken sàlà yamùk kupù auya màlà? Anùk ken ayapàikketù ke elepatai màlà yamùk kupù pa?” teppù tok uya ipàk. ³Jesus uya tok yeikuppù, “Masa eyekamappoi'che'nokon nàlà iulà. Upàk yekamatàk kon, ⁴John uya kappon yamùk yenpataukatok yapàikketù uyàpùppù ken na' epùn poi, wapùla ka' kappon winàpai lù?” tukaik. ⁵Tok wessa'molùkappù màlà tùusekamappopàtù kon pàk tiyiwalà'nokon, “Yà'là te'nokon ken? ‘Epùn poi iyàpùppù,’ te yau nen, ‘Yà'là pe ken uchi iwechi pàk John pàk ailon te auya'nokon pùn?’ te ya. ⁶Tùse, ‘Kappon winàpai iyàpùppù,’ te'nokon yau,

tamù'nawolon kon talà nai'nannùk uya kùwànà kon tàk ke, masapùla John wechi Kaatù Maimu yenpoikanài pe pàk ailon tesak tùuya'nokon pàk,” teppù tok uya. ⁷Màlàpàk tok uya yeikuppù, “I'nailàpai là iyàssak pe iwechi ittu ina uya pùla man,” tukaik. ⁸Molopai, “Yekama uya pen nàlàichi sàlà ànùk yapàikketù yau là sàlà yamùk kupù uya,” teppù Jesus uya tok pàk.

Kùyalì Yekkwa Mainanpannan Pantomù

(Matthew 21:33-46; Mark 12:1-12)

⁹Màlàyau Jesus uya sàlà panton yekamappù kappon yamùk pàk. “Kàyik uya màlà umà pàmàppù molopai imainanpa woton kon yemyak itùlùppù ya, molopai nen uchi tùpata nàmàppù ya tachin pe. ¹⁰Ipilittok yattai iwechi yau, tapyoto yeunokoppù ya màlà umà mainanpannan piyak tùponalok woton ipili'chak lùppù tonpa yepose. Tùse umà mainanpannan uya itapyoto ippoppàtùppù molopai tok uya yeunokoppù yà'làlà pùla. ¹¹Màlàpàk kàyik uya tùulon tapyoto yeunottukkappù màlà, tùse mùkkàlà ippoppàtùppù tok uya, kuli'mak tok uya italumattàppù molopai tok uya yeunokoppù yà'làlà pùla làma. ¹²Màlàyau icholùwano pe tapyoto yeunottukkappù ya. Tok uya tu'ma àsà pe ikupùppù, molopai tok uya yenu'mappù. ¹³Umà yesak uya ‘Yà'là kasa sa' uchi wettope ko?’ teppù. ‘Umu wak u'nùn kulu teunokoik ta, tok uya nen ken uchi inama,’ teppù ya. ¹⁴Tùse yensak tùuya'nokon yau umà mainanpannan uselupappù ipàk ‘Pùsàlà mùkkàlà itesak mumu. Iwàpai'nokon man molopai iponalok kon wettope kùponalok kon pe!’ teppù. ¹⁵Màlàpàk tok uya yenu'mappù umà yapai molopai tok uya iwànàppù.

“Yà'là pe nen ken uchi umà yesak uya umà mainanpannan kupù?” tukaik, Jesus uya tok yekamappoppù. ¹⁶“Iyàpù màlà molopai mùkyamlo kàyik yamùk tükka ya molopai nen uchi tùulon kon umà mainanpannan yemyak umà tülù ya,” teppù Jesus uya. Sàlà yetasak tùuya'nokon yau kappon yamùk uya, “Tàwà màlà yekkwa kùsekkuttak,” teppù. ¹⁷Jesus uya tok yenèppù molopai tok yekamappoppù ya, “Yà'là te ken uchi sàlà Kaatù Maimu yau iwe'menukasak nai'nùk uya,

‘Tàk tapùì yamùnnan nùnulunpappù italumayippù pe tükusse, wenasak man i'che kulu we'nàtok pe tùulon kon tàk yamùk yentai,’ tawon. {PSA 118:22}

¹⁸Tamù'nawolon kon tùwekkawai'masan màlà tàk pona, utakitukka màlà. Molopai tàk wekkawai'masak ànù'là pona yau, yamoklopù ya màlà,” teppù Jesus uya.

Pata Yesak Ye'matok Pàk Ekamappontok

(Matthew 22:15-22; Mark 12:13-17)

¹⁹Law pàk enupannan molopai paatele yamùk yepulu ton wechi ppù màlà Jesus ana'chipai. Masapùla sàlà panton yekamasak ya

tiwinàkài'nokon ittusak tùuya'nokon pàk, tùse tok usenalippappù kappon yamùk pàk. ²⁰Màlàpàk tok wechippù yene pàk, imaimu pàkàlà ya'chi toppe tùuya'nokon. Kappon yamùk yeunokoppù tok uya màlà ailon pe tùwechi kon pe tukaik tok usennaka toppe, kopùna yapàikketù molopai imeluntàlù yemyak itùtoppe. ²¹Pùsamlo elaik yamùk uya wateppù Jesus pàk, “Enupanài, ina nùttuyan euselupatok molopai enupantok auya wechi ikasa. Molopai ekkaichalà kappon yamùk yene auya molopai Kaatù yese-lu pàk enupanài àmàlà ailon pe iwettok yawàlà. ²²Ikasa ken na' màlà Caesar yemyak pùlayatta tülù ina uya wechi, wapùla ikasa pùla?” teppù tok uya. ²³Tùse Jesus uya tok usennakatok yawàlà yeneppù molopai tok pàk, ²⁴“Chilùpa pun yenpoikatàk kon uyemyak. Ànùk yenpata molopai ànùk yese ken sàlà ipàk nai'nùk?” teppù Jesus uya. “Caesar,” tukaik tok uya imaimu yeikuppù. ²⁵Màlàpàk Jesus uya, “Waichi iwechi yau Caesar yemyak iponalok itùtàk kon molopai Kaatù yemyak iponalok tülù kon pa,” teppù. ²⁶Iichelupatok yau tok uya ya'chi pùla iwechippù molo kappon yamùk yemlotopo. Tok usenumenkasak wechippù tùmaimu kon yeippàttok kon ya pàk, molopai eppana tok wechippù.

We'wuluukantok Molopai Wemali'mantok

(Matthew 22:23-33; Mark 12:18-27)

²⁷Sadducee tonpa yamùk weli'nàsak yau we'wuluukan pen màlà tawonnan uyàpùppù Jesus piyak yekamappoppàttok pokonpe. ²⁸“Enupanài, Moses uya màlà sàlà menukappù ina ponalok pe. ‘Kàyik weli'chak molopai tùnoppù nànsak ya imunkà pùla yau, mùkkàlà kàyik yakon nùppù uya màlà tülui noppù lùppù mali'ma, mule yamùk yepotoppe tùuya iweli'chak lùppù munkà pe, tawon,” teppù tok uya. ²⁹“Molo tok wechippù 7 pan kon echiyakonnon kàyik yamùk. Wapiyalok kàyik wemali'mappù, molopai iwelikùppù imunkà pùla. ³⁰Màlàyau nen uchi yakon nùppù uya inoppù lùppù mali'mappù. ³¹Molopai tok solùwano lùppù tu'ma, màlà kasa 7 pan kon wechippù tamù'nawàlà. Tok wu'matùppù màlà imunkà pùla. ³²Àkàmlàk lùppù nossan nàlà welikùppù. ³³Iweli'chak kon wuluukasak yattai ken ànùk noppù pe nen uchi iwechi 7 pan kon uya imali'mapàssak tùse?” teppù tok uya. ³⁴Jesus uya tok yeikuppù, “Kappon yamùk sàlà yattai nai'nannùk mùkyamlo tùwemali'masan. ³⁵Tùse kappon yamùk tùwuluukasan yek pe nai'nannùk weli'nàtok yapai, nùyàssai'nùk pata weyu yattai wemali'ma pen màlà. ³⁶Tok welikù pen màlà masapùla inchelù yamùk kasa tok wechi pàk. Kaatù munkà yamùk mùkyamlo masapùla tok wuluukasak weli'nàtok yapai pàk. ³⁷Molopai Moses uya yekamasak màlà iweli'chak kon we'wuluuka màlà weli'nàtok yapai tukaik. Molopai, tùuyassen yuk pàk Kaatù Maimu uselupatok yau iichelupasak man Itepulu pàk, ‘Abraham Kaatùyi, Isaac Kaatùyi molopai Jacob Kaatùyi pe iwechi pàk,’ teppù ya. {EXO 3:6} ³⁸Sàlà uyaichi yekama màlà

nulànan kon Kaatùyi pe iwechi, iweli'chak kon pen, masapùla tamù'nawolon kon wechi màlà nulà ipona,” teppù Jesus uya. ³⁹Law pàk enupannan tonpa yamùk uselupappù, “Wakù pe wamùkapàssaik, Enupanài!” tukaik. ⁴⁰Tùulon pe tukka enekamappapai pùla tok usenalippappù.

Ànùk Mumu Mùkkàlà Christ

(Matthew 22:41-46; Mark 12:35-37)

⁴¹Màlà yattai Jesus uya tok pàk, “Yà'là kasa ken uchi David mumu pe màlà Christ wechi, te tok uya? ⁴²Masapùla David uya, ‘Itepulu uya Uyepulu pàk, Chichiu pe ekkà sà motau kamik pen uyemyatù winà. ⁴³Eyeyatnonn tùlù uya atta yapon pe atta yokkoik tùse,’ teppù Psalms kaletayi yau. {PSA 110:1} ⁴⁴David uyaichi màlà yesatùppù ‘Uyepulu,’ tukaik. Atta ken uchi Christ wechi David mumu pe?” teppù Jesus uya.

Jesus Uselupa Law Pàk Enupannan Winàkàik

(Matthew 23:1-36; Mark 12:38-40)

⁴⁵Tamù'nawàlà tukkan kon kappon yamùk uya teta tùse, Jesus uya tùnenu-pa ton pàk wateppù. ⁴⁶“Elannek pe ettàk kon Law pàk enupannan pàk. Kusan tùpon kon yau asapaino kon mùkyamlo. Tùnamatok kon pokonpe tepolo kon i'che tùwessan mùkyamlo makitti tau. Wakù kulu aponnok yanùnnài nan mùkyamlo wepili'nàtok itak tau. Wakù nàlà patassek yanùnnài nan mùkyamlo uta'lettàntok yau. ⁴⁷Itayappù iweli'chak lùssan patassek yama'mannan mùkyamlo. Kusan pe nàlà tùwàpùlemasan kappon yamùk uya neken tentok kon pe tukaik. Pùsamlo talumattàtok wechi màlà eke pe kulu,” teppù ya.

Itayappù Iweli'chak Lùppù We'lepatok

(Mark 12:41-44)

21 ¹Yene tùuya yau Jesus uya mamin yesak ton uya tùwe'lepatok kon tùlù Kaatù yùwùk tawon pùlayatta yen yak yeneppù. ²Molopai nàlà itayappù iweli'chak lùppù, yà'làlà pùn sa'ne uya asa'lon nùkkwà kalukuli pun nonka yeneppù ya. ³“Ailon kulu sàlà, pùsàlà sa'ne itayappù iweli'chak lùppù eke peiwa nùtùpàssan tùulon kon yentai. ⁴Masapùla tùulon kon tùwe'lepatok kon tùlùu tukkan temamin kon kùlottapai tùse mùkkàlà sa'ne ipla echii'ma tùwemattok ipàk tùlùu tamù'nawàlà,” teppù ya.

Kaatù Yùwùk Umatta Màlà

(Matthew 24:1-2; Mark 13:1-2)

⁵Tùulon kon uselupappù màlà Kaatù yùwùk yùpùlùttàsak wakù ton tàk yamùk ke molopai lepantok itùsak lùssan Kaatù yemyak ke pàk. Tùse

Jesus uya, ⁶“Sàlà yamùk menyataik, pata weyu uyàpù màlà tewin nà tàk wà'nàntok tùulon po yattai pen, tamù'nawàlà iwettùlùkkwa màlà,” teppù.

Pata Weyu Wenukappù Yekamatok

(Matthew 24:3-14; Mark 13:3-13)

⁷“Enupanài, yà'là yattai ken sàlà yamùk wechi? Molopai yà'là wechi ken màlà yentok ipàkàlà pe, iwekkuttok yattai uyàssak yekamanài pe?” tukaik tok uya yekamappoppù.

⁸Jesus uya wateppù, “Enpen ettàk kon eyennaka kon kùsettak! Masapùla tukkan kon uyàpù màlà uyeseke yau, ‘Iulàichi mùkkàlà Christ!’ molopai ‘Pata weyu uyàssak uchi man!’ tei'ma. Tùse tok ya'là kùtataù. ⁹Kettalipataù wepanta'mantok molopai mùkyamlo tùpata kon yesak yenu'mai'che man te yeta auya'nokon yau, sàlà yamùk wekkupù màlà wapiya, tùse màlà wechi màlà iwenukattok pe pùla. ¹⁰Pata uya tùulon pata panta'ma màlà, kin yesak pe nai'nùk pata uya tùulon kin yesak làma pata yeya'noma màlà. ¹¹Àsà tùlùpùnù wechi màlà molo, iwan pe we'nà màlà, àsà ton palan wechi màlà i'nai yailà là, nalik ton wechi màlà molo molopai eke ton tensan yekkwà ton pen wechi màlà kak yau,” teppù ya.

¹²“Sàlà yamùk wekkupù wapiya aya'chi kon màlà molopai atalumattà kon. Àtùlù kon màlà eyittutok kon pe wepili'nàtok itak tak molopai patiki'chi tak, Kin yamùk molopai kopùna yamùk yemlotopona enepù kon màlà upàkànsau. ¹³Sàlà wechi màlà wakù itekale yekamatok auya'nokon yattai pe. ¹⁴Eusenumenkatok kon ikonekatàk wapiya ewenai ewechi kon pàk autaimelunpa kon tukaik. ¹⁵Masapùla elepa kon uya màlà amaimu kon ke molopai pukkek ke, eyeyaton kon yamùk uya euselupatok kon nulunpa wapùla ailon pen màlà te tukaik. ¹⁶Àkàipùnù kon molopai asan kon uya àtùlù kon màlà eyeyaton kon yemyak, àlunan kon uya là, àtonpa kon yamùk uya là, ewechiyakonnon uya là. Molopai tùulon kon àtonpa kon wàrà màlà. ¹⁷Tamù'nawolon kon uya eyeya'noma kon màlà uwenai. ¹⁸Tùse tewin nà appai kon pùpok wepuka appai kon poi pen màlà. ¹⁹Meluntà pe ettàk kon masapùla sàlà kasa ewepùikattà kon màlà,” teppù Jesus uya.

Jerusalem Mattanùttok

(Matthew 24:15-21; Mark 13:14-19)

²⁰“Tukke tùwepanta'masan uya Jerusalem woinottàsak yene auya'nokon yau, iimattatok winàkàik iwechi pe ittu auya'nokon màlà. ²¹Màlàyau Judea pon kon nepeik wùk yamùk pona. Tàwà eke pata yau tùwessan nùnàmài molopai elekkwà pata yau tùwessan kùttàtak eke pata yak. ²²Masapùla sàlàichi màlà talumattàntok wekkuttok yattai tamù'nawàlà Kaatù Maimu yau iwe'menukasak lùppù. ²³Monok yamùk pona àsà pe

kulu iwechi màlà, màlà yamùk wei yawà molopai mule yan yamùk echi-kili ton imunkà pona! Eke pe kulu utaimelunpantok uyàpù màlà sàlà pata pona molopai Kaatù we'naikatok wechi màlà pùsamlo kappon yamùk po. ²⁴Kasupala ke tok wànà màlà molopai ya'chichak kon pe tamù'nawolon pata yamùk yak tok yalà. Jew yamùk pen uya Jerusalem wasappàtù màlà tùweyu kon wenukapù ponalà,” teppù ya.

Kàyik Mumu Uyàttok

(Matthew 24:29-31; Mark 13:24-27)

²⁵“Yentok ipàkàlà wechi màlà wei yau, kapùì molopai chilùkà yamùk yau. Non po tamù'nawolon pata yamùk usenalippa màlà, palau tàwù molopai meluntà chipa'chipa pàk. Yà'là kuttok tok uya pùla tok kupù ya màlà. ²⁶Kappon yamùk wenpulumanpàtù màlà tùusenalippa kon ke non po nekkussai'nùk pàk. Masapùla kak yapàikketù kau nai'nùk utattù'ma màlà. ²⁷Màlà yattai nen uchi Kàyik Mumu usenpoika màlà. Iyàpù màlà katupluk yau meluntà pe molopai eke tünamatok yau. ²⁸Sàlà yamùk wepyattà tùwekkupù pàk yau, mà'mùssakkatàik molopai appai kon manùntàik kakàik, masapùla ewepùikattàtok kon mei pùla man,” teppù Jesus uya.

Fig Yek Pàk Enu pantok

(Matthew 24:32-35; Mark 13:28-31)

²⁹Màlàyau Jesus uya sàlà panton yekamappù màlà tok pàk. “Fig yek yentàk kon molopai tamù'nawàlà tùulon kon yei yamùk. ³⁰Yale yamùk usenpoika yau a'nek pe iwettok yattai winàkàik iwechi pe ittunnan amyamlo. ³¹Màlà kasa làmaichi sàlà yamùk wekkupù yene auya'nokon yau Kaatù wettok itepulu pe weyu wechi mei pùla ittu auya'nokon màlà.

³²“Ailon kulu sàlà, tamù'nawàlà sàlà yamùk wekkupù màlà kappon yamùk nemassai'nannùk welikù tamù'nawàlà wapiya. ³³Epùn molopai non tawonnan utà màlà tùse umaimu utà pen màlà,” teppù Jesus uya.

³⁴“Elannek pe mettàik! Yà'là pàk pùla kàko'mantàu. Wetunnàtok pàk alikyek pe kettàu molopai sàlà motau wema'nàtok pàk kataimelunpatàu. Màlà kasa ewechi yau, màlà weyu uya eyepolo màlà awanmùlà, male kasa. ³⁵Iyàpù màlà tamù'nawolon kon kappon yamùk sàlà non pon kon pona. ³⁶Enpen ettàk kon molopai àpùlematàk kon tàwàlà, meluntà pe ewechi kon pa sàlà yamùk wekkupù winàpai ewepe kon pa molopai Kàyik Mumu yemlotopo àwà'mùssakka kon pa,” teppù Jesus uya.

³⁷Jesus uko'manpàtùppù màlà Kaatù yùwùk tau kappon yamùk yenu-pa pàk molopai ko'manpe iwenasak yau iitàpàtùppù Olive Tùpù pona, molo esse ewalupàttau. ³⁸Ko'làma kulu tamù'nawàlà kappon yamùk utàpàtùppù Kaatù yùwùk tak iichelupa yetase.

Àsà Ton Wekkuttok Jesus Winàkàik
(*Matthew 26:1-5; Mark 14:1-2; John 11:45-53*)

22 ¹Yapuluwetanù'nài pùn pùlomù pusak pàk Uta'lettàntok yattai wechippù màlà mei pùla, Entaka'nàppà tukaik tesassen. ²Paatele yamùk yepulu ton molopai Law pàk enupannan yamùk wechippù màlà yà'là kasa là Jesus wàtok tùuya'nokon ittui'che, masapùla tok usena-lippappù màlà kappon yamùk pàk.

Judas Wekkupù Jesus Yeimippo Pàk
(*Matthew 26:14-16; Mark 14:10-11*)

³Màlàyau Settan wewomùppù Judas yak, 12 pan kon Jesus nenupa ton tonpa Iscariot tetok ipàk yak. ⁴Màlàpàk Judas utàppù màlà, eke ton paatele yamùk molopai Kaatù yùwùk yennài nan pokonpe eselupase, yà'là kasa là Jesus tùlù tùuya tok yemyak pàk. ⁵Tok utauchinpappù kulu màlà, màlàyau ye'ma pàk tok wekkupùppù pùlayatta ke. ⁶Judas uya, “Ewaik,” teppù tok pàk, ànùk pùn yau Jesus tùtok tùuya yattai woton ittui'che iwechippù.

Tewin Itekkwalok Pe Uta'lettàntok
(*Matthew 26:17-25; Mark 14:12-21; John 13:21-30*)

⁷Wei uyàpùppù màlà yapuluwetanù'nài pùn pùlomù pusak pàk Uta'lettàntok yattai, kaalinilu munkà yamùk tùkkatok yattai Entaka'nàppà yattai Uta'lettàntok weyu ponalok pe. ⁸Jesus uya Peter molopai John tawonnan yeunokoppù “Itàtāk kon, Entaka'nàppà yattai Uta'lettàntok ikonekatantāk kùponalok kon pe,” teppù ya tok pàk. ⁹“Inailà ken uchi ina uya ikoneka i'che messan?” tukaik tok uya yekamappoppù. ¹⁰“Pata yak ewewomù kon pe kàyik uya eyepolo kon màlà, wai yau tuna yanài uya. Ya'là mùtātàik tapù iwe wontok itak tak. ¹¹Molopai tapù yesak pàk ‘Inai màlà tapù unenupa ton pokonpe uta'lettàtok itau? nùkapàssan Enupanài’ mùkatàik. ¹²Eke patassek tamù'nawolon yesak yekama ya màlà àpàkù'nokon kawonpan tau, molo tamù'nawolon koneka auya'nokon màlà,” teppù Jesus uya. ¹³Tok utàppù màlà molopai tamù'nawolon yepo-loppù tok uya Jesus uya yekamappù kasa molopai Entaka'nàppà yattai Uta'lettàntok konekappù tok uya.

Itepulu Uta'lettàtok
(*Matthew 26:26-30; Mark 14:22-26; 1 Corinthians 11:23-25*)

¹⁴Uta'lettàntok yattai uyàssak yau, Jesus weleutappù kùyali yapon piyau teunossan pokonpe. ¹⁵Molopai tok pàk, “Sàlà Entaka'nàppà yattai Uta'lettàntok pàk ata'lettàpai kulu wessak man àpokonpe'nokon

wettalumattà wapiya! ¹⁶Masapùla tekamayaik àpàkù'nokon inattu'ma uya pen nen uchi màlà Kaatù wettok itepulu pe patassek yau iwekkupù ponalà,” teppù Jesus uya. ¹⁷Màlàyau pùsau yanùmùppù ya, tenki teppù ya Kaatù pàk molopai tok pàk, “Sàlà yanùntàk kon molopai yekantàk kon àklottau'nokon. ¹⁸Masapùla tekamayaik àpàkù'nokon sàlà wain inchi tu'ma uya pen màlà sàlà motapai Kaatù wettok itepulu pe weyu uyàpù ponalà,” teppù ya. ¹⁹Molopai pùlomù pusak yanùmùppù ya, tenki teppù ya Kaatù pàk, ipilipàtùppù ya molopai itùlùppù ya tok yemyak, “Sàlà màlà upun itùsak àponalok kon pe. Sàlà mùkuttàik uyittutok auya'nokon ipàkàlà pe,” tei'ma. ²⁰Màlà kasa làma pùsau tùlùppù ya uta'lettàka'nàppà ye'mappùtak, “Sàlà màlà emennak pe Kaatù uya ikupù tùuya teppù lùppù, ikopposak umùnù ke, ikkwansak lùppù àponalok kon pe,” tei'ma.

²¹“Tùse yentàk kon! Mùkkàlà uyeimippo woton talà man upyau kùyalì yapon piyau! ²²Masapùla Kàyik Mumu welikù màlà Kaatù uya ikupùppù kasa. Tùse mùkkàlà neimippoyai'nùk kàyik pona àsà pe kulu iwechi màlà!” teppù Jesus uya. ²³Màlàyau tok usekamappopàtùppù tiyiwalà'nokon ànùk pe là sàlà ku'nài wechi ittu'i'che.

Ànùk Yentai We'nàtok

²⁴Jesus nenupa ton usàulàmappù màlà i'nai kulu là tùklottawon kon ittu eke peiwa tukaik. ²⁵Jesus uya tok pàk, “Jew yamùk pen kinù wechi màlà tùmèluntàlù ke tok yepoi molopai kappon yamùk yennài nan pe tùwessan mùkyamlo tesassan, ‘Kappon yamùk wechiyakonnon,’ tukaik. ²⁶Tùse sàlà kasa pùla ewechi kon màlà. Tùse làkku mùkkàlà eke kulu nechiik elekkwà a'mippà kasa àklottau'nokon molopai kappon yamùk yennài nechiik apyoto kasa. ²⁷Ànùk ken ekeiwa, mùkkàlà ka'lù tùweleutasen ata'lettàse, wapùla mùkkàlà iteipa ne'nài. Mùkkàlàichi tùweleutasen. Tùse àklottau'nokon wessaik tùwe'wotokomasen pe.

²⁸“Upyau ewessak kon man uyittutok yawàlà. ²⁹Molopai Ukàipùnù uya ulepasak man itepulu pe wettok yapàikketù ke, màlà kasa làma elepa kon uya màlà itepulu pe ewettok kon ke. ³⁰Màlàpàk auta'lettà kon molopai àwuku kon inchi auya'nokon màlà Itepulu pe wettok patassek yau, molopai aponnok yamùk po ewechi kon màlà 12 pan kon Israel kok yamùk ittu kon pa,” teppù Jesus uya.

“Ittunài Pen Iulà” Tetok

(Matthew 26:31-35; Mark 14:27-31; John 13:36-38)

³¹“Simon, Simon! Settan uya eyennasak man eyittu toppe tùuya, umà pànnài uya paali yasuka ipippà winàpai kasa. ³²Tùse wàpùlemasak man àpona Simon, ailon tetok auya wechi attu'mùla tukaik. Ewennapposak upyak yau, àtonpa yamùk mùmeluntàlùnpaik,” teppù Jesus uya. ³³Peter

uya yeikuppù, “Uyepulu, wekonekasak man, patiki'chi tak utà toppe aya'là molopai welittoppe àpokonpe!” tukaik. ³⁴“Yekama uya àpàk Peter, kali'cho tàwù wapiya sàlape, ‘Ittu uya pùla man,’ te auya màlà àsolùwau itekkwa,” teppù Jesus uya.

Pùlayatta Yen, Paiki Molopai Pàlàu

³⁵Màlàyau Jesus uya tùnenupa ton pàk, “Eyeunossak kon uya pùlayatta yen pùla, paiki pùla wapùla sappattu pùla yau na', yà'làlè i'che mettantàu?” teppù. “Kane, yà'làlè i'che ina wechi pùn,” tukaik tok uya yeikuppù. ³⁶“Tùse sàlape, apyau pùlayatta yen molopai paiki wechi yau yakà, molopai ikasupalayi pùla ewechi yau àpon michilanmaik molopai ye'mapa,” teppù Jesus uya. ³⁷“Sàlà tekamayaik àpàkù'nokon Kaatù Maimu yau iwe'menukasak man, ‘Àli ton kùlottau iwechippù màlà,’ tukaik. Iwekkupù màlà ailon pe upàk. {ISA 53:12} Masapùla iwe'menukasak upàk nekkussan ailon pe,” teppù ya. ³⁸Inenupa ton uya, “Itepulu masa yenkà! Talà asa'lon kasupala man,” teppù. “Màlà pe neken nà nechii,” tukaik tok yeikuppù ya.

Jesus Wàpùlema Olive Tùpù Po
(*Matthew 26:36-46; Mark 14:32-42*)

³⁹Jesus utàppù màlà tùwessek kasa là, Olive Tùpù pona molopai inenupa ton utàppù ya'là. ⁴⁰Màlà pata yak tùuyàssak yau, “Àpùlematàk kon amùipantok yak ewettùlù kon tukaik,” teppù ya tok pàk. ⁴¹Iitàppù màlà tok winàpai mei kulu pùla là tàk ke wessa'mantok kaichalà là, tese'muyok iwenappù molopai iwàpùlemappù. ⁴²“Ukàipùnù, yama auya yau, sàlà pùsau yamakà uwinàpai. Wapùla iwechi yau, tàwà i'che ewettok nekkupù, iulà wettok i'che pen,” teppù ya. [⁴³Inchelù usenpoikappù màlà epùn poi ipyak molopai imeluntàlùttàppù ya. ⁴⁴Ipla kulu tùusewankono'masak echii'ma iwàpùlemappù màlà tùuseka'nonkaik. Iwewai'chak useukkappù mùn kasa non pona.]

⁴⁵Iwe'wuluukappù tùwàpùlema tùpo molopai iwennappoppù tùnenupa ton piyak, tok we'nùnsak yepoloppù ya ipla tok usentaikasak tùusewankono'ma kon ke. ⁴⁶Molopai Jesus uya, “Yà'là peichi iwechi pàk mewe'nùnyatàu? E'wuluukatàk kon molopai àpùlematàk kon amùipantok yak ewettùlù kon tukaik,” teppù tok pàk.

Jesus Ya'chitok
(*Matthew 26:47-56; Mark 14:43-50; John 18:3-11*)

⁴⁷Tùuselupa pàk lùppù iwechi tùse, tukkan kon kappon yamùk welepamùppù. Judas wechippù tok ne'nài pe. Mùkkàlà 12 pan kon inenupa ton tonpa. Iyàpùppù Jesus piyak kismase. ⁴⁸Tùse Jesus uya,

“Judas, màlà na' wekkismantok ke Kàyik Mumu yeimippo auya?” teppù. ⁴⁹Yà'làlà wekkupù pe iwechi yensak tùuya'nokon yau Jesus nenupa ton uya, “Itepulu, tok wànà na' ina uya sàlà kasupala ke?” teppù. ⁵⁰Molopai tok tonpa uya eke kulu paatele yamùk yapyoto wànàppù, molopai kamik pen winon ipana yatakupùppù ya. ⁵¹Tùse Jesus uya, “Eichilàman, tàwà walà nechii!” teppù. Kàyik pana yappàtùppù ya molopai ipittàppù ya.

⁵²Màlàyau Jesus uya eke ton paatele yamùk, Kaatù yùwùk yennài nan molopai tünamasan iyàssak kon ta'chiche pàk. “Àuyàssak kon ken na' màlà uyense tükasupalayi ke'ne molopai taikék yesak pe'ne là, amak yense uyà'nà kasa là? ⁵³Apyau'nokon ku Kaatù yùwùk tau weppàtùppù wei kaichalà, molopai uya'chi'che ewechi kon pùn. Tùse sàlà pata weyu àponalok kon pe man molopai ewalupà meluntàlù ponalok pe,” teppù.

“Jesus Ittunài Pen Iulà” Te Peter Uya

(Matthew 26:57-58, 69-75; Mark 14:53-54, 66-72; John 18:12-18, 25-27)

⁵⁴Màlàyau Jesus ya'chippù màlà tok uya molopai yalàppù eke kulu paatele yùwùk tak. Molopai Peter uya iwenaimappù mei ite'mappù pàk. ⁵⁵Apok pottàsak wechippù màlà pùlolo yakletau, màlàyau Peter utàppù chichiu pe tùwessan apok woi kùlottak. ⁵⁶Apyoto ema'non uya yeneppù apok weile, mei pùla yeneppù ya molopai “Pùsàlà ku kàyik ya'là nettai!” teppù ya. ⁵⁷Tùse Peter uya, “Nossan, unùttu pen nen mùkkàlà!” teppù. ⁵⁸Malalà tupo tùulon uya Peter yentu'mappù molopai, “Àmàlà nàlà ku mùkkàlà tok tonpa!” teppù ya. Tùse Peter uya yeikuppù, “Kàyik, iulà pen nen mùkkàlà!” tukaik. ⁵⁹Malalà 1 hour yawalà'ne tupo tùulon uya meluntà pe, “Kasei pen pùsàlà wechippù ya'là masapùla Galilee pon mùkkàlà!” teppù. ⁶⁰Tùse Peter uya yeikuppù, “Kàyik, yà'là pàk là euselupa ittu uya pùla man!” tukaik. Tewinanpa iichelupa lùppù tùse kali'cho tàwùppù. ⁶¹Itepulu welattàppù molopai Peter yeneppù ya iponalà, màlàyau Peter uya Itepulu maimuppù ittu-ppù, “Sàlàpe ewalupàttau kali'cho tàwù wapiya, ‘Unùttu pen mùkkàlà,’ te auya màlà àsolùwau itekkwà,” tawon. ⁶²Peter utàppù màlà motapai molopai ikalawùppù tùseka'nonkaik.

Jesus Mottùnppù Molopai Ippoppàtùppù

(Matthew 26:67-68; Mark 14:65)

⁶³Kàyik yamùk Jesus yennài nan uya imottùnppù màlà, molopai tok uya ippoppàtùppù. ⁶⁴Tok uya itenu tùwontàse iwàpàtùppù molopai yekamappoppù tok uya, “Ànùk uya àwànàppù pe mùttuyan? Yekamakà,” tukaik. ⁶⁵Molopai tukke tok uselupappù màlà àli pe imottùnpa pe.

Jesus Wechi Pilate Molopai Herod Yemlotopo
(Matthew 26:59-66; Mark 14:55-64; John 18:19-24)

⁶⁶Iwemassak yau, eke ton tünamasan Jew yamük, paatele yamük yepulu ton molopai Law pàk enupannan tawonnan wepiliuppù, molopai Jesus nepùppù màlà pùsamlo itepulu yamük yemlotopona. ⁶⁷“Masa yekamakà ina pàk, Christ ken na' àmàlà?” tukaik tok uya yekamappoppù. Málâyau Jesus uya tok yeikuppù, “Àpàkù'nokon yekama uya yau ailon te auya'nokon pen upàk. ⁶⁸Molopai eyekamappo kon uya yau uyeiku auya'nokon pen. ⁶⁹Tùse sàlà motapai Kàyik Mumu weleuta màlà kamik pen winà Meluntà Kaatù piyau,” tukaik. ⁷⁰Tamù'nawàlà tok uya, “Kaatù Mumu ken na' uchi àmàlà?” teppù. Tok yeikuppù ya, “Iulà mùkkàlà mùkayatàik làkku,” tukaik. ⁷¹Molopai tok uya, “Tùulon tu'ma tùuselupa woton i'che pùla we'nà'nokon man. Kùmyamlo uya imaimu yetasak man!” teppù.

Jesus Wechi Pilate Yemlotopo
(Matthew 27:1-2, 11-14; Mark 15:1-5; John 18:28-38)

23 ¹Tamù'nawàlà tok we'wuluukappù molopai Jesus yalàppù tok uya Pilate yemlotopona. ²Molo Jesus pàk àli pe tok uselupappù “Pùsàlà kàyik yepotai ina. Ina tonpa yamük yennaka ya Caesar yemyak pùlayatta tülù tok uya tukaik molopai tùmàlà pe Christ pe nekkuttai, Kin pe,” teppù tok uya. ³Pilate uya yekamappoppù, “Jew yamük kinù ken na' àmàlà?” tukaik. “Wamùkayaik làkku,” tukaik Jesus uya yeikuppù. ⁴Málâyau nen uchi Pilate uya eke ton paatele yamük molopai tukkan kon kappon yamük pàk, “Pùsàlà kàyik talumattàtok iwenai woton yepolo uya pùla man,” teppù. ⁵Tùse màlà yentak tok uya, “Enupantok tùuya ke wepanta'mantok sa'molùkayan kappon yamük kùlottau! Tamù'nawàlà Judea yawàlà, iwepyattàppù màlà Galilee po molopai nen uchi iyàssak man sàlà motak,” teppù.

Jesus Wechi Herod Yemlotopo

⁶Sàlà yetasak tùuya yau, Pilate uya, “Galilee pon ken na' pùsàlà kàyik?” tukaik tok yekamappoppù. ⁷Herod wettok itepulu pe pata yapaino pe Jesus wechi ittusak tùuya yau, Pilate uya Jesus yeunokoppù Herod piyak. Herod wechippù nàlà màlà Jerusalem po màlà yattai. ⁸Herod utachinpasak kulu wechippù màlà Jesus yensak tùuya yau, masapùla itekale yetappù ya màlà molopai enenpai kulu iwechippù tachin pe. Enpen iwechippù Jesus uya tensen yekkwa pen kupù yene tùuya yeselùkek. ⁹Màlàpàk Herod uya yekamappopàtùppù tukke, tùse yeikuppù ya lùkkwà là pen. ¹⁰Paatele yamük yepulu ton molopai Law pàk enupannan wechippù molo satik pe,

molopai àli pe tok uselupappù Jesus winàkàik. ¹¹Herod molopai ichoichayi yamùk wàklappù màlà Jesus pàk, tok uya imottùnappù. Molopai wakù pon yak tok uya ipontàppù molopai Pilate piyak tok uya yeunottukkappù. ¹²Màlà wei yattai là màlà Herod molopai Pilate tawonnan wenappù echi wechiyakon pe. Sàlà wapiya màlà esseyaton pe tok wechippù.

Iwàtok Yak Jesus Tùlùppù

(Matthew 27:15-26; Mark 15:6-15; John 18:39—19:16)

¹³Pilate uya eke ton paatele yamùk, ennài nan molopai kappon yamùk kà'mappù tamùkke, ¹⁴molopai tok pàk, “Pùsàlà kàyik nessak auya'nokon man upyak molopai kappon yamùk yaimelunpayan mùkatàu. Sàlàpe ten-pàssaik eyemloto kon po, tùse àli pe iwinàkàik euselupappù kon nùppù yau yà'làlà àli pe iwettok yepolo uya pùla neppàssan. ¹⁵Herod uya nàlà àli pe iwettok yepolo pùla iwessak man, màlàpàk yeunottu'masak ya man kùpyakù'nokon. Yà'làlà àli kussak pùsàlà kàyik uya pùla man tùwelittok ipàkànsau woton pe. ¹⁶Màlàpàk ippoppàttoppe neken nà màlà ikupù uya molopai tàwà iità toppe,” teppù ya. [¹⁷Entaka'nàppà pàk Uta'lettàntok yattai Pilate uya tewin nà ya'chichak lùppù nonkapàtùppù màlà kappon yamùk ponalok pe.] ¹⁸Tamù'nawàlà tukkan kon kappon yamùk wentaimèppù màlà, “Iwàkà! Tàwà Barabas làkku inonkakà!” tukaik. ¹⁹Barabas ya'chichak wechippù màlà wepanta'mantok iwekkussak lùppù pata yau wenai molopai kappon wàsak ya wenai. ²⁰Pilate wechippù màlà Jesus ànonkapai màlàpàk kappon yamùk yekamappo tu'mappù ya. ²¹Tùse tok wentaimèppù, “Tàwà ipukapàtù nechii pulusuk pona! Tàwà ipukapàtù nechii!” tukaik. ²²Pilate uya tu'ma icholùwano itekkwa pe tok pàk, “Yà'là ken uchi àli kussak ya nai? Yà'làlà àli inkupùppù iwelittok ipàkànsau woton yepolo uya pùla man! Ippoppàttoppe neken nà ikupù uya màlà molopai tàwà inonka uya,” teppù. ²³Tùse tùwentaimèpàtù kon pàk tok wechippù eke pe, Jesus pukapàttoppe pulusuk pona. Màlàyau nen uchi tok wentaimèpàttok uya Pilate yentaikappù. ²⁴Màlàpàk Pilate uya, Jesus welittok yak itùlùppù, kappon yamùk uya yennasak pàk. ²⁵Kàyik, i'che tok wettok nonkappù ya màlà, mùkkàlà patiki'chi tak itusak lùppù wepanta'mantok wenai molopai wàntok ya wenai. Molopai Jesus tùlùppù ya kappon yamùk yemyak i'che tùwettok kon kuttoppe tok uya.

Jesus Pukapàssak Pulusuk Pona

(Matthew 27:32-44; Mark 15:21-32; John 19:17-27)

²⁶Tok uya miya Jesus yalàppù màlà, tùutà kon yau kàyik yepoloppù tok uya Simon itesek, Cyrene pon, mailàpai eke pata yak tùuyàssen. Màlàyau tok uya ya'chippù, molopai pulusuk tùlùppù tok uya ipona, Jesus ye'mappù pàk yatoppe ya tok uya ikupùppù.

²⁷Tukkan kon kappon yamùk uya màlà iwenaimeppù. Tok kùlotta u nossan yamùk wechippù màlà tùkalawù kon pàk molopai tùwentaimepàtù kon pàk tùwessan Jesus wenai. ²⁸Jesus welattàppù tok winàkàik molopai tok pàk, “Nossan yamùk Jerusalem pon kon! Kakalantàu uwenai tùse ewenai'nokon molopai àmunkà kon yamùk wenai làkku akalantàk kon. ²⁹Masapùla pata weyu nùyàssan, “Tùutauchinpasan mùkyamlo nossan yamùk imunkà pùnnon. Molopai mule ke iwentusak kon pen. Molopai imanatù yu'nasak kon pen!” tetok kappon yamùk uya yattai. ³⁰Màlà yattai uchi kappon yamùk uya màlà wùk yamùk pàk, ‘Ettùlùkkwakà ina pona!’ te, molopai iklù yamùk pàk, ‘Ina iwaputtàkà!’ te màlà. ³¹Masapùla sàlà yekkwa ton wekkuppù màlà yei wechi nulà lùppù tùse, yà'là kasa ken uchi iwechi pe nai yei wechi aipù pe yau?” teppù.

³²Tok uya nàlà asa'lon kon kàyik yamùk àli ku'nài nan nùssan yalàppù tok wàtoppe Jesus pokonpe. ³³Puppà Yàppù Lùppù tukaik tesassen pata motak tùuyàssak kon yau, Jesus pukapàtùppù tok uya pulusuk pona, àli ku'nài nan nùssan pokonpe tewin kamik pen winà molopai tewin kamik winà tukaik. ³⁴[Jesus uya, “Tok pàk esentuppakà, Ukàipùnù. Yà'là kupù tùuya'nokon ittu tok uya pùla man,” teppù.] Tok uya ipon pantakappù màlà tùklotta'nokon elekkwà lùkkwà tàk walai tenu'mapàsse. ³⁵Kappon yamùk wechippù màlà satik pe yene pàk, Jew yamùk yennài nan uya Jesus mottùnpa tùse. “Tùulon kon pùikattànài ku mùkkàlà, tàwàichi nepùikattài, Kaatù nanùmùppù pe molopai Christ pe tùwechi yau!” tukaik. {PSA 22:7} ³⁶Molopai Soicha yamùk uya nàlà imottùnappù màlà. Tok uyàpùppù màlà ipyak wain uso'litasak ke ilepase. ³⁷Molopai, “Epùikattàkà, Jew yamùk kinù pe ewechi yau,” teppù tok uya. ³⁸Sàlà menukasak wechippù màlà itepoi, “Pùsàlà mùkkàlà Jew yamùk Kinù,” tawon.

³⁹Tewin nà kàyik kappon wànàippù kaiwattàsak yei patài'masak pona uselupappù àli pe Jesus winàkàik. “Christ pen na' àmàlà? Epùikattàkàichi molopai ina nàlà ipùikattàkà!” tukaik. ⁴⁰Tùse tùulon uya yàulàmappù, “Kaatù nama ken na' auya pùla nai? Talà we'nà'nokon man tamù'nawàlà màlà lùppù weli'nàtok yau. ⁴¹Kùtalamattà nen sàlà ikasa, kùnkupùppù yepeppù yepolo nen sàlà nai'nùk. Tùse mùkkàlà uya yà'làlà iwalaì pen nà kussak pùla man,” tukaik. ⁴²Molopai Jesus pàk, “Kiyittuik tàwà Jesus, Kin pe ewenasak yau!” teppù ya. ⁴³Jesus uya, “Ailon kulu sàlà, sàlàpe upyau ewechi màlà epùn po,” teppù ipàk.

Jesus Welittok

(Matthew 27:45-56; Mark 15:33-41; John 19:28-30)

⁴⁴Inakattapailà wei wettok 12:00 yattai iwewalumamùppù, masapùla wei ulenpamù pùla iwechippù. Tamù'nawàlà ewalupà uya pata

waputtàppù 3:00 ponalà'ne. ⁴⁵Molopai awenek Kaatù yùwùk tawon iwakkàttok ike, solin pe tùwessen, wessala'moppù asa'là. ⁴⁶Jesus wentaimeppù eke pe, “Ukàippùnù, eyemyak uyakkwalù nonka uya sàlà,” tukaik. Wate tùpo iwelikùppù. ⁴⁷Soicha yamùk yepulu uya tùwekkussan yeneppù màlà molopai Kaatù yapulàppù ya, “Ewaik, wakù pe pùsàlà kàyik wechippù pe man!” tukaik. ⁴⁸Kappon yamùk yense iwepili'chak kon uya tamù'nawolon tùwekkussan yeneppù molopai tok wemeikuppù tùusewankono'maik, tùplopo kon wàpàtù pe. ⁴⁹Tamù'nawolon kon wakù pe kulu Jesus ittunnan molopai nossan yamùk ipàkàlà iitàsak kon Galilee poi wechippù mei satik pe, sàlà yamùk yene pàk.

Jesus Wu'nattàtok

(Matthew 27:57-61; Mark 15:42-47; John 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹Kàyik wechippù màlà molo Joseph itesek, Arimathea pon. Wakù pe iwechippù màlà tùnamasen pe, Kaatù wettok itepulu pe uyàpù màmuku pàk tùwessen. Jew yamùk Yepulu yamùk tonpa pe lànen tùse, tok use-
numenkatok ikupù pàk molopai tok yeselu wechippù itewan yailà pùla. ⁵²Iitàppù màlà Pilate piyak molopai Jesus yàkàpù yennappù ya ipàk. ⁵³Màlàyau Jesus yàkàpù mukkappù ya pulusuk poi, molopai iwontàppù ya kuyalikku linen ke, molopai inonkappù ya tàk yai yakasak uluwaik yak. Emennak pe uluwaik wechippù màlà ànù'là napulàppù pe pùla. ⁵⁴Pùlaite pe iwechippù màlà molopai Jew yamùk wàlàkkattok yattai wepyattà winàkàik iwechippù.

⁵⁵Nossan yamùk Jesus ya'là iyàssak kon Galilee poi utàppù màlà Joseph ya'là molopai uluwaik yeneppù tok uya molopai ya'là kasa là Jesus yàkàpù nonkasak màlà yak. ⁵⁶Màlà tùpo tok wemeikuppù màlà molopai appoi'nan konekappù tok uya itàkàpù kalapaimatok woton.

Jew yamùk wàlàkkattok yattai tok wàlàkapùppù màlà, Moses winà-paino uya enupantok yawàlà.

Jesus We'wuluukatok

(Matthew 28:1-10; Mark 16:1-8; John 20:1-10)

24 ¹Ko'làma kulu Suntayakka yattai nossan yamùk utàppù uluwaik pona appoi'nan tùnkonekappù kon yalàppù tok uya. ²Tùutàsak kon yau tàk yamasak uluwaik mùlatta poi yepoloppù tok uya màlà. ³Tok wewomùppù màlà yak, tùse tok uya Itepulu Jesus yàkàpù yepoloppù pen màlà. ⁴Tok wechippù màlà satik pe tùusenumenka kon pàk ipàk, màlà yattai asa'lon kon kàyik yamùk usenpoikappù tok piyak, akkwa pe tok pon wechippù. ⁵Tùusenalippaik kulu nossan yamùk wepeimappù non pona, màlàyau kàyik yamùk uya tok pàk, “Yà'là peichi iwechi pàk iweli'chak kon kùlottaù pàli'yawon nà iwa auya'nokon màlà? ⁶Ipla man

talà, iwe'wuluukappù man. Ittutàk kon wateppù ya lùppù àpàkù'nokon Galilee po tùwechi yau. ⁷Kàyik Mumu tùlù màlà àli ton kappon yamùk yemyak, ipukapàttoppe pulusuk pona molopai iwuluuka toppe icholùwano wei yattai,'” teppù asa'lon kon kàyik yamùk uya. ⁸Màlàyau nen uchi nossan yamùk uya Jesus maimuppù ittuppù màlà. ⁹Tok wennappoppù uluwaik poi, tok uya màlà yekamappù 11 pan kon inenupa ton nùssan pàk molopai tamù'nawolon kon tok tonpa yamùk pàk. ¹⁰Pùsamlo nossan yamùk wechippù màlà Mary Magdalene, Joanna molopai Mary, James yan tawonnan. Mùkyamlo molopai tùulon kon nàlà nossan yamùk uya sàlà yamùk yekamappù màlà yeunossak kon nùssan pàk. ¹¹Tùse nossan yamùk wetapamù pe tok uya yekamappù, molopai ailon teppù tok uya pen tok pàk. ¹²Tùse Peter we'wuluukappù molopai aitun pe iitappù uluwaik motak, iwepeimappù màlà uluwaik yak yense màlàyau yassan nùssan neken linen yeneppù ya màlà molopai yà'làlà pùla. Màlàyau iwe-meikuppù tùsenumenka pe ipàk.

Emmaus Pona Utàntok

(Mark 16:12-13)

¹³Màlà wei yattai là asa'lon kon utàppù màlà pata lùkkwà Emmaus itesek yak, 7 miles yailà'ne là Jerusalem poi. ¹⁴Tok uselupappù màlà tiyiwala'nokon tamù'nawolon iwekkussak lùssan pàk. ¹⁵Tok uselupa màlà yamùk pàk tiyiwala'nokon tùse, Jesus uya tok yepoloppù molopai iitappù tok ya'là. ¹⁶Tok uya yeneppù, tùse ànùk pe là iwechi ittutok tok uya ke tok lepasak pùla iwechippù. ¹⁷Jesus uya tok pàk, “Yà'là pàk euselupa kon màlà tùuseippàsse là, àutài'ma'nokon?” teppù. Molopai tok weleutappù peten satik pe iichewankono'masak pe'ne itenpata. ¹⁸Tewinan nà tok tonpa Cleopas itesek uya yekamappoppù, “Àmàlà neken na' mùkkàlà kaklan Jerusalem po ko'manyakù'ne iwekkussak lùppù ittunài pen?” tukaik. ¹⁹“Yà'là yamùk uchi?” tukaik, tok yekamappoppù ya.

“Màlà yamùk uchi Jesus Nazareth pon pàk iwekkussak lùppù, pùsàlà kàyik wechippù màlà Kaatù Maimu yenpoikanài pe. Kaatù nùttu molopai kappon yamùk nùttu, meluntà pe imaimu yau molopai iwotokoyi yau. ²⁰Eke ton ina paateleyi yamùk molopai ina yennài nan uya itùlùppù màlà iwàtoppe molopai tok uya ipukapàtùppù pulusuk pona. ²¹Molopai mùkkàlà uya Israel pùikattà pàk enpen ina wessak tùse! Sàlà nàlà màlà icholùwano wei nai'nùk tamù'nawàlà sàlà yamùk wekkupùppù motapai. ²²Nossan yamùk ina kùlottawon kon ina usenumenkatok ke ina lepai, tok nùtài ko'làma pata utakkwaka pe uluwaik pona. ²³Tùse tok uya Jesus yàkàpù yepoloppù pùla nechii. Tùwennapposak kon yau we'neppà'nà kasa Inchelù yamùk yenei ina nùkai tok, mùkyamlo uya pàli'yau iwechi yekamappù nechii tok pàk. ²⁴Màlàpàk ina tonpa yamùk nùtài uluwaik

pona, màlâyau tok uya yepoloppù nechii nossan yamùk uya yekamappù kasa, tùse tok uya mùkkàlà yeneppù pen,” teppù tok uya.

²⁵Màlâyau Jesus uya tok pàk, “Pakko pe messatàik, asse'ne ailon tawonnan pe pùla tamù'nawàlà Kaatù Maimu yenpoikannan nekamappù pàk! ²⁶Christ wechippù ken na' màlà tùwettalumattàsen yek pe pùla, màlà tùpo tùnamatok patassek yak tùutà toppe?” teppù. ²⁷Molopai Jesus uya tamù'nawàlà Kaatù Maimu uselupasak tùpàk lùppù yekamappù màlà tok pàk, iwepyattàppù màlà Moses kaletayi yamùk motapai molopai tamù'nawàlà Kaatù Maimu yenpoikannan nùmenukappù pùkkù yak. ²⁸Tok uyàpùppù màlà mei pùla lùwiwa nen uchi pata tùutàtok kon yak winàkàik molopai miya lùwiwa tùutà pe tukaik Jesus utàppù. ²⁹Tùse tok wechippù iità i'che pùla. Màlâyau tok wechippù ipawanattà pàk, “Talà ina piyau we'nàpai, pata uko'mansak man molopai ewalupà pe nenayan,” teppù tok uya ipàk. Màlâyau iwewomùppù tok piyau esse. ³⁰Iweleutappù màlà kùyali yapon piyau tok pokonpe, pùlomù pusak yanùmùppù ya, ipùlemappù ya. Màlà tùpo ipilipàtùppù ya tok yemyak nen uchi itùpàtùppù ya. ³¹Màlà yattai nen uchi tok yenu utakkokappù màlà molopai tok uya ittuppù ipe, tùse iwaliwomùppù màlà tok piyapai. ³²Tok uya tiyiwalà'nokon, “Wakù peichi kùyewan yauchinpa ya pùn, asantawà Kaatù Maimu pàk kùyelupa ya yau?” teppù.

³³Tok we'wuluukappù màlà asse'ne molopai tok wennappoppù Jerusalem pona, molo 11 pan kon Jesus nenupa ton nùssan wepili'chak tamùkke tùulon kon pokonpe yepoloppù tok uya. ³⁴Mùkyamlo uya, “Ailon pe Itepulu we'wuluukasak man! Simon uya yeneppù man!” teppù. ³⁵Asa'lon kon kapon yamùk uya nen uchi iwekkussak lùppù asantau molopai Itepulu Jesus ittuppù tùuya'nokon pùlomù pusak pilipàtù ya yau yekamappù tok pàk.

Jesus Usenpoika Tùnenupa Ton Nùssan Piyak

(Matthew 28:16-20; Mark 16:14-18; John 20:19-23; Acts 1:6-8)

³⁶Sàlà yekama pàk tok wechi tok pàk tùse, asse'ne kulu Itepulu Jesus usenpoikappù tok kùlottak satik pe molopai tok pàk, “Echitonpa pe we'nàtok wechi àklottau'nokon màlà,” teppù ya. ³⁷Tok usenalippasak wechippù kulu màlà, wolo'yan yene tùuya'nokon pe tok uya yekamappù. ³⁸Tùse tok pàk “Yà'là peichi iwechi pàk autaimelunpa kon màlà, molopai eusenumenkatok kon yau ailon tetok ma'le ewechi kon? ³⁹Masa uyemyatù yamùk molopai utta yamùk yentàk kon molopai iulà pe iwechi ittu kon pa. Kùyappàttàk kon molopai yene auya'nokon màlà, wolo'yan mùkkàlà ipun pùn molopai yàppù pùn, itesak pe wechi menyatàik,” teppù ya. ⁴⁰Temyatù molopai tùtta tawon yenpoikappù ya màlà tùuselupai'ma. ⁴¹Ailon te tok uya pùla lùppù là tùse tok utauchinpasak kulu wechippù

màlà molopai tok usenumenkasak. Mâlàpàk tok yekamappoppù ya, “Yà'làlà na' talà tùnassen molo nai apyau'nokon?” tukaik. ⁴²Tok uya molok pusak pilikasak ke ilepappù. ⁴³Yekkwatùppù ya màlà molopai yanùppù ya tok yemlotopo.

⁴⁴Mâlàyau tok pàk, “Sàlà yamùk uchi màlà àpàkù'nokon unekamappù apyau'nokon nùppù echiima, tamù'nawolon imenukasak lùppù upàk Law Moses winàpains yawon, molopai Kaatù Maimu yenpoikannan nùmenukappù yawon, molopai Psalms kaletayi yawon tawonnan tùwekkupù woton ailon pe,” teppù Jesus uya. ⁴⁵Mâlàyau Kaatù Maimu ittu toppe tok uya ikupùppù ya. ⁴⁶Molopai tok pàk, “Sàlàichi màlà imenukasak lùppù mùkkàlà Christ wettalumattà màlà molopai iwe'wuluuka tùweli-kù tùpo icholùwano wei yattai, tawon. ⁴⁷Molopai itesek yau àli kuttok winàpai welattàntok Kaatù winàkàik, molopai àli kuttok pàk usentuppan-tok yekale yekama màlà tamù'nawàlà pata yamùk yawàlà, Jerusalem poi tùpyattàse. ⁴⁸Amyamloichi mùkyamlo sàlà yamùk yekamannan. ⁴⁹Molopai Ukàipùnù uya itùlù uya màlà teppù lùppù yeunoko uya màlà àpona'nokon iulà pe. Mùmàmuttàik uchi Jerusalem po, meluntà wuttà àpona'nokon awaputtàse'nokon ponalà,” teppù ya.

Jesus Yanùmù Epùn Pona

(Mark 16:19-20; Acts 1:9-11)

⁵⁰Mâlàyau tok yalàppù ya pata yapai Bethany motak lùiwa, molo temyatù yanùmùppù ya molopai tok pùlemappù ya. ⁵¹Tok pùlema ya tùse tok nàmàppù ya, yanùmùppù màlà Epùn pona. ⁵²Tok uya inama pe yapulàppù molopai tok wennappoppù Jerusalem pona, eke pe tùu-tauchinpaik. ⁵³Molopai tàwàlàlà tok weppàtùppù màlà Kaatù yùwùk tau yapulà pàk.